

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

ΕΤΟΣ 10^{ον}
Αρ 463

δτι έχουμε να κάνουμε δεκατρείς ακόμα εξώσεις κι' ή ώρα εινε περασμένη. Πότε θα προφτάσουμε ;

— Έχεις όληνη, άποκρίθηκε ο Ιπότης, σκεφτικός. Έμπρός, κορίτσι μου, ετοιμάσου, θά σε πάμε ως την πόλη της πολιτείας.

— Μιά τέτοια νύχτα και με τόσο κρύο ! εϊπε ο Λουβαδός. Θά μου τ'ό σκοτώσετε τ'ό παιδί μου ! Διπλήθητε με, αφέντη !...

— Μη με διώχνετε, φώναξε κι' ή Ντιάνα γονατίζοντας κάτω. Άφήστε με αυτή τη νύχτα στη Ναομπόν. Θά ξεφυγίσω στο κατόφλι μας. Δεν θά θάλω μιλά. Σας τ'όρκίζομαι... Θά περιμένο δηλ τη νύχτα τόν Τσάες μου κι' αν δεν έρθη ως τ'ό πρωί, θά με δοούν πεθαμένη από τόν πόνο και την παγωνιά. Έτσι κανένας δεν θά σάς κατηγορήσει πώς δεν έκανατε τ'ό καθήκον σας και πώς με λυπηθήκατε.

Ο Ζάν όμως ήταν άσυγκλήτος. Τότε ή νέα άγριψε και φώναξε στόν νεαρό άρχοντα :

— Α ! Κάνεις κι' εσύ, δτι έκανε κι' ο πατέρας σου. Περιφρονείς τίς διαταγές τού βασιλιά. Έγνοια σου, άρχοντα Ζάν !...

Ο Ζάν θυμωμένος πιά φώναξε τούς στρατιώτες να τελειώνουν. Κι' εκείνοι άρπαξαν τη νέα, σχεδόν λιπόθυμη, τη σήκωσαν και την έβγαλαν έξω από τ'ό σπίτι, μαζί με τ'ό γέρο Λουμπάνο.

— Έχε γεια, κόρη μου, έχε γεια ! φώναξε ο γεροντάκος, θά πεθάνω πριν από μένα...

Στά λόγια αυτά ή Ντιάνα σηκώθηκε όλόκληρη και κυττάζοντας περιφρονητικά τόν Ζάν από πάνω ως κάτω, εϊπε στόν πατέρα της ή-ρεμα και σταθερά :

— Πατέρα μου, δεν θέλω πιά να πεθάνω !

Ο Ζάν δεν κατάλαβε τί έσημαιαν τά λόγια της αυτή. Ο γέρο-πραγματευτής όμως κούνησε άπελπιστικά τ'ό κεφάλι του στήν άνέμελή της αυτή άπειλή...

Δεκατέντε μήνες ύστερα από τη νύχτα αυτή, ο Ζάν, ο αιδέντης της Αίλης, καθόταν σ' ένα μαξιλάρι στα πόδια της ώρας Ρασελίνδας ντε Λαυπάου. Η ξανθή και δροσερή αυτή κόρη, ήταν έαυλωμένη σε μιá άναστασιακά έδεννη πολυθήρνα, κι' ο Ζάν την κυττάζε εύλαβικά σά νάταν καμιά μικρή Παναγία. Έκείνη εύτυχημένη για την άγάπη του, άκουγε τόν ήχο της φωνής του χωρίς ν' άκούη τά λόγια του. Την άλλη μέρα θά γινόντουσαν οι γάμοι τους, κι' ή μητέρα τού Ζάν, ή άρχοντισσα της Αίλης, πού χαμογελώντας τούς έβλεπε από μακριά, χαϊρότανε πού θά φιλιωνόντουσαν έτσι ή δυό άρχοντικές οικογένειες της Αίλης.

Άρχισε να βραδιάζει... Η άνοιξιάτικη έσπέρα σκοπόυσε τά μεθυστικά της άρώματα απ' τ'ό ανοιχτό παράθυρο τού άρχοντικού πύργου. Ήταν ή ώρα πού σπαίνανε ή γλώσσα για ν' άκούσουν ή καρδιές τ'ό έρωτικό τραγουδι τού Άπρίλη. Ο Ζάν είχε άκοιμηήσει τ'ό κεφάλι του σά γόνατα της Ρασελίνδας κι' έκείνη τού χάιδνε τά όφραια του μαλλιά. Η ψυχές τους είχανε σμίξει μεθυσμένες από άγάπη.

Άξαφνα ή πόρτα της γοτθικής σάλας άνοιξε και παρουσιάστηκε μιá γυναίκα πεπλοσκεπασμένη. Ο Ζάν σηκώθηκε άμέσως και την ρώτησε άυτόμα τι ζητούσε.

— Ζάν, αφέντη της Αίλης, εϊπε έπίσημα ή άγνωστη, ή ώραία αυτή κόρη εινε μνηστή σου !

Η Ρασελίνδα ταραχτηκε και κυττάζε άνήσυχτα τόν Ζάν. Της πέρασε από τ'ό νου της πώς ή πεπλοσκεπασμένη γυναίκα ήταν ίσως κάποια παλιά άγάπη τού άρχοντα, πού την είχε εγκαταλείψει, κι' έχοχταν τώρα να τού παραπονεθή. Φοβήθηκε λοιπόν για την εύτυχία της και δάκρυα ανέβηκαν σά μάτια της. Ο Ζάν όστόσο άποκρίθηκε κοφτά στήν άγνωστη :

— Ναί, ή ώραία αυτή κόρη εινε ή μνηστή μου.

— Καλά, εϊπε ή πεπλοσκεπασμένη γυναίκα κι' εύχαρίστησε. Κι' αφού πήγε κι' έβλεψε με προσοχή την πόρτα, προχώρησε και στάθηκε μπροστά στη Ρασελίνδα. Την κυττάζε τώρα έξεταστικά κάτω από τόν πέπλο της, κι' ύστερα άργά και βαρειά, εϊπε :

— Ω ! άληθινή !... Εινε όμορφη !... Πιό όμορφη απ' όσο τη φανταζόμουν !...

— Τι σάς ενδιαφέρει αυτό ; της φώναξε άντιόμουνα ο Ζάν.

— Τι κι' ενδιαφέρει ; άποκρίθηκε ή άγνωστη με μιá έλαφρή ταραχή. Μ' ενδιαφέρει γιατί βλέποντάς την τόσο όμορφη, σχηματίσα την πεποίθησι πώς ο έρωτας πού σου ένέπνευσε δεν εινε κάτι πρόσκαιρο και περαστικό και πώς όταν την άποχωριστείς, ή καρδιά σου θά ματώ-ση. Θά ναι για σένα φοριχτό μαρτύριο και

μόνο ή σκέψη πώς μπορεί να την χάσεις...

— Να την άποχωριστώ ! Να την χάσω !... φώναξε με όργη ο αιδέντης της Αίλης. Τι θέλει τέλος πάντων ή γυναίκα ! αυτή και ποιος την άφησε να μνη στόν πύργο μου ;

— Τι θέλω ; Ήρθα να σε προειδοποιήσω για κάποιο κίνδυνο, για κάποιον έχθρό άμειλιτο πού δάλληκε να σε χωρίσι από την ώραία σου μνηστή.

— Δεν φοβάμαι τούς έχθρούς, άποκρίθηκε ύπερήφανα ο Ιπότης. Έχω τ'ό έφος μου και τά κάστρα γύρω στόν πύργο μου.

— Ο έχθρός αυτός, συνέχισε ή άγνωστη, εινε μιá δυστυχισμένη γυναίκα. Και κι' όλα τά ξίφη και τά κάστρα σου, κρατεί στα χέρια της την εκδίκησή της, κι' ούτε ο Θεός ο ίδιος δεν μπορεί να την έμποδίσι να την πάρη...

Και λέγοντας τά λόγια αυτά ή άγνωστη, προχώρησε πρὸς τη Ρασελίνδα. Ο Ζάν όρμησε άμέσως άνάμεσά τους, με τ'ό χέρι στή λαβή τού σιπλίκου του. Η φωνή του έτρεψε, καθώς ρώτησε την άγνωστη :

— Ποιά είσαι τέλος πάντων ; Πές μου, τί θέλεις ;

— Ποιά είμαι ; Είμαι ή Ντιάνα Μαρκέκι, ή κόρη τού Λουβαδόου έμπόρου Λουμπάνου, και ξέρεις τί θέλω ; Θέλω τη ζωή σου ! άποκρίθηκε ή νέα.

Η Ρασελίνδα άκούγοντας τά λόγια αυτά, έβγαλε μιá κραυγή φρίκης και ο Ζάν, ο όποιος στό μεταξύ είχε ξαναβρεί την ψυχραιμία του, ντροπασμένος για τόν άδικαιολόγητο ρόδο του, κυττάζε την άγνωστη κι' ένα χαμόγελο περιφρονητικό.

— Ναί, είμαι ή Ντιάνα Μαρκέκι, ξανάπε ή νέα. Έκείνη, πού είχε συρθεί σά πόδια σου λικνιζόντάς σε να την άφήσεις να περμένη πόν άραδωνιαστικό της, μούγυμνη μέσα στή βροχή και στό κρύο, πάνω σε μιá πέτρα !... Είμαι ή Ντιάνα Μαρκέκι, πού την κλώτσησε σάν ένα σκύλο !

Φτάνει ! Φτάνει ! φώναξε ο αιδέντης της Αίλης. Φύγε, γιατί άλλως θά φωνάξω τούς ύπηρέτες μου να σε πετάξουν έξω.

— Δεν θά τολμήσουν, άποκρίθηκε θλιβερά ή Ντιάνα.

— Τότε θά τ'ό κάνω εγώ, εϊπε άγρια ο Ιπότης κι' άρπάζοντάς την από τά χέρια θέλησε να την τραβήξει έξω.

Έκείνη όμως τού έπιασε τ'ό χέρι, τσούφιζε σπασμωδικά σά δικά της, και ύστερα εϊπε :

— Λοιπόν, αιδέντη της Αίλης, πού εινε τώρα τά κάστρα και τά ξίφη σου ; Ω ! πώς πέφτουν και τσακίζονται μπροστά στήν εκδίκησι μιás γυναίκας ! Ατμει ! πού με κυττάς σάν βλάκας ! Ναί, μάθε πώς έχω πανούκλα και πώς σου κόλλησα τώρα τη φοβερή μου άρρώστεια. Σε λίγο θά πεθάνεις !...

Η Ρασελίνδα, τρελλή από τόν τρόμο της, θέλησε να ριχτή στήν άγκαλιά τού Ζάν. Έκείνος όμως, όπισθοχωρώντας με φρίκη της φώναξε :

— Ω ! μη με πλησιάζεις ! Μη κι' άγγίζεις ! — Είσαι δικός μου πιά ! εϊπε ή Ντιάνα και

ρίχτηκε πάνω του. Κίτταξε, Ρασελίνδα, πόσο τόν άγαπώ !

Κι' άμέσως τυλίχτηκε πάνω στό Ζάν σάν φρέδι, κι' άρχισε να τόν φυλάει σά χείλη, ούρλιάζοντας σάν θύνα πού κατασπαράζει τ'ό θύμα της. Τού κάκου ο αιδέντης της Αίλης προσπαθούσε να ξεφύγη από την τρομερή περιπέτει της.

Η φοβική αυτή πόλη βάστηξε μερικά λεπτά, χωρίς ούτε ή μητέρα τού Ζάν, ούτε ή μνηστή του να μπορούν να τόν βοηθήσουν. Καθώς τόν έβλεπαν να σπαρταράη μέσα στήν άγκαλιά της Ντιάνας, κλαίγανε μόνο και ξεφωνίζαν.

Οι ύπηρέτες άκούγοντας τ'ό θόρυβο, έτρεξαν μέσα, μα μόλις άπικρυσαν τη Ντιάνα, σταμάτησαν άκίνητοι, χωρίς να τολμήν να πλησιάσουν τ'ό δυστυχισμένο αφέντη τους.

Τέλος ο Ζάν τραβήξε τ'ό σιπλέτο του και τ'ό δούλε στην καρδιά της Ντιάνας.

Έτσι τ'ό φοριχτό αυτό δράμα τελείωσε.

Όσο βαστούσε ή πόλη της Ντιάνας και τού Ζάν, ή άρχοντισσα της Αίλης έκανε τάμα στόν θαιματουγό Άγιο Ζαίν-Ζιστ, πώς αν ο γιός της γλύτωνε από την πανούκλα θά κρεμόσει μπροστά στό εικόνισμά του μιá βαρύνει άσημένα καντήλα. Και πραγματικά ο Άγιος άκουσε την παράκλησί της. Ο Ζάν σώθηκε από τ'ό θάνατο κι' έτσι καμώστηκε ή ιστορική καντήλα μπρὸς στή Χάρι του...

Όσο βαστούσε ή πόλη της Ντιάνας και τού Ζάν, ή άρχοντισσα της Αίλης έκανε τάμα στόν θαιματουγό Άγιο Ζαίν-Ζιστ, πώς αν ο γιός της γλύτωνε από την πανούκλα θά κρεμόσει μπροστά στό εικόνισμά του μιá βαρύνει άσημένα καντήλα. Και πραγματικά ο Άγιος άκουσε την παράκλησί της. Ο Ζάν σώθηκε από τ'ό θάνατο κι' έτσι καμώστηκε ή ιστορική καντήλα μπρὸς στή Χάρι του...

Η ΣΤΗΛΗ ΤΗΣ MONTAIN

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΑΤΘΙΔΩΝ

ΕΙΛΟΥΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

Σ. Κ.

Ένας τύπος νεαρός δος, πού φανερώνει την προέλευσι της άριστοκρατικής Φαναριώτικης οικογενείας. Φυσιογνωμία ώρια, χαρακτηριστική λεπτότητας βενετσιάνικης δαντέλλας, μιá κόμη χρυσάφνια πλαισίονει τ'ό θελατικό πρόσωπό της. Χαριτωμένη συνήληθρια. Η όμιλία της, τ'ό ύφος της διαβεβαιώνει άμέσως την απάνη άνατορική, μιá μόρφωση έπιμελημένη, μιá χάρι έμφυτη. Νημένη άπλοσύτητα, πρῶην πού συντελεί ακόμα περισσότερο εις την άπόδοσι μιás έντυπώσεως άπολύτου ώρας. Ένα από τά σπουδαιότερα λουλούδια έλεκτού θερμοκηπίου, πού αλήθεια εινε ύπερ τ'ό δόν πολυτέλες μέσα στό μεταπολεμικό φυτώριο τών αιδουσών, πού άπολείεται από τά πλέον εύτελή φυτά.

Η MONTAIN

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

— Από τά κυριότερα κοσμικά γεγονότα της παρελθούσης έβδομάδος, ήτο ή Ρεβεγιόν εις τ'ό ξενοδοχείον «Μεγ. Βρετανίας».

— Τρεις αιδουσαι ύπερλήρητες από κόσμο κομψό και ώραίο. Τυαλέττες βραδινές, μικρές μπότες άπαστρατόνισα, ποδήρη βελούδινα έπανωφόρα.

— Από τίς πλέον «σανασιονιέλλ» ή κ. Α. Πάντου, με μαύρη τυαλέττα σε γαμψή πού άνδρείρινε την καταπληκτικά κομψή σιλουέτα της, ή κ. Στάλλιου έκ Βερολίνου, πολή ώραία, κτενισμένη άριστοτεχνικά, έφερε λευκή τυαλέττα.

— Παντού γυροίτι από Ατθίδες, άμυλωμένες σε χάρι και κομψότητα. Η κ. Ζαλοκώστα με τυαλέττα μπρούτζ, ή κ. Παπαχατζή με λευκή και βιολε τυαλέττα, ή κ. Άλ. Ρόστοβιτς, θαυμασία εμφάνις, με μαύρη τυαλέττα και ζώνη μακριά από βελούδο μπλε-σέλ, ή κ. Α. Μάσια, ένα άληθινά κομψοτέχνισμα, με λευκή τυαλέττα, ή κ. Άρ. Λαδοπούλου με λευκή τυαλέττα, ή κ. Άργυροπούλου θελακή εύμορφή με βελούδο έκρεβίδες.

— Η δωροτέρα της βραδιάς, αιδερία και όνειρώδης εύμορφή ή δς Κόρφ, με ροζ δαντέλλα, πυκνιστή και έλκυστική φυσιογνωμία, ή κ. Μπαλατζή, άγαλματόδης ώραιότης, ή κ. Άρ. Γ. Δροσποπούλου με την διακεκομμένη αυτην κομψότητα, έφερε μαύρη θαυμασία τυαλέττα και μαύρη απ'όλο παγιέττα άσημένα με κρεβίδες μπλε-πάλ.

— Ένα μπουκέτο από έμφυχα λουλούδια ή δς Άγλαία Μαρκή με ροζ τυαλέττα. Λένε Μιχαλακοπούλου κόκκινη τυαλέττα, Λίνα Ρόστοβιτς σάπεν γαλι-στέρ, συνδυασμένο με τέχνην θαυμασία, με βελούδινη μακριά ζώνη σε χρόμα βιολε, απέδιδε έντίπασα ένός έμφυχου γούστου της Εβόγας.

— Στόχος θαυμαστικών βλεμμάτων ή κ. Τζών Σεργιέρη με λευκή τυαλέττα.

— Αί περισσότερα τυαλέττα και συνδυασμοί «έπες», ήταν οι λευκά, συνδυασμένα με ζώνες βελούδινες, σε χρόμα φραμπούζ, βιολε, μπλε-σέλ και ροζ.

— Πολλά έλεκται άλλαδατα προσέδιδαν έναν τόσο ενδιαφέροντος.

— Η πλέον αξιοσημείωτος ή σέυγος τού Γραμματέως της Άγγλικής Προέσβας κ. Κόβεντις Μπένιγκ, φέρουσα τυαλέττα άπλοσύτητος λευκή και μακριά ματιά.

— Ζωηρότης άράνταστη, κοταρίν εύμορφη, τζαζ έλκυστική, συνετέλεσαν εις τ'ό να παραταθή ο χορός μέχρι προίως.

Η MONTAIN

ΑΓΟΡΑΖΟΥΜΕ σε άπολύτως έκατονημιακά τιμάς παλαιά διάφορα βιβλία, παντός είδους και πάσης γλώσσας, καθώς και όλόκληρες βιβλιοθήκες. Γράψτε : «Μπουκέτο», Δέμα 7, Αθήνας.

Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΠΟΣ ΔΙΑΤΗΡΕΙΤΑΙ Η ΕΜΟΡΦΙΑ

(Η ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΤΗΣ ΦΙΛΗΣ ΣΑΣ)

Χα μένην Άγάπην, Ένταύθα.—Γιά τούς άνοιχτούς πόρους και τά μαμπίδια, έχω γράφει έπανειλημμένως σε προηγούμενα φύλλα τού «Μπουκέτου».

Γιά να παχύνετε, έκτός από την τακτική σας άφρονή τροφή, να τρώτε συχνά τη Σουλτανική λεγομένη κορέμα, την όποια έτρωγαν κάθε τόσο ή όδαλίσκας τών χαρεμίων, για να εινε παχυντές κι' άφάρτες, σύμφωνα με τ' Άνατολίτικα γούστα.

Ίδου ή σχετική συνταγή :

Κακάο πρώτης ποιότητος	60	δράμα
Άλεύρι πατάτας	60	»
Άνθος ριζιού	60	»
Σαλάμι	15	»
Ζάχαρι	25	»
Βανίλια	1	»

Τ' άνακατεύετε όλα μαζί —προσθέτοντας και τ'ό άνάλογο νερό— και τά φέγετε, έξασκονθόντας να τ' άνακατεύετε ως δτου πήσουν. Η κορέμα αυτή έχει πολή καλή γεύσι και εινε όφέλιμη και για τ' άδύνατα παιδιά.

Νινόν, Άλεξάνδρειαν.—Δεν άπαντώ παρ'ό μόνον μέσω τού «Μπουκέτου», άγαπητή μου φίλη, Άν τά μαλλιά σας σάς πηγαίνουν π'ό σκοπό, καλύτερα να μη τά ξανόξετε.

Πάντως, σάς δίδω τη συνταγή ένός μίγματος, τού όποιου ή τακτική χρήση —δυό φορές τ'ό μήνα— ξανθαίνει τά μαλλιά και εινε τελείως άβλαβές :

Six jus de citrons.
Sels de tartre 2 onces.
Eau distillée ou de roses 2 litres.
Trois jaunes d'oeufs.

Τ'ό σαπουνι πού αναφέρετε για τίς πανάδες, δεν ξέρω αν εινε άποτελεσματικό. Καλύτερα να μεταχειρισθήτε την έξυψη άλοιφή, με την όποια ν' αλείρετε κάθε βράδυ τίς πανάδες, τριβοντάς τις έλαφρά :

Precipité blanc 5 gr.
Sous nitrate de bismuth 5 »
Vaseline 50 »

Η ΕΥΚΟΛΙΕΣ ΤΗΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑΣ

Η παραπάνω εικόνα δείχνει πώς μπορούμε να μεταφέρουμε στην τραπεζαρία όλα μαζί τά σερβίτσια τού δείπνου, με πολλή εύκολία, χωρίς σ' ένα ειδικό τραπέζι-εταζέρα, με καρούλια και με άλυσίδα.

Η ΦΙΛΗ ΣΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΑ ΔΩΡΑ
ΤΟΥ

Παραναστένεζε ο Μανούσος ο Βιράκης:
— "Ας πάω, ελτε και στὸν σὺντεκνο, μήπως καὶ με βοηθήσει...
Εἶχε μανώσει πιά τὸ μάτι του. Φτώχεια καὶ δυστυχία στὸ χωριό, στέρησης, γύμνια καὶ πείνα στὸ σπιτάκι του. Χρόνια τώρα ἡ ἑλὴς μένανε στέρως καὶ γυνὴς ἀπὸ κορπιά. Τ' ἀμπέλια τους ἐρήμιζαν, τὰ κίτρα τους ἔμεναν ἀζήτητα καὶ τὸ «χαροῦπι» σάπισε!... Ἀσχημὲς χρόνιες, καταραμένους μέρες... Βουβήθηκε κάθε χαρὰ στὸ χωριό, καὶ ὁ κόσμος μαρμαμένος, σκεπτικός, δὲν εἶχε ἄλλο στὸ μυαλό του, παρὰ τὸν ἐπιούσιο!...

Ἐτοί περνούσαν ἡ μέρες καὶ φτάσανε ἡ γιορτές. Χριστοῦγεννα, Πρωτοχρονιά καὶ Φῶτα, ἡμέρες τοῦ κόσμου ἐξαιρετικές, ποὺ λάμπανε ἀπὸ τὴ δόξα τους, καὶ ἀντιφργγίζανε φῶς χαρὰς εἰς τοὺς ἀνθρώπους!...

Μὰ πέρασαν καὶ τὰ Χριστοῦγεννα, χωρὶς κραιφί, χωρὶς τραγούδι, χωρὶς τοικοῦδι, χωρὶς χορὸ, χωρὶς χαρὰ, χωρὶς «καλογερῖδια».

Ἐνα γουρὺνι ποὺ τὸ τρέφανε ἐπὶ τοῦτο, τὸ πούλησαν ἀπὸ τὸ φθινόπωρο, γιὰ νὰ ἐξοικονομήσουνε ἄλλες ἀνάγκες ἀμεσώτερες, μεγάλες.

Τσουκάκι δὲν ἐστῆσαν!

Μὲ τί;

Μὲ δυὸ κότες π' ἀπομείνανε ἀπὸ τὴ «κόρυζα» ἡ με κανένα λαγὸ, ποὺ τοὺς ὀμιάζανε καὶ ἐκείνους με τὰ «κούρια», τὴς νέες ἐτοῦτες τὴς παγίδες, ποὺ φέρανε οἱ κληροῦτοι ἀπ' τὸν στρατό, γιὰ νὰ τοὺς ἔξω. Ἐνα γουρὺνι ποὺ τὸ τρέφανε ἐπὶ τοῦτο...

Σὰν ἦταν νέος ἐκλεβε, μὰ τώρα ποὺ τὸν ἐπύρανε τὰ χρόνια καὶ τὸν δάδαναν τὰ παιδιὰ, δὲν βαστοῦνε!... Ἐπειτα τί τὰ θές, τί τὰ γυνεῖς, πάνε ἐκεῖνοι οἱ καιροὶ!... Τώρα με τὸ παραμικρὸ ἐκτόπισα καὶ ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάξῃ!...

Μὰ ἂν περῶσανε τὰ Χριστοῦγεννα νηστικά καὶ ἀτραγοῦδιστα, σὰν βροχερὴ ἡμέρα, νὰ μὴν περῶσι ἐτοί καὶ ἡ Πρωτοχρονιά!... Νὰ μὴν ἀρχίσῃ με τὴν στέρησι καὶ τὸ καινούργιος χρόνος!... Νὰ μὴ μείνῃ καὶ τώρα ἡ φωτιά σβιστὴ καὶ τὸ «τσουκάκι» ἄδειο.

Ἐπρεπε τὸν νέο χρόνο νὰ τὸν δεχτοῖνε κάτωσ πὸ καλά, γιὰ νὰ τοὺς ἔχῃ καὶ αὐτὸς καλά, τὴς ἄλλες ἡμέρες!...

Καὶ σκέφτηκε καὶ σκέφτηκε ὁ Μανούσος ὁ Βιράκης γιὰ νάβῃ τράπουσ ἀπὸ δῶ, καὶ μεθόδους ἀπ' τὸ ἄλλο μέρος, καὶ ἔβανε κάτω δὴ τὴν ἐξυπατάδα του, γιὰ νὰ ἰδῇ καὶ γιὰ νὰ δοῇ πὺς θ' ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν περιστάσει. Σκέφτηκε τὰ δανεικά, ἀλλὰ τὰ δανεικά κοπῆσαν. Σκέφτηκε φίλους παλῶς καὶ συγγενεῖς, μὰ οἱ φίλοι τώρα ξένεψαν, καὶ οἱ συγγενεῖς σκλήθηκαν!... Σκέφτηκε, σκέφτηκε καὶ τέλος κατὰ βῆκε. Οὐκίηθηκε ἕνα παλιὸ του σὺντεκνο στ' Ἀποκόρωνα. Τοῦ εἶχε σώσει τὴ ζωὴ, στὰ 12

Τὸν πῆρε στὸν ὄμο του καὶ τὸν ἔσωσε...

ποὺ πῆγανε στὴν Ἠπειρο ἀντάρτες. Ἐκεῖ, σὲ κάποια ὑποχώρησι, τὸν πῆρε στὸν ὄμο. Ἀλλοῦς θὰ τὸν ἐπετοκόβαν οἱ τουρκάλοι. Κι ἐκεῖνος πειά, εὐγνωμονώντας, ὅταν με τὴν εἰρήνη ξαναγύρισαν στὸν τόπο τους, τὸν ἔκαμε κομπάρσο.

Στὴν ἀρχὴ φωτόισε ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλον.

Ἐκεῖνος ἀνοῖξε ἕνα μαγαζάκι στὰ Ἀποκόρωνα καὶ ἐτοῦτος οἶχτηκε στὰ χωράφια. Στὰ πρῶτα χρόνια ἀλληλογραφώσανε.

«Σύντεκεν, ὅτι θέλεις, μὴ λησμονεῖς πὺς εἰμ' ἐγὼ ἐδῶ!»

«Ἐχαριστῶ σε, σύντεκεν, εἰμ' ὅπως ὁ Θεὸς καλὸ μου θέλει».

Μὰ με τὸν καιρὸ καὶ τοὺς πολέμους ποὺ ἀκολούθησαν, ὁ ἔμπορος πῆγε καλὰ, ἀλλὰ ὁ γεωργὸς δαμάστηκε ἀπὸ τὴς ἀφοριές... Ἐτοί σιγά-σιγά λησμονήθηκαν, κυττώντας καθ' ἕνα τὴ δουλειά του...

Ἄν περνούσε κανεὶς ἀπ' ἐκεῖ, ἐπέμπε κανένα χαιρετισμὸ ὁ ἕνας στὸν ἄλλο, μὰ στὰ ὕστερὰ ἐκόπηκε καὶ ἐκεῖνος!...

Μὰ νὰ ποὺ τώρα, τὰ στερεμένα τὰ Χριστοῦγεννα καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς καλῆς Πρωτοχρονιάς, ξανάφεραν τὸν σύντεκεν, στὴ μνήμη τοῦ Μανούσου.

Ἀς πάω, ελτε καὶ στὸν σὺντεκνο, μήπως καὶ με βοηθήσει!...

Καὶ κίνησε πεζός. Ἡ μέρα ἦταν γλυκιά. Ὁ ἥλιος ἐξάδευε τὴ φῶς θαλπερά καὶ τὰ νέα φύτρα ποὺ ἐξυμνῶσαν ἀπὸ τὴ γῆ, ἔδιναν σὲ κάθε στατικό νέες ἐλπίδες μέσα του καὶ ἀγνωστές χαρές!...

Ἐτοί, με νέα ὄρεσι καὶ δύναμι, ἐδάδιζε καὶ ὁ Μανούσος περνούοντας ἀπὸ ποδιά καὶ μοναχά, ὡς ποὺ νυχτοῦνιζε σ' ἕνα χαλασμένον μοναστήρι τῆς ἁγίας Φωτεινῆς.

Χαλασμένα καὶ πέρτες τὰ κελλιά, κάπαρες καὶ ἀγριοσυκιές, στὰ χαλασμένα ἀπάνω. Κάποια καταστροφή, σὲ κάποια ἐπανάστασι, ἐπέρασε ἀπὸ κεῖ. Δὲν ἔμεινε παρὰ ἡ ἐκκλησία!... Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ, γρήνια καὶ χρόνια τώρα, με δίχως πόρτες καὶ παράθυρα, με τὸν ἀνεμὸ καὶ τὴ βροχὴ γὰ μπαίνουν μέσα, μοναχικὸ προσκυνητὰ καὶ με ρογμὲς στυγεροὺς τοίχους ἀπὸ τὸν καιρὸ, τοὺς ἀνέμους, τὴς βροχῆς καὶ τοὺς σεισμούς.

Κανεὶς δὲν τὴν θυμόταν νὰ τῇ νὰ λειτουργήσῃ ἐκεῖ, κανένας δὲν πῆγανε ν' ἀνάβῃ ἕνα καντήλι στὴ χάρη της. Κανένας τσοπάνος μόνον, δ-ταν τὸν ἔκλεινε ὁ καιρὸς ἐ-καὶ κοντὰ «ἔθετε» (ἔγερνε) νὰ κοιμηθῇ καὶ μέσα, ἡ κανένας στρατοκόπος ποὺ ἦνυ-χτα τὸν ἐπρόφτασε καὶ δὲν μποροῦσε νὰ προχωρήσῃ, κα-τέφευγε στυγεροὺς θόλους της.

Ἐτοί καὶ ὁ Μανούσος ἀ-πλῶσε τὴ μάλινη κατότα του σὲ μιὰ γωνιά νὰ κοιμη-θῇ, ἔβανε τὸ σταυρὸ του, καὶ ἔγειρε κουρασμένους τὸ κε-φάλι του.

Πλασσοτραμμένο τὸ δάλε-δο. Ἵσως μεγάλες πλάκες, ποὺ σκεπάζανε τὰ πρὸ αἰώ-

Μὰ ἂν περῶσανε τὰ Χριστοῦγεννα, νηστικά καὶ ἀτραγοῦδιστα...

Τὸν πῆρε στὸν ὄμο του καὶ τὸν ἔσωσε...

Τὸν πῆρε στὸν ὄμο του καὶ τὸν ἔσωσε...

Τὸν πῆρε στὸν ὄμο του καὶ τὸν ἔσωσε...

Τὸν πῆρε στὸν ὄμο του καὶ τὸν ἔσωσε...

Τὸν πῆρε στὸν ὄμο του καὶ τὸν ἔσωσε...

Τὸν πῆρε στὸν ὄμο του καὶ τὸν ἔσωσε...

ΑΠ' ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΑΣ

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ἡ μέλισσες καὶ ἡ καιρικὲς μεταβολές. Οἱ περιεργοί, ἀλλὰ καὶ ὠραιοὶ χαιρετισμοὶ τῶν κατοίκων τοῦ Ἀρναϊστὰν κτλ.

Ἐὰν θέλετε νὰ ἔχετε ἀκριβῆ προγνωστικὰ σημεῖα τοῦ καιροῦ, παρακολοῦθε τὴς μέλισσες, ὅσοι βέβαια μπορεῖτε. Ἐγὼ περὶ ἐξα-κριβωθεὶ ἐπιστημονικῶς ὅτι ἡ μέλισσες προαυθάνονται ἀλάνθαστος τὴς ἐπικείμενης καιρικῆς μεταβολῆς.

Ὅταν ἡ μέλισσες δὲν βγαίνουν ἔξω ἀπὸ τὴς κυψέλης τους, σημαίνει ὅτι θὰ βροῖ. Ἄν σπεύδουν θορυβωδῶς νὰ μῶν στὴς κυψέλης τους, ἀπειλεῖται φύελλα, ἀκόμα καὶ ἂν ἔχει λι-κάδα. Ἄν πάλι τὸ πρῶτ' βγαίνουν ἡ μέλισσες ἔξω ἀπ' τὴν κυψέλη, καὶ συννεφιά νάχῃ, σημαίνει ὅτι βροτ' ἀπὸ λίγο θὰ φανῇ ὁ ἥλιος καὶ θὰ καλοκαιριάσῃ.

Ἀλλὰ καὶ ἀπ' τὴς ἀρχῆς τοῦ φθινοπώρου ἀκόμα, κα-θὼς λένε οἱ εἰδικοί, ἡ μέλισσες ἔχουν τὸ χάρισμα νὰ μαντεύουν ἂν θὰ κἀναι βαρὺ χειμῶνα ἢ ὄχι.

Ἐὰν δηλαδὴ πρόκειται νὰ εἴνε ὀρεγῶς ὁ χειμῶνας, ἡ μέλισσες κλείνουν σχεδὸν ἐντελῶς τὴν τρύπα τῆς κυψέ-λης των με κερί, ἀφίαντας μάλιστα μὰ ἀδιόρατὴ σχι-μαδά. Καὶ ἀντιθέτως, ἔὰν ὁ χειμῶνας πρόκειται νὰ εἴνε μαλακός, ἀφίανουν τὴν τρύπα τῆς κυψέλης ὀρθάνοιχτη.

Οἱ κάτοικοι τοῦ Ἀρναϊστὰν ἔχουν πολλὴ περιερ-γους χαιρετισμούς.

Ὅταν ἕνας ἀνώτερος συναντήσῃ ἕνα ἄλλον, κατω-τέρως τάσεως, τὸν χαιρετὰ λέγοντας:

— Εὐχόμεναι ποτὲ νὰ μὴ κοιρασθῇς!

Καὶ ὁ ἄλλος ἀπαντᾷ:

— Κι' ἐγὼ εὐχόμεναι ποτὲ νὰ μὴ φτωχίσῃς!

Ὅταν ἕνας ξένος φτάσῃ σὲ κανένα χωριό, ὀδηγεῖ-ται στὸ ὄχημα ποὺ εἴνε προορισμένον γιὰ τοὺς ξένους, καὶ ἀφοῦ τοποθετηθῇ σ' αὐτό, ἔχει χροὸς τοῦ νὰ εὐχα-ριστήσῃ τοὺς κατοίκους με τὰ ἑξῆς λόγια:

— Ἡ εὐχὴ τοῦ Θεοῦ νὰ σκεπάζῃ τὰ κεφάλια σας, ἀ-γαπητοὶ φίλοι!...

Κι' ἐκεῖνοι ἀντιχαιρετοῦν λέγοντας:

— Εὐχόμεθα νὰ σὲ βλέπομε κάθε φορὰ καὶ κα-λύτερον!...

Ὅταν ὁ ξένος πρόκειται ν' ἀναχωρήσῃ, ἀντιχαιρετὰ ἐκεῖνους

παρὰ τὸν φιλοξενήσαν ὡς ἑξῆς:

— Σας ἀφίανω στὴν φύλαξί τοῦ Θεοῦ! Ἀπὸ τὸ ἕνα τοῦ χέρι νὰ

παίρνετε χρόνια καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τοῦ πλούτου.

Ἐκεῖνοι τοῦ ἀπαντοῦν:

— Ὁ Θεὸς ἂς πλατύνῃ τὸ ὄρεμά, ποὺ βαδίζετε.

Τὴν Πρωτομαγιά συνηθίζουν νὰ χαιρετοῦν με τὰ λόγια αὐτά:

— Καὶ τ' ἀγαθά λαμβάνετε!...

Ἐκεῖνος ποὺ δέχεται τὴν εὐχὴ αὐτὴ, πρέπει νὰ σημεῖται σὲ τὴν

ἀπαντήσας:

— Κι' ἡ στενοχώρις σου χάσῃ!...

Χτῆσαν με τὰ κάλλετα:

Ταχὰ ταχὰ νὰ ἀρχιμνήνῃ, ταχὰ νὰ ἀρχὴ τοῦ χρόνου...

— Ὁ «σύντεκνος» σου τὰ δώρησε, τὸν ὀρτισε ἡ γυναῖκα του.

— Μοὶ τὰ δώρησε ὁ Θεός!...

Καὶ τὴν ἄλλη μέρα γλύνθηκε τὸ σπῆτι τοῦ

Μανούσου γιὰ καλὰ.

Ἄγιος Βασίλης ἔρχεται

ἀπὸ τὴν Κασσαρεία,

βαστὰ τὸν ὄρθαν χαρὰ,

τὴ θάλασσα μελάν,

κι' αὐτὰ τὰ βεργολούδα

πέννα καὶ καλαμάρι...

Καὶ γλύνθηκε γιὰ καλὰ ἐκεῖνη τὴ χρονιά τὸ

σπῆτι τοῦ Μανούσου. Ἀφῆσαν εἶπε στέλναι τὰ

δῶρα του ὁ βασιλεὺς καὶ πολυεμπλαχὺς

Θεός!

Ἐκεῖνη πάλι... νηστεύσαν, ἦσαν οἱ δυὸ

προσκύβοντες ἀπὸ τὰ Σφακιά, ποὺ εἶχαν κλέψει

τὰ κρύα γιὰ νὰ γιορτάσουν τ' Ἀλ-Βασίλα.

Ἄρως κούρτσαν καὶ τὰ Χριστοῦγεννα καὶ τὰ

εἶχαν κοπῆσαι κατὰ τὴ συνήθειά τους, μέσα

στοὺς μεγάλους προαυθάνους τάρους τῶν πα-

τρῶν τοῦ ἔθιμου μακαριστοῦ.

Ὅταν σήκωσαν τὴν πλάκα καὶ δὲν εἶδαν τί-

ποτα παρὰ μόνον γυνὰ δοτὰ, ἔτρεψαν τὰ μά-

τια τους.

— Μορε Νταμνὴ!...

Τί εἶπε;

— Μορε, ἐδῶ τρῶνε καὶ ὁ πῆλινος!...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΩΝ

Η ΚΟΙΛΑΣ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

ΒΡΩΜΟΣΚΥΛΟ... Κόκκινη διάβολο!... Άχρηστ... μουμούρισε με πείσμα ο Πέπες. Τό Μαύρο Πουλί περιμένε πάλι λίγα δευτερόλεπτα και ξαναφώναξε:

— Οι λευκοί πολεμιστά της Άρκτου πού βρίσκονται στο νησί είνε τρεις. Κ' οι Ίνδοι είνε είκοσι. Οι Ίνδοι δέν θέλουν ωστόσο τὸ καὶ τὸν τριῶν λευκῶν πολεμιστῶν. Γιατὶ λοιπὸν δέν ἀποκρίνονται οἱ γενναῖοι ἀδελφοί μας;

— Ἦθελα νάξεραι, ψιθύρισε ὁ Πέπες, γιατί μὰς προσκαλεῖ με τὴν γλῶσσα κοντὰ του ὁ Σατεβάν. Ἀσφαλῶς θάχῃ τὸ λόγο του.

— Ἔχε ἱσχυριῆ, ἀπάντησε ὁ Βουαρζέ. Θὰ μάθουμε τί συμβαίνει.

— Ὅταν οἱ λευκοὶ πολεμιστὰ μάθουν τοὺς σκοποὺς τοῦ Μαύρου Πουλιῦ, ξαναφώναξε ὁ Ἰνδός, θὰ φανερωθοῦν πρόδημα. Ἀς ἀκούσουν λοιπὸν κ' ἂς κρίνουν: Οἱ λευκοὶ πολεμιστὰ εἶνε ἐχθροὶ τῶν πολεμιστῶν πού ἔχουν κατασηρῶσει μέσα στοῦ δάσος. Κ' οἱ Ίνδοι ἐπιθυμοῦν τὸν ἀφανισμό τῶν πολεμιστῶν ἐκείνων.

Ἀς ἐρῶν λοιπὸν οἱ γενναῖοι σύμμαχοί μας, νὰ πολεμήσουμε μαζί ἐναντίον τους καὶ νὰ τούς ἀφανίσουμε ἀπ' τὸ πρόσωπο τῆς γῆς...

— Ἐπ' αὐτοῦ! ψιθύρισε ὁ Πέπες. Αὐτὸ ἦταν ὄλο. Αὐτὸ τὸ διαβολο-Μαυροπούλι μωρίστηκε πῶς δέν τόχουμε καλὰ με τὴ συντροφιά του δὲν ἔοτεβάν καὶ μὰς καλεῖ νὰ τοὺς οἰχτοῦμε καὶ νὰ τοὺς σφάζουμε μαζί.

— Ἄν οἱ λευκοὶ πολεμιστὰ δεχτοῦν νὰ πολεμήσουν μαζί μας, θὰ μοιραστοῦν μαζί μας τὰ κρανία, τὰ ὄπλα καὶ τὰ δ-πλα τὸν ἐχθρὸν.

Οἱ τρεῖς σύντροφοι ἀλλήλο-κυττάζονταν.

— Ποτέ! ψιθύρισε ὁ Φάβιος.

— Ποτέ! εἶπαν μ' ἕνα στόμα κ' οἱ δύο κληροῦ.

— Ἀκούς τὸν ἄλλο ἀξίω-σι πού τὴν ἔχει... συνέχισε ὁ Βουαρζέ. Νὰ ἐνωθῶμε μαζί τοὺς γιὰ νὰ σφάζουμε τοὺς ὁμοίους μας!... Χίλιες φορές ὄχι. Τοὺς λογαρια-σμούς ποῦχομε με τὸν δὲν ἔοτεβάν, θὰ τοὺς λύσουμε μόνοι μας. Ἀς μὴ βρισκό-ταν ὁ Φάβιος μαζί μας καὶ θὰ τοῦ εἶχα φυτέψῃ μὴ σφαῖρα στοῦ μᾶτι τοῦ σκαίου...

— Γιατὶ οἱ λευκοὶ πολεμιστὰ δέν ἀπαντοῦν στοῦ Μαύρου Πουλι; φώναξε πάλι ὁ Ἰνδός ἀρχηγός. Θέλουν νὰ τὸ κάνουν νὰ νομίσῃ πῶς δέν βρίσκονται στοῦ νησί; Ὁ Ἰνδός δέν γεμίζεται ποτέ. Οἱ λευκοὶ πολεμιστὰ εἶνε τρεῖς. Ὁ γεροντότερος ἀπ' ὅλους εἶνε ψηλὸς καὶ εὐρωστός, σὰν τὰ λιοντάρια τοῦ δρυμοῦ. Ἡ καρμπίνα του εἶνε ψη-λὴ σὰν τ' ἀνάστημά του. Τὰ θηρία τῆς ζούγκλας τὸν πρέμουν κ' ἡ γῆ βροντᾷ σὰν βαδίζει...

— Ἐτσι μοῦρεχεται νὰ πάω νὰ τοῦ σφίξω τὸ χέρι. Πολὺ με κολα-κεῖ, ὁ ἄθλιος! εἶπε ὁ Βουαρζέ εἰρωνικά.

— Ἐγὼ θὰ τοῖς σφίξω εἰσαρσίως τὸ λαιμό, πρόσθεσε ὁ Πέπες.

Ὁ Φάβιος δέν μιλοῦσε. Ἦταν κατάληκτος με τὴν δευτέρωκα του Ἰνδοῦ, ὁ ὁποῖος μπορούσε ἀπὸ λίγες πατημασιὲς νὰ μαντεῖν πό-σο ἦσαν οἱ τρεῖς σύντροφοι καὶ τί εἶδους ἀνθρώποι ἦσαν.

Πραγματικῶς, ὁ Ἰνδός ἐξακολούθησε νὰ περιγράφῃ τὰ χαρα-κτηριστικὰ τῶν τριῶν συντρόφων, με ἀξιοθαύμαστη ἀκριβεία. Τέλος φώναξε πῶς δυνατὰ αὐτὴ τὴ φορά:

— Δὲν ἀκούω τὴν ἀπόκρισι τῶν λευκῶν πολεμιστῶν. Οἱ λευκοὶ πολεμιστὰ σιωποῦν. Ἀκούω μόνον τὸν ἄνεμο νὰ μοῦ λῆ: Οἱ λευκοὶ φανταίνονται τοὺς Ἰνδοὺς ἀνθρώπους καὶ νομίζουν πῶς μποροῦν νὰ τοὺς ἐξαπατήσουν. Τὸ Μαύρο Πουλί γελάει με τὰ λόγια τοῦ ἀ-νέμου...

— Γιατὶ νὰ μὴν εἰμαστε μόνον οἱ δύο μας, Πέπες; ψιθύρισε ὁ Βουαρζέ. Τότε θὰ δείχναμε γιὰ μὰς ἀκόμα φορὰ στοὺς Ἰνδοὺς τί ἀξίζουμε.

Ἀς προσέξουν οἱ λευκοὶ πολεμιστὰ, φώναξε πάλι ὁ Ἰνδός. Ὁ φίλος πού περιφρονεῖται, γίνεται θανάσιμος ἐχθρός.

Τέλος, βλέποντας οἱ τὰ λόγια του ἔμεναν χωρὶς ἀπάντησι, κά-

λεσε κοντὰ του τὸν λευκὸ αἰχμάλωτο καὶ τοῦ εἶπε κάτι. Μὰ ὁ λε-κὸς δέν ἤξερε τὴ γλῶσσα του καὶ τὸν κύτταξε σαστισμένος ἀπ' τὸ φόβο του. Ὁ Ἰνδός πῆρε τότε τὴν καρμπίνα ἐνὸς πολεμιστοῦ τῆς ἔδωκε στὸν αἰχμάλωτο καὶ τοῦ ἔγνεψε νὰ πυροβολήσῃ πρὸς τὸ νη-σάκι.

Ἡ θέσις τῶν τριῶν συντρόφων ἦταν κρίσιμη. Τὸ νησί στοῦ ὁποῦ βρισκόντουσαν, δέν εἶχε παρὰ ξερὰ γόττα καλὰμα. Μποροῦσαν λοιπὸν μὴ καρὰ νὰ τοὺς θεωροῦν οἱ Ἰνδοὶ με-τὰ βόλια τῶν ὄπλων τους.

Ὁ αἰχμάλωτος τῶν ἐρυθροδέρμων σήκωσε τὸ ὄπλο, σημάδεψε καὶ πυροβόλησε. Τὰ χέρια του ὅμως τρέμανε κ' ἡ σφαῖρα ἔπεσε μέ-σα στὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ.

Τὸ Μαύρο Πουλί τοῦριξε ἕνα βλέμμα περιφρονήσεως, πῆρε τὴν καρμπίνα στὰ χέρια του, τὴ στήριξε στὸν ὄμο του, σημάδεψε πρὸς τὸ μέρος πού βρισκόντουσαν οἱ τρεῖς σύντροφοι καὶ φώναξε:

— Οἱ λευκοὶ πολεμιστὰ τῆς Άρκτου, ἂς ἀκούσουν τὰ λόγια τοῦ Ἰνδοῦ πολεμιστοῦ: Τὸ Μαύρο Πουλί θὰ μετρήσῃ ὡς τὰ ἑκατὶ. Κ' ἂν οἱ λευκοὶ πολεμιστὰ δέν τοῦ δώσουν ἀπάντησι, θὰ πυροβολῇ ἐναντίον τους. Ὁ Ἰνδός ἀρχηγός περιμένει τὴν ἀπάντησι τῶν λευκῶν πολεμιστῶν...

Ἀρχισε πραγματικῶς νὰ μετράῃ σιγά-σιγά, με τὴν κῆρυκα τῆς καρμπίνας γυρισμένη πρὸς τὸ νησί.

Ὁ Βουαρζέ σήκωσε τότε κοντὰ στοῦ Φάβιο καὶ τοποθετήθηκε μπροστὰ του.

— Τί κάνεις ἐκεῖ! διαμαρτυρήθηκε ὁ Φάβιος. Ζητᾷς νὰ βάλῃς τὸ σῶμα σου ἀσπίδα μου; Ζητᾷς νὰ πεθάνῃς γιὰ μένα; Ὁχι, ὄχι... Δὲν τὸ θέλω αὐτό, δὲν τὸ δέχομαι...

Ἐνῶ ὁμοῦ ὁ νέος ἐτοιμαζόταν νὰ συρτῇ καὶ νὰ τοποθετήσῃ πλάι τὸν Βουαρζέ, ὁ Πέπες τὸν ἔπιασε ἀπ' τὸ χέρι καὶ τὸν κά-φωσε στὴ θέσι του.

— Μείνε ἐκεῖ πού βρισκόσαι, φίλε μου, τοῦ εἶπε.

Καὶ σὲ λίγο πρόσθεσε με φωνὴ λιγνένη:

— Μὴ φέρνεις ἀντιρροῖες στὸν γηραιὸ προστάτη σου. Ὁ Βουαρζέ ἔχει τί κάνει. Προτιμᾷ νὰ σκοτωθῇ αὐ-τός, παρὰ ἐπὶ ἀπ' τὰ βόλια τῶν Ἰνδῶν. Τὴν ἀπόκρισι του αὐτὴ τίτιστα δέν μπορεῖ νὰ τοῦ τὴν ἀλλάξῃ. Μὴ ζητᾷς λοιπὸν νὰ τὸν περάνης σὲς δύσκολες αὐτὲς στιγμὲς.

— Ναί, παιδί μου, εἶπε κ' ὁ Βουαρζέ. Ἀφῆσέ με νὰ κάμω ὅ,τι νομίζω πῶς εἶνε φρόνιμο. Σ' εἶχα γαμῆνο τό-σα χρόνια καὶ σὲ ξαναἔβρηκα. Δὲν θέλω νὰ σὲ χάσω, τώρα πού ὁ Θεὸς σ' ἔστειλε κοντὰ μου...

Ὁ γηραιὸς κληρὸς τῶν δασῶν ἀναστήναξε καὶ πρόσθεσε:

— Κανείς δέν ξέρει πόσο ὑπόφερα γιὰ τὸ χαμὸ σου. Ἦμουν καί-της τότε ξέγνωνιστος. Ἐπεινα, γλεντοῦσα, ἀδιαφοροῦσα γιὰ δια-πῆγα στοῦ πρόχειρο νοσοκομεῖο ἐνὸς μακρινοῦ νησιοῦ, ὅσο νὰ γίνῃς καλὰ. Μὰ ἡ μοῖρα μοῦ φάνηκε σκληρή. Βρήκες τὴν ὑγεία σου, γὰ νὰ σὲ χάσω κατόπιν γιὰ πάντα, μέσα σὲ μὴ πειρατικὴ ἐπαδουρή.

Καὶ νὰ τώρα πού σ' ἔχω κοντὰ μου. Σὲ σφίγγω στὴν ἀγκαλιά μου. Ἀ, ὄχι, ὄχι, ὁ Θεὸς θὰ με τιμωροῦσε σκληρὰ, ἂν σ' ἄφρινα νὰ σὲ σκοτώσουν οἱ ἐρυθροδέρμοι...

Στὸ μεταξὺ αὐτὸ τὸ Μαύρο Πουλί μετροῦσε ἀργά, ἱσομενεῖς κ' ἐπίσημα ἀπ' τὸ ἕνα ὡς τὸ ἑκατό:

— Ἐννενητταοχτὼ... φώναξε τέλος, ἐννενητταεπνῆ... ἑκατό!...

Συγχρόνως ἡ καρμπίνα του δρόντησε κ' ἡ σφαῖρα σφίριξε πλάι σ' αὐτὰ τῶν τριῶν συντρόφων.

Ὁ Βουαρζέ ἄρχισε ἕναν στεναγμὸ ἀνακουφίσεως.

Τὸ Μαύρο Πουλί ἀφουγκράστηκε λίγα δευτερόλεπτα κ' ἔπειτα φώναξε:

— Ὁ Ἰνδός ἀρχηγός γελάστηκε. Τὸ νησί εἶν' ἔρημο. Θὰ πά-ναι νὰ ζητήσῃ ἄλλου τοὺς λευκοὺς πολεμιστὰς τῆς Άρκτου.

Τὸν ἄρχετο! ψιθύρισε ὁ Πέπες. Προσπαθεῖ νὰ μὰς γελάσῃ. Εἶνε δεκαπλάσιος πῶς βρισκόμαστε ἐδῶ πέρα καὶ κυτταῖ νὰ κα-θίσω καρό. Ἀλλά γιατί;

— Γιατὶ; εἶπε ὁ Βουαρζέ. Γιὰ νὰ ξεκάνουν ἐντομεταξὺ τὸ δύ-στυχο αἰχμάλωτό τους. Ἀμα τελειώσουν τὸ κακούργημά τους αὐτὸ, θὰ μὰς ἐπαθεθοῦν.

— Ὁ Ἰνδός ἀρχηγός γελάστηκε. Τὸ νησί εἶν' ἔρημο. Θὰ πά-ναι νὰ ζητήσῃ ἄλλου τοὺς λευκοὺς πολεμιστὰς τῆς Άρκτου.

Εἶνε δεκαπλάσιος πῶς βρισκόμαστε ἐδῶ πέρα καὶ κυτταῖ νὰ κα-θίσω καρό. Ἀλλά γιατί;

— Γιατὶ; εἶπε ὁ Βουαρζέ. Γιὰ νὰ ξεκάνουν ἐντομεταξὺ τὸ δύ-στυχο αἰχμάλωτό τους. Ἀμα τελειώσουν τὸ κακούργημά τους αὐτὸ, θὰ μὰς ἐπαθεθοῦν.

— Ὁ Ἰνδός ἀρχηγός γελάστηκε. Τὸ νησί εἶν' ἔρημο. Θὰ πά-ναι νὰ ζητήσῃ ἄλλου τοὺς λευκοὺς πολεμιστὰς τῆς Άρκτου.

θὰ προσπαθήσουμε νὰ τὸν σώσουμε; ῥώτησε ὁ Φάβιος.

Ὁ Βουαρζές σιμωδονεύτηκε με μὴ ματιά τὸν Πέπε κ' ἀπάν-τησε:

— Δὲν εἶμε ὄχι, παιδί μου. Γιὰ νὰ δοῦμε ὅμως τί θὰ κάμουν αὐ-τοὶ οἱ σκαῖοι. Πάντως δέν ἐννοῦν νὰ συμμάχησο μαζί τους, ἔστω κ' ἂν ὁ δὲν ἔοτεβάν εἶνε ὁ κοινὸς ἐχθρὸς μας. Ἀ, ὄχι... Δὲν θὰ διαρῶξω ποτέ μου μὴ τέτοια ἀνανδρίαν. Ἀλλά τί πρέπει νὰ κά-νουμε ὁσὸσο; Τί πρέπει νὰ κάνουμε, Θεέ μου;

Ἡ ἀπελπισία τοῦ γηραιοῦ κληρὸς ἦταν ἀπερίγραπτη. Ἐπ' τε-λὸς γῆρας στοῦ Φάβιο καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἀκούσε, παιδί μου, τὰ λόγια πού θὰ σοῦ πῶ. Ἡ θέσις μας εἶν' ἐπικίνδυνη. Κ' ἐπειδὴ δέν φροδῶμα παρὰ μόνον γιὰ σένα, σὲ παρακαλῶ, μὴν παραινῶθῃς ἀπ' τὸ θυμὸ καὶ τὴν γενναϊότητά σου, ἀρτῆστε κ' ἂν σιμῇ. Ὅταν ἔχει νὰ κάνει κανεὶς με τοὺς Ἰν-δοὺς, φάβει, χρειάζεται φρονιμίδα καὶ ψυχραιμία.

Μὴν ἀνησυχεῖς, καλὲ μου πατέρα, ἀποκρίθηκε ὁ Φάβιος. Θὰ κάμω ὅσοι μὲν λές. Κ' ἂν τέλος φτάσει ἡ στεργὴ μας ὥρα, θὰ σοῦ φωνάξω, με τὸ μαχαίρι στοῦ χέρι: «Χτύπα, πατέρα μου, κ' ἂς πε-θάνουμε μαζί».

— Ναί, ναί, εἶπε, παιδί μου! εἶπε με τρεμμένη φωνή ὁ Βου-αρζέ κ' ἀπῆλθε τὸ δυνατό του χέρι στοῦ Φάβιο.

Ὁ νέος τὸ πῆρε μέσα στὰ δικά του καὶ τὸ φίλησε με σεβασμό.

Στὸ μεταξὺ αὐτὸ οἱ Ἰνδοὶ ἔσυραν, χωρὶς νὰ ξαναδέσουν τὸν αἰχ-μάλωτό τους, σ' ἀρμετὴ ἀπόστασι ἀπ' τὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ. Ἐκεῖ παρτάζονταν ὅλοι στὴ γρομμὴ με τὰ ὅπλα στοῦ χέρι καὶ τοποθετή-σαν τὸν αἰχμάλωτο μέσα θήματα πῶς μπρός, με τὸ πρόσωπο πρὸς τὸ ποτάμι.

Ὁ Βουαρζέ κατ' ἄλγε ἀμέσως τί ἐπρόκειτο νὰ συμβῇ. Οἱ Ἰνδοὶ ἦσαν νὰ δοκιμάσουν τὴν γρηγοράδα τοῦ λευκοῦ. Τρέμανε ἄραγε καὶ τὰ πόδια, ὅπως τὰ χέρια του ἔταν τοῦ ἔδωσαν τὸ ὄπλο γιὰ νὰ πυρο-βολήσῃ κατὰ τοῦ νησιοῦ;

Σὲ μὴ στιγμὴ λοιπὸν, τὸ Μαύρο Πουλί θάβινε τὸ σύνθημα τοῦ προποῦ αὐτοῦ κληρὸς.

Ἄν ὁ λευκὸς τότε ἔφευγε, θάπρεπε ἀσφαλῶς στοῦ ποτάμι.

Ἄν ὄχι, ἂν οἱ Ἰνδοὶ τὸν πρό-φταναν θὰ τὸν τραποῦσαν με τὰς λόγχες των, θὰ τοῦ θρυμ-μάζαν τὸ κρανίον, με τοὺς κε-ραυτοφασίας των.

Ἐτα κ' ὅλοισ τὸ σχέδιον τῶν Ἰνδῶν ἦταν σατανικό.θὴ διαπνέδαν, θὰ χόγταναν με τὸ αἷμα τοῦ λευκοῦ καὶ συγ-χρόνως, πάνω στὴν κρίσιμη στιγμή τοῦ κληρὸς, θ' ἀ-νέβαιναν τοὺς τρεῖς συντρό-φους τοῦ λευκοῦ νὰ ἐπέρχονταν γὰ νὰ σφόνουν τὸν αἰχμάλωτο καὶ νὰ φανερωθοῦν ἔτσι.

Οἱ τρεῖς σύντροφοι ἀγωνιού-σαν.

Ὁ δύστυχος αἰχμάλωτος ἦ-ταν χλωμὸς σὰν τὸ θάνατο.

Μὲ τὸ ἕνα πόδι ἐμπρὸς οἱ Ἰνδοὶ, περιμέναν τὸ σύνθημα τοῦ ἀρ-χηγὸς τους.

Μὰ τὸ Μαύρο Πουλί δέν βιάζονταν καὶ τόσο. Ἦθελε νὰ γίνον-ται ἐν τάξει. Γύρισε λοιπὸν πρὸς τὸν αἰχμάλωτο, τοῦ ἔδειξε τὰ γυ-μὰ πόδια τῶν πολεμιστῶν του καὶ κατόπιν τὰ δικά του πόδια.

Ὁ αἰχμάλωτος ἦ ὁ Βουαρζές κατ' ἄλγε περὶ τίνος ἐπρόκειτο. Κά-θισε κατόπιν κατὰ κ' ἔβγαλε τὰ παπούτσια του. Ἐτσι με γυνὰ καὶ πόδια, ξανασηρῶθηκε δρθως καὶ περιμένε τὸ σύνθημα.

Τὸ Μαύρο Πουλί σήκωσε ψηλὰ τὰ χέρια του καὶ χτύπησε τὶς παλάμες του.

Τὴν ὁμοῦ σὺν ἑαρκάδι ὁ αἰχμάλωτος ἄρχισε νὰ τρέχῃ πρὸς τὸ ποτάμι. Εἶχε ἀποχτήσει, θαρρεῖς, φτερά. Μὰ καὶ οἱ Ἰνδοὶ πηδούσαν ἐπὶ αὐτοῦ σὰν τὶς λυσσασμένες τίγρεις, ἀφίοντας ξεφωνητὰ λύ-σας καὶ κωνόντας ψηλὰ τὰ ὅπλα τους.

Οἱ τρεῖς σύντροφοι παρακολουθοῦσαν ἀπ' τὸν κρηφῶνα τους τὸ δράμα νὰ πυροβολήσουν ἐναντίον τῶν Ἰνδῶν.

Ὁ αἰχμάλωτος ἦ ὁ Γουαῖφερ—γιὰ νὰ τοῦ δώσουμε πειά τ' ὀ-νομα—πλησίαζε τώρα στοῦ ποτάμι. Ὑπῆρχε ἔλας νὰ σωθῇ. Ἀ-ἔφαρνα ὅμως κλονίστηκε καὶ τὸ πρέξιμό του ἔχασε τὴ φόρα του. Τί ἔχε συμβῇ; Τὸ μικρὸ διάστημα πού εἶχε νὰ διατρέξῃ ἀκόμα ἦταν γρηγοῦ ἀγῶνισ καὶ μετερά, κορτερά χαλάρια, τὰ ὅποια ἄρχισαν νὰ πῶ σὺχλυν καὶ νὰ τοῦ ματώνουν τὰ πόδια.

Ἐτα ὁ δυστυχὴς Γουαῖφερ ἐλάττωσε, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, τὸ πρέξιμό του. Οἱ Ἰνδοὶ ἔσπασαν τὸν ἄρσαν ἕναν τρομερὸ ἀλαλαγμὸ θανάτου. Ἀπ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς σατανάδες ἔτρεχε πρῶτος ἕνας ἐρυθρόχρους πολεμιστῆς, κρατώντας στοῦ χέρι του ἕνα τεράστιο, κα-τασκευασμένο μαχαίρι.

Ὁ Ἰνδός αὐτός, πρόφτασε σὲ λίγο τὸ Γουαῖφερ καὶ σήκωσε τὸ μαχαίρι του ψηλὰ νὰ τὸν χτυπήσῃ. Γιὰ ν' ἀποφύγῃ τὸ χτύπημα ὁ λευκὸς κ' ἀνέμια γιὰτὶ εἶχε ἐξαντληθῇ, σωριάστηκε κάτω, μέσα σ' ἕνα σύνθερο σκόνης.

Ὁ Ἰνδός οἶχτηκε σὰν λυσσασμένος ἐναντίον του.

Αὐτὴ ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ τοιμάστηκε νὰ πυροβολήσῃ ὁ Βουαρζέ καὶ νὰ σκοτώσῃ τὸν ἐρυθροδέρμο. Ἡ σκόνη ὅμως ποῦχε σηκωθῇ τὸν ἐμποδίζε νὰ διακρίνῃ καλὰ κ' ἐπ' πλέον φοβόταν μήπως ἀντὶ τοῦ Ἰνδοῦ χτυπήσῃ τὸ λευκὸ.

Ἐδίστασε γιὰ μὴ στιγμὴ. Γιὰ λίγα μόνον δευτερόλεπτα. Μὰ τὸ ἐλάχιστο αὐτὸ διάστημα ἔφτασε στὸν Ἰνδὸ γιὰ νὰ κάμῃ ἐκεῖνο πού ἠθέλε. Μὲ μὴ ἀστραπαῖα κίνησι δηλαδὴ, χάραξε με τὸ μαχαίρι του γύρω στοῦ κεφάλι τοῦ Γουαῖφερ τὸ δέμα, βαθεῖα ὡς τὸ κοκαλο, καὶ κατόπιν ἀρπάζοντας τὸν ἀπ' τὰ μαλλιά, τὰ ξεκόλλησε μαζί με τὸ δέμα καὶ ἀνέμισε ψηλὰ στὸν ἀέρα τὸ φρικῶδες καὶ αἰμοσταγὲς τροπάρι του.

Ἡ καρμπίνα τοῦ Βουαρζέ δρόντησε ἄξαφνα καὶ τὸν κύλησε νεκρὸ στοῦ χῶμα!...

Στὸ ἄκουσμα τοῦ πυροβολισμοῦ οἱ ἄλλοι Ἰνδοὶ στάθηκαν ἀναπο-φάσιτοι. Δὲν τολμούσαν νὰ πλησιάσουν τὸν Γουαῖφερ, ὁ ὁποῖος θροῦνταν περὶ ξαπλωμένος κοντὰ στὴν ὄχθη, βογγώντας πονεμένα.

Τὸ κρανίον τοῦ ὁλοζῆλο ἦταν τώρα γυμνὸ. Ἀφῶνο αἷμα τοῦ μού-σκελε τοῦ πρόσωπο καὶ τὸν ἐτύφλωνε...

Μόλις συνῆλθαν ἀπ' τὴν πρώτη τους ἐκπλήξι οἱ Ἰνδοὶ, ἄρχισαν νὰ σιρλιάζουν ἄγρια. Ὁ φόνος τοῦ συντρόφου τους τοὺς εἶχε ἀπο-θηρῶσει.

Ὁ Γουαῖφερ ἄκουσε τὶς κραυγὲς τους καὶ παρὰ τὴ φρικτὴ του κατὰστασι κατρακίχτηκε πῶς σιμὰ στοῦ ποτάμι, ὡς τὸ μέρος πού τὸ νερὸ ἔβρεχε τὴν ὄχθη, φωνάζοντας:

— Βοήθεια!... Βοήθεια!...

— Ὁρῶμαι σ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ πῶς θὰ τὸν σώσω! εἶπε με πείσμα ὁ Βουαρζέ. Ἀρκεῖ ν' ἀνθέξῃ ὁ δυστυχισμένος καὶ νὰ μὴ πεθάνῃ ἀπ' τὴν αἰμορραγία...

Στὸ μεταξὺ αὐτὸ, οἱ Ἰνδοὶ εἶχαν ταμπουρωθῇ πίσω ἀπ' τοὺς κορυφὸς τῶν δέντρων, σιρλιάζοντας ἄγρια.

Τὸ Μαύρο Πουλί ὅμως δέν καταδέχτηκε νὰ κρυφθῇ. Ἀδιαφο-ρώντας γιὰ τὶς σφαῖρες τῶν κληρῶν, στάθηκε ἀντίκρυ στοῦ νησί καὶ φώναξε:

— Οἱ λευκοὶ πολεμιστὰ φέρθηκαν προδοτικὰ πρὸς τοὺς Ἰνδοὺς. Τὸ Μαύρο Που-λί τοὺς πρότεινε συμμαχία κ' αὐτοὶ ἀνοῖξαν μαζί του πόλεμο. Ἐνας Ἰνδὸς πολε-μιστῆς βόσκειται τὴ στιγμή αὐτὴ νεκρὸς κοντὰ στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ. Τὸ πνεῦμα του φτερουγίζει στὸν ἀέρα καὶ ζητᾷ ἐκδίκησι. Οἱ λευκοὶ πολεμιστὰ θὰ μετανοήσουν παρὰ γιὰ τὴν προδοσίαν τους.

— Θὰ τοῦ φυτέψω μὴ σφαῖρα στοῦ μᾶτι! ἐμῶνυχρσε με θυμὸ ὁ Πέπες.

— Ὁχι, Πέπε, εἶπε ὁ Βουαρζέ. Ἀς μὴν τοὺς ἐ-ξερεθίζουμε περισσότερο.

— Ὁ Γουαῖφερ κληνίσαν τώρα στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ, στεναίνον-τας καὶ φωνάζοντας βοήθεια.

— Τί θὰ κάμουμε γι' α

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΔΙΑΣΗΜΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΕΡΩΤΑΣ ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΑΓΓΕΛΟΥ

νιάς, ή Βιττόρια Κολόννα.

Η Βιττόρια και από πατέρα και από μητέρα ήταν πριγκιπισσική καταγωγή. Η οικογένειά της ήταν από τις αριστοκρατικότερες της Ιταλίας, από τις πιο γνωστές για την αγάπη τους προς τα χρώματα και τις τέχνες. Δεκαεφτά χρόνων ή Βιττόρια παντρεύτηκε τον στρατηγό μαρκήσιο ντε Πεσκάρα, ο οποίος είχε νικήσει τα στρατεύματα του βασιλιά της Γαλλίας Φραγκίσκου του Α' στην περίφημη μάχη της Παβίας. Η Βιττόρια αγάπησε τον άντρα της μ' όλη την καρδιά. Έκείνος όμως δεν την αγάπησε καθόλου. Ήταν απλώς ένα δόλωμα. Πράγματι, το πρόσωπό της δεν είχε κανένα γυναικείο θέλημα. Ήταν άρρενωπό, θεληματικό, και λογικά σκληρό. Μέτωπο ψηλό, μύτη μακρά και ίσια, χείλη στενά και ανέκφραστα, ηγούνη σουβιλέρο. Νοιώθοντας μάλιστα και ή ίδια πως δεν ήταν όμορφη, προσπάθησε, όταν παντρεύτηκε, να καλλιεργήσει το πνεύμα της, για ν' αποκτήσει «την αιδώ, καθώς γράφει, ομορφιά του πνεύματος, που δεν ματαιώνεται, όπως ή άλλη του σώματος». Και, πραγματικά, ή Βιττόρια αγάπησε με πάθος τα χρώματα και τις τέχνες, ιδιαίτερα δέ την ποίηση, για την οποία, αν κρίνουμε απ' τα ποιήματα που έγραψε, είχε αληθινή καρδιά. «Η χρυσάει αίσθησις, γράφει σ' ένα της συννετό, άδικα-νες να δημιουργήσουν την άρμονία που δημιουργεί ο άγνός έρωτας των ευγενικών ψυχών, δεν ευπνούν μέσα μου ποτέ ούτε χαρά, ούτε δόνη... Η καθαρή φλόγα του πνεύματος ύψωσε τόσο την καρδιά μου, ώστε ή ταπεινός σκέψεις την πληγώνουν».

Δεν είχε λοιπόν τίποτε ή Βιττόρια που να μπορούσε να κινήσει την αγάπη του φιλήδονου και άστατου άνδρός της. Μά εκείνη, ώστόσο, τον αγάπησε θερμά, μολοντι διάφεραν τόσο πολύ, και υπέφερε φρικτά για την αδιαφορία του. Υπέφερε περισσότερο ακόμα για τις άπιστιες του.

Ο μαρκήσιος Πεσκάρα την άπατούσε μέσα στο ίδιο τους το σπίτι και τα έρωτικά του κατορθώματα τα ήξερε και τα παρακολουθούσε όλη ή Νεάπολις. Ωστόσο, όταν πέθανε ο άπιστος μιά και τόσο αγαπημένος αυτός σύζυγος, ή Βιττόρια πόνεσε τρομερά. Για να παρηγορηθεί δέ αφευρόθηκε διάκληρη στην ποίηση και στη θεοσεβία. Έζησε μιά ζωή μονήρη στην Ρώμη και ύστερα στη Νεάπολι για να μπορέσει να διδάσκει καλύτερα στην άνωμανη του έρωτά της, που τον έψαλλε τόσο τρυφερά στα συννετά της. Βρισκόνταν σε σχέσεις μ' όλους τους διάσημους Ιταλούς συγγραφείς της εποχής της, ύστερα δέ από λίγο έγινε και ή ίδια, χωρίς

MICHELANGELO

(Μιχαήλ "Αγγελος Μπουεναρέτι και Βιττόρια Κολόννα)

στά ποιήματά της, διάσημη σ' όλη την Ιταλία, ή πιο δοξαμένη γυναίκα του καιρού της.

Περισσότερο, ωστόσο, από την ποίηση, την απερόφησε ή θρησκεία. Έλαβε μέρος πολύ ενεργά στο λεγόμενο κίνημα του «ελευθερου καθολικισμού», της μεταρρυθμίσεως δηλαδή που έγινε την εποχή εκείνη στην Ιταλία (πριν γίνει το πιο τοιμηρό και πιο ριζοσπαστικό κίνημα του Λουθηρου στη Γερμανία), μιά όταν το κίνημα αυτό κατεπνίγη από τους φανατικούς καθολικούς, τους Ίησούντες και την Τερά Έξέτασι, ή Βιττόρια υποτάχθηκε στις προσταγές της Αγίας και Άποστολικής Καθολικής Έκκλησίας. Για να εξιλεωθεί μάλιστα για το «εθνασμία», όπως το έχαρακτήριζε, αίματόμα της, την προσχώρησε της δηλαδή στον ελευθερο καθολισμό, φρόσε τριήκους ζωόντες και υπεβλήθη σε τέτοιες νηστείες, ώστε μέσα σέ λίγους μήνες κατόντησε σωστός σκελετός!... Η θυσία της αυτή της έδινε μιά άροητη ήδονή.

Είδες, Θεέ μου, έγραφε σε μιά στιγμή έκστασεως και μεταφράσεως, είδες την άδυσσο της άρνησις όπου έχω κλονηθεί, είδες το λαβύρινθο των λαθών στα οποία έχω πέσει σαν τυφή, με είδες, Θεέ μου, και με σπλαχνιστικές, και μου έδειξες πως δεν ήμουν τίποτε και πως ή σωτηρία μας έρρισκεται μονάχα στον Χριστό.

Με τον Μιχαήλ "Αγγελο γνωρίστηκε για πρώτη φορά ή Βιττόρια Κολόννα, κατά το 1535, μιά ή φίλη της έγινε από στενή, από το φθινόπωρο του 1538. Η Βιττόρια ήταν τότε σαράντα έξη χρόνων και ο Μιχαήλ "Αγγελος έξινητα τριών. Είχαν δηλαδή την ηλικία που έπιδόλυνε τους ιδανικούς, μιά και για αυτό το ίσως, πιο σταθερούς και σοβαρούς έρωτες. Και πραγματικά, μιά τέτοια αγάπη ψυχική, πλανητική, θεοϊστική και τρυφερότατη όμως, ένωσε για κάμποσα χρόνια τον μεγάλο καλλιτέχνη, τον ποταμένο χίμας πικρίας, και την άσθανική γυναίκα, την πληγωμένη παντοτεινά από τον άτυχο σέ- γικό έρωτά της.

Την εποχή που άρχισε να γίνεται ή σχέση τους από στενή, κατοικούσαν και οι δυο στη Ρώμη, ή Βιττόρια σ' ένα μοναστήρι, το Σαν-Σιλβέστορο εν Κάπιτε, και ο Μιχαήλ "Αγγελος κοντά στο Μόντε-Καβάλλο. Κάθε Κυριακή συναντιόντουσαν στην έκκλησία Σάν-Σιλβέστορο του Μόντε Καβάλλο (το- μιά συνουσίας) και εκεί, μαζί με άλλους καλλιτέχνες, σοφούς, ιερομένους και συγγραφείς περνούσαν ώρες γλυκές, κοινετικές οντας: στο πορταίο της έκκλησίας για διάφορα ζητήματα.

Από το πορταίο καμιά φορά συνέχισαν τις συνουσίες τους στον χώρο του ναού, τον οποίο σάλλαν μιά κελαυοστή θού, άφρονες οδοδιάρνες και πέτρινοι πάγκοι, στηριγμένοι σε τοίχους σκεπασμένους αλό- κληρους από κισσό.

Ο Μιχαήλ "Αγγελος έθαύμαζε την έξοχη μορφή σης Βιττόριας, και έσπλη- νη πάλι, την τέχνη του, την οποία, είχε βέβαια, έπηρεάσει, πολύ. Μά και στην ποίηση του Μιχαήλ "Αγγέλου εξέσκησε ή Βιττόρια μιά εθελγητική ά- δωσα. Την εποχή του δε- σμού των έγραψε ο Μιχαήλ "Αγγελος μερικά από τα φαιωότερα του συννετά, όπως έπισης και τα καλύτε- ρα δικά της, ή Βιττόρια.

Απ' το 1544 ως το 1547, τη χρονιά δηλαδή του θανάτου της, ή Βιττόρια έμεινε στη Ρώμη, στο μοναστήρι της Αγίας Άνας. Ο Μιχαήλ "Αγγελος την έπισκεφτόταν έκει τακτικά. Η Βιττόρια προσπαθού-

σε να κινήσει την αγάπη του φιλήδονου και άστατου άνδρός της. Μά εκείνη, ώστόσο, τον αγάπησε θερμά, μολοντι διάφεραν τόσο πολύ, και υπέφερε φρικτά για την αδιαφορία του. Υπέφερε περισσότερο ακόμα για τις άπιστιες του.

Ο μαρκήσιος Πεσκάρα την άπατούσε μέσα στο ίδιο τους το σπίτι και τα έρωτικά του κατορθώματα τα ήξερε και τα παρακολουθούσε όλη ή Νεάπολις. Ωστόσο, όταν πέθανε ο άπιστος μιά και τόσο αγαπημένος αυτός σύζυγος, ή Βιττόρια πόνεσε τρομερά.

Για να παρηγορηθεί δέ αφευρόθηκε διάκληρη στην ποίηση και στη θεοσεβία. Έζησε μιά ζωή μονήρη στην Ρώμη και ύστερα στη Νεάπολι για να μπορέσει να διδάσκει καλύτερα στην άνωμανη του έρωτά της, που τον έψαλλε τόσο τρυφερά στα συννετά της.

Βρισκόνταν σε σχέσεις μ' όλους τους διάσημους Ιταλούς συγγραφείς της εποχής της, ύστερα δέ από λίγο έγινε και ή ίδια, χωρίς

στά ποιήματά της, διάσημη σ' όλη την Ιταλία, ή πιο δοξαμένη γυναίκα του καιρού της.

Περισσότερο, ωστόσο, από την ποίηση, την απερόφησε ή θρησκεία. Έλαβε μέρος πολύ ενεργά στο λεγόμενο κίνημα του «ελευθερου καθολικισμού», της μεταρρυθμίσεως δηλαδή που έγινε την εποχή εκείνη στην Ιταλία (πριν γίνει το πιο τοιμηρό και πιο ριζοσπαστικό κίνημα του Λουθηρου στη Γερμανία), μιά όταν το κίνημα αυτό κατεπνίγη από τους φανατικούς καθολικούς, τους Ίησούντες και την Τερά Έξέτασι, ή Βιττόρια υποτάχθηκε στις προσταγές της Αγίας και Άποστολικής Καθολικής Έκκλησίας. Για να εξιλεωθεί μάλιστα για το «εθνασμία», όπως το έχαρακτήριζε, αίματόμα της, την προσχώρησε της δηλαδή στον ελευθερο καθολισμό, φρόσε τριήκους ζωόντες και υπεβλήθη σε τέτοιες νηστείες, ώστε μέσα σέ λίγους μήνες κατόντησε σωστός σκελετός!... Η θυσία της αυτή της έδινε μιά άροητη ήδονή.

Είδες, Θεέ μου, έγραφε σε μιά στιγμή έκστασεως και μεταφράσεως, είδες την άδυσσο της άρνησις όπου έχω κλονηθεί, είδες το λαβύρινθο των λαθών στα οποία έχω πέσει σαν τυφή, με είδες, Θεέ μου, και με σπλαχνιστικές, και μου έδειξες πως δεν ήμουν τίποτε και πως ή σωτηρία μας έρρισκεται μονάχα στον Χριστό.

Με τον Μιχαήλ "Αγγελο γνωρίστηκε για πρώτη φορά ή Βιττόρια Κολόννα, κατά το 1535, μιά ή φίλη της έγινε από στενή, από το φθινόπωρο του 1538. Η Βιττόρια ήταν τότε σαράντα έξη χρόνων και ο Μιχαήλ "Αγγελος έξινητα τριών. Είχαν δηλαδή την ηλικία που έπιδόλυνε τους ιδανικούς, μιά και για αυτό το ίσως, πιο σταθερούς και σοβαρούς έρωτες. Και πραγματικά, μιά τέτοια αγάπη ψυχική, πλανητική, θεοϊστική και τρυφερότατη όμως, ένωσε για κάμποσα χρόνια τον μεγάλο καλλιτέχνη, τον ποταμένο χίμας πικρίας, και την άσθανική γυναίκα, την πληγωμένη παντοτεινά από τον άτυχο σέ- γικό έρωτά της.

Την εποχή που άρχισε να γίνεται ή σχέση τους από στενή, κατοικούσαν και οι δυο στη Ρώμη, ή Βιττόρια σ' ένα μοναστήρι, το Σαν-Σιλβέστορο εν Κάπιτε, και ο Μιχαήλ "Αγγελος κοντά στο Μόντε-Καβάλλο. Κάθε Κυριακή συναντιόντουσαν στην έκκλησία Σάν-Σιλβέστορο του Μόντε Καβάλλο (το- μιά συνουσίας) και εκεί, μαζί με άλλους καλλιτέχνες, σοφούς, ιερομένους και συγγραφείς περνούσαν ώρες γλυκές, κοινετικές οντας: στο πορταίο της έκκλησίας για διάφορα ζητήματα.

Από το πορταίο καμιά φορά συνέχισαν τις συνουσίες τους στον χώρο του ναού, τον οποίο σάλλαν μιά κελαυοστή θού, άφρονες οδοδιάρνες και πέτρινοι πάγκοι, στηριγμένοι σε τοίχους σκεπασμένους αλό- κληρους από κισσό.

Ο Μιχαήλ "Αγγελος έθαύμαζε την έξοχη μορφή σης Βιττόριας, και έσπλη- νη πάλι, την τέχνη του, την οποία, είχε βέβαια, έπηρεάσει, πολύ. Μά και στην ποίηση του Μιχαήλ "Αγγέλου εξέσκησε ή Βιττόρια μιά εθελγητική ά- δωσα. Την εποχή του δε- σμού των έγραψε ο Μιχαήλ "Αγγελος μερικά από τα φαιωότερα του συννετά, όπως έπισης και τα καλύτε- ρα δικά της, ή Βιττόρια.

Απ' το 1544 ως το 1547, τη χρονιά δηλαδή του θανάτου της, ή Βιττόρια έμεινε στη Ρώμη, στο μοναστήρι της Αγίας Άνας. Ο Μιχαήλ "Αγγελος την έπισκεφτόταν έκει τακτικά. Η Βιττόρια προσπαθού-

ΠΑΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΕΥΘΥΜΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

Υπέρτερα με μυαλό και γνώση.

Η καρία (προς την παραμύνη). — Άκουσε, Άντριάνα: "Ο- ταν κάνεις λουτρό του παιδιού, να δοκιμάζεις πρώτα το νερό με το θερμόμετρο για να βλέπεις αν είναι πολύ κρύο ή πολύ ζεστό.

Η παραμύνη. — Δέν είν' ανάγκη, κυρία. "Αν το νερό είνε πολύ ζεστό, το παιδί θα κοκκινίση, αν πάλι είνε πολύ κρύο θα μελα- νισή!...

Στο σχολείο:

Ο δάσκαλος. — Τι μέρος λόγου είνε το αύγό;

Ο μαθητής. — Οδαστικό.

Ο δάσκαλος. — Γένους;

Ο μαθητής. — Ουδέτερου.

Ο δάσκαλος. — Πώς το κατάλαβες;

Ο μαθητής. — Νά, γιατί είνε αύγό ακόμα. "Όταν βγει πουλί

από το ίδιο είνε άνεμικό ή θηλικό.

Μεταξύ φίλων:

— Παντρεύτηκες, έμαθα, Δημητράκη, ε;

— Βέβαια. Έδώ κι ένα μήνα.

— Και δέν με είδοποησες, βρε άδερφέ!

— Έ, φίλε μου, έπειδή έκανα μιά άνοησία, έπε-

σε να την διατυμπανίσω!

Ο λόγος για ένα ρομαντικό ποιητή:

— Εγώ όταν τον διαβάσω, βοήζομαι σε ύνεια.

— Κι' εγώ σε ύννο!...

Σαπούνι (μαζί με σχολή). — Κατάλληλο για τους έρωταμένους.

Χείλη. — Τριαντάφυλλο που άλλοτε άναδίδει ά- ρωμα και άλλοτε άνοησίες.

Αιτία. — Ποτε κραιμαλότες σκουλαριών και ποτε διάδρομος άπ' όπου περνούν ή σιτιβουλές, μπαί- νοντας σε παράταξι από το ένα και βγαίνοντας σε παράταξι από το άλλο!...

ΑΡΑΒΙΚΑ ΓΝΩΜΙΚΑ

— "Όποιος κοιμάται δέν κάνει κακό σε κανένα.

— Ο Θεός δίνει τα καρδιά, αλλά δέν τα σπάει.

— Έκείνος που δέν έχει τίποτε, δέν χροστάει τί- πτε.

να κινήσει την αγάπη του φιλήδονου και άστατου άνδρός της. Μά εκείνη, ώστόσο, τον αγάπησε θερμά, μολοντι διάφεραν τόσο πολύ, και υπέφερε φρικτά για την αδιαφορία του. Υπέφερε περισσότερο ακόμα για τις άπιστιες του.

Ο μαρκήσιος Πεσκάρα την άπατούσε μέσα στο ίδιο τους το σπίτι και τα έρωτικά του κατορθώματα τα ήξερε και τα παρακολουθούσε όλη ή Νεάπολις. Ωστόσο, όταν πέθανε ο άπιστος μιά και τόσο αγαπημένος αυτός σύζυγος, ή Βιττόρια πόνεσε τρομερά. Για να παρηγορηθεί δέ αφευρόθηκε διάκληρη στην ποίηση και στη θεοσεβία. Έζησε μιά ζωή μονήρη στην Ρώμη και ύστερα στη Νεάπολι για να μπορέσει να διδάσκει καλύτερα στην άνωμανη του έρωτά της, που τον έψαλλε τόσο τρυφερά στα συννετά της.

Βρισκόνταν σε σχέσεις μ' όλους τους διάσημους Ιταλούς συγγραφείς της εποχής της, ύστερα δέ από λίγο έγινε και ή ίδια, χωρίς

στά ποιήματά της, διάσημη σ' όλη την Ιταλία, ή πιο δοξαμένη γυναίκα του καιρού της.

Περισσότερο, ωστόσο, από την ποίηση, την απερόφησε ή θρησκεία. Έλαβε μέρος πολύ ενεργά στο λεγόμενο κίνημα του «ελευθερου καθολικισμού», της μεταρρυθμίσεως δηλαδή που έγινε την εποχή εκείνη στην Ιταλία (πριν γίνει το πιο τοιμηρό και πιο ριζοσπαστικό κίνημα του Λουθηρου στη Γερμανία), μιά όταν το κίνημα αυτό κατεπνίγη από τους φανατικούς καθολικούς, τους Ίησούντες και την Τερά Έξέτασι, ή Βιττόρια υποτάχθηκε στις προσταγές της Αγίας και Άποστολικής Καθολικής Έκκλησίας. Για να εξιλεωθεί μάλιστα για το «εθνασμία», όπως το έχαρακτήριζε, αίματόμα της, την προσχώρησε της δηλαδή στον ελευθερο καθολισμό, φρόσε τριήκους ζωόντες και υπεβλήθη σε τέτοιες νηστείες, ώστε μέσα σέ λίγους μήνες κατόντησε σωστός σκελετός!... Η θυσία της αυτή της έδινε μιά άροητη ήδονή.

Είδες, Θεέ μου, έγραφε σε μιά στιγμή έκστασεως και μεταφράσεως, είδες την άδυσσο της άρνησις όπου έχω κλονηθεί, είδες το λαβύρινθο των λαθών στα οποία έχω πέσει σαν τυφή, με είδες, Θεέ μου, και με σπλαχνιστικές, και μου έδειξες πως δεν ήμουν τίποτε και πως ή σωτηρία μας έρρισκεται μονάχα στον Χριστό.

Με τον Μιχαήλ "Αγγελο γνωρίστηκε για πρώτη φορά ή Βιττόρια Κολόννα, κατά το 1535, μιά ή φίλη της έγινε από στενή, από το φθινόπωρο του 1538. Η Βιττόρια ήταν τότε σαράντα έξη χρόνων και ο Μιχαήλ "Αγγελος έξινητα τριών. Είχαν δηλαδή την ηλικία που έπιδόλυνε τους ιδανικούς, μιά και για αυτό το ίσως, πιο σταθερούς και σοβαρούς έρωτες. Και πραγματικά, μιά τέτοια αγάπη ψυχική, πλανητική, θεοϊστική και τρυφερότατη όμως, ένωσε για κάμποσα χρόνια τον μεγάλο καλλιτέχνη, τον ποταμένο χίμας πικρίας, και την άσθανική γυναίκα, την πληγωμένη παντοτεινά από τον άτυχο σέ- γικό έρωτά της.

Την εποχή που άρχισε να γίνεται ή σχέση τους από στενή, κατοικούσαν και οι δυο στη Ρώμη, ή Βιττόρια σ' ένα μοναστήρι, το Σαν-Σιλβέστορο εν Κάπιτε, και ο Μιχαήλ "Αγγελος κοντά στο Μόντε-Καβάλλο. Κάθε Κυριακή συναντιόντουσαν στην έκκλησία Σάν-Σιλβέστορο του Μόντε Καβάλλο (το- μιά συνουσίας) και εκεί, μαζί με άλλους καλλιτέχνες, σοφούς, ιερομένους και συγγραφείς περνούσαν ώρες γλυκές, κοινετικές οντας: στο πορταίο της έκκλησίας για διάφορα ζητήματα.

Από το πορταίο καμιά φορά συνέχισαν τις συνουσίες τους στον χώρο του ναού, τον οποίο σάλλαν μιά κελαυοστή θού, άφρονες οδοδιάρνες και πέτρινοι πάγκοι, στηριγμένοι σε τοίχους σκεπασμένους αλό- κληρους από κισσό.

Ο Μιχαήλ "Αγγελος έθαύμαζε την έξοχη μορφή σης Βιττόριας, και έσπλη- νη πάλι, την τέχνη του, την οποία, είχε βέβαια, έπηρεάσει, πολύ. Μά και στην ποίηση του Μιχαήλ "Αγγέλου εξέσκησε ή Βιττόρια μιά εθελγητική ά- δωσα. Την εποχή του δε- σμού των έγραψε ο Μιχαήλ "Αγγελος μερικά από τα φαιωότερα του συννετά, όπως έπισης και τα καλύτε- ρα δικά της, ή Βιττόρια.

Απ' το 1544 ως το 1547, τη χρονιά δηλαδή του θανάτου της, ή Βιττόρια έμεινε στη Ρώμη, στο μοναστήρι της Αγίας Άνας. Ο Μιχαήλ "Αγγελος την έπισκεφτόταν έκει τακτικά. Η Βιττόρια προσπαθού-

σε να κινήσει την αγάπη του φιλήδονου και άστατου άνδρός της. Μά εκείνη, ώστόσο, τον αγάπησε θερμά, μολοντι διάφεραν τόσο πολύ, και υπέφερε φρικτά για την αδιαφορία του. Υπέφερε περισσότερο ακόμα για τις άπιστιες του.

Ο μαρκήσιος Πεσκάρα την άπατούσε μέσα στο ίδιο τους το σπίτι και τα έρωτικά του κατορθώματα τα ήξερε και τα παρακολουθούσε όλη ή Νεάπολις. Ωστόσο, όταν πέθανε ο άπιστος μιά και τόσο αγαπημένος αυτός σύζυγος, ή Βιττόρια πόνεσε τρομερά. Για να παρηγορηθεί δέ αφευρόθηκε διάκληρη στην ποίηση και στη θεοσεβία. Έζησε μιά ζωή μονήρη στην Ρώμη και ύστερα στη Νεάπολι για να μπορέσει να διδάσκει καλύτερα στην άνωμανη του έρωτά της, που τον έψαλλε τόσο τρυφερά στα συννετά της.

ΦΤΕΡΑ ΣΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

Τ.Υ.Κ. Ν. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

ΠΕΖΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

...Ψυχομαχία ή χλωμή βασίλοπούλα μέσα στα κρυστάλλινα της παλάτια κι' ο ήλιος πεθαίνει, κατακόκκινος, σαν ματωμένη καρ- δια, πίσω απ' τα μενεξεδένια κήματα των βουνών...

Τά πονεμένα της μάτια, διάπλστα και θελά από την άγωνία του πυρετού, σέρνονται με νοσταλγία προς το φώς, κι' από τα τρειου- λιαστά της χεράκια χίνονται κρίνα, κρίνα λευκά σαν άφρός και σαν αλάβαστρα! Τά μαλλάκια της είν' άπομένα άπάνω στο άραχνού- φρανο προσέφαλό της, σά μιά γαλήνια λίμνη από χρυσάφι και το νεκρωό της πρόσωπο πλέει, πλέει πνιγμένο μέσα στην δόλορητή έ- κείνη θάλασσα...

Λευκή σαν μάμαρο, στά κρυστάλλινα της παλάτια, ψυχομαχία ή χλωμή βασίλοπούλα κι' ο ήλιος βουλιάζει, βουλιάζει μέσα στους σιωπηλούς ίσκιους των βουνών όλοπόφρυτος, σαν καρδιά, μικρή καρ- δια σπαρμένη!...

Ένα δάκρυ, βουβό κι' άφωνο σαν άχτιδα φεγγαριού, σταλάζει από τά μεσάνυχτα των ματιών της και τά χεράκια της άνοίγουν σαν έτοιμοθάνατα νυχτολούλουδα...

Και τό δάκρυ πέφτει στο γυμνό της χέρι και σβήνει, σαν άχτιδα φεγγαριού, άπάνω σ' ένα μάμαρο του κομητηριού. Είνε δλομώναρη στά κρυστάλλινα της παλάτια και χαμογέλαει στον ήλιο που άγο- πεθαίνει.

Κάπου μακριά, ένα τριαντάφυλλο ξεψύχησε, γιατί, απ' τ' άνοιχτό παράθυρο, ή πνοή του άνέμου έφερε μέσα ένα μύρο απόμακρο και άπαλό, σαν ύστερο άναστή- ναγμα λουλουδιών, που ξεψύχησαν από μιά μεγάλη θλίψη.

Μιά πεταλούδα λευκή έφάνηκε στο άνοιγμα, σαν ξε- φυλλωμένο λουλουδάκι λεμονιάς, ή πεθαμένη ψυχούλα των οδών—ποιός ξέρει;

Τά χεράκια της ήθελαν να την πιάσουν, να τη χαδέ- ψουν γλυκά, τόσο γλυκά και τόσο αγαλά!...

Σωπάτε, σωπάτε, ό! σείς έρωτικά τριξίματα των φύλλων και των νεφών, γιατί ξεψυχάει ή πονεμένη βα- σίλοπούλα, μέσα σε κρίνα, κρίνα λευκά σαν τον άφρό και σαν τ' αλάβαστρα!

Θυμάται, θυμάται κι' όνειρεύεται μιά γλυκιάτη νύ- χτα, που παρόδερνε σε μιά διηραμένη άγκαλιά, κάτω από τά φύλλα της άγριελιάς, με τά μάτια διάπλστα και θελά από τό παρρήρημα της ήδονης... Τά μαλλάκια της ήσαν ξεχωμένα άπάνω της σαν ένα άνεμοταραγμένο κήμα από χρυσάφι και τό λευκό της πρόσωπο κολιμ- ποίσε, κολιμπούσε οδυμένο μέσα στην δόλορητή έ- κείνη τριανιμία των ξενιθών της παλάτια! Ένα κό- κκινο, πυρμένο στόμα, σαν φλογισμένη πηγή, της έκαψε τά χείλη, της άναβε τά μάγουλα κι' έπειτα ανέδυσε σιγα-σιγα και της σφαλ- λούσε τά μάτια, με άγρια φιλή μνήσε και τά βλέφαρά της, με τά γελάτά ματόφυλλα, έσθιναν κάτω από τό στόμα έκείνο σαν άγνός...

Ένα δάκρυ βουβό κι' άφωνο, σαν άστρο γοργό, κατακαυιάει απ' τά μεσάνυχτα των ματιών της και τά χεράκια της χαμογέλα- ναν έτοιμοθάνατα νυχτολούλουδα...

...Και τινάσσεται σαν τρελή από τό κρεβάτι κι' ή καρδιά της λούζεται μέσα σε σκοτεινούς λυγμούς, σε λυγμούς πικρούς! Τά όπά- λια χεράκια της άπλώνονται με νοσταλγία προς τό νικημένο σκο- τάδι και ή στενός άχτιδες της μελλοθάνατου ήλιου τά στολίζουν με την άπλή πορφύρα τους, σαν τριαντοφυλά τριαντάφυλλα παρμένια από τη ληχάρα του χειμώνα!

Μιά κλαπάνη έρημοκλαρίου έστειλε την έναρμονία σιγή του δει- λνου και οι φθόγγοι της σταλάζουν στην ψυχή άφρα-άφρα, σαν γλυκιάτατα σταγόνες βαλσάμου, που ξεχειλίζουν και στάζουν από τη μισρομένη λήραθη!

Τά ματάκια της βολώνουν και ίσκιος φοβισμένοι χίνετρούν και χίνονται, από τό περιβάλλ, μέσα στο άνοιχτό παράθυρο, γύρω απ' τά επθανάτια, λευκά σώματα του κρεβάτιού, ίσκιος πένθιμοι και πνιγνοί, πνιγνοί και απαραιστών...

Και οι μικροί λυγμοί, οι λυγμοί οι σκατεινοί, χαράζουν ματωμέ- νες γραμμές άπάνω στην ψυχή της και δέν έσπαυν απ' τά χεράκια της, γιατί είνε τόσο γλυκά, τόσο τρυφερά, τόσο μικρά, που δέν χορούνε να πιάσουν!...

...Ψυχομαχία ή χλωμή βασίλοπούλα, μέσα στα κρυστάλλινα της παλάτια και ο ήλιος κατακόκκινος, σαν ξεψυχημένη καρδιά, βασίλειε πίσω από τους σκοτεινούς πέλλους των βουνών...

Η καρδούλα της δέν χτυπά, πια, γιατί ή χλωμή βασίλοπούλα άποκοιμήθηκε με τό αναρρώμα του άσημενου φεγγαριού.

Μην την ξυπνάτε, μην την ξυπνάτε, άλλωστε κρίνα με τοις λυγμούς σας, γιατί άποκοιμήθηκε και βλέπει όνειρα, φ- ραία όνειρα, λευκά όνειρα, σαν τον άφρό και σαν τ' αλά- βαστρα!...

N. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ

ΤΟΥ HENRY GAUTHIER VILLARS

Ι
γερο-γραμματοκομιστής του χωριού στάθηκε στην άκρη του μισοχαλασμένου και καυμένου από άγρια πυρκαγιά παλιού φράχτη της φτωχικής εκείνης καλύβας, άνοιξε τη μεγάλη πέτρινη τσάντα των επιστολών, έβγαλε ένα τηλεγράφημα και φώναξε με δύναμη:

— Συμπέθερε Καρνού... Κάποιο τηλεγράφημα για σένα....

— Για μένα;... Τηλεγράφημα;... Είσαι βέβαιος, μπαρμπα—Φορτέν, πώς είναι για μένα το τηλεγράφημα αυτό; ρώτησε με τρεμάμενη φωνή ο Καρνού, ένας ήλιονημμος, μεσόκοπος χωριάς, ο οποίος με άνησυχία στά μάτια διάταξε να απλώσει το χέρι του για να πάρει το άνησυχητικό εκείνο χαρτί.

Την ίδια στιγμή, πρόβαλε έξω κι' η γυναίκα του Καρνού, μια ροδαλή και παχουλιά σαρανάρα. Παράτησε στη μέση το άμμεγμα μιας αγελάδας στο σταύλο κι' έτρεξε στην αυλή, ενώ τα γυνιά της πόδια άχνιζαν ακόμα απ' τη ζεστή και νωπή κοιλιά.

Πλησίασε στον άνδρα της και τον μπαρμπα—Φορτέν και τους είπε με πεποίθηση:

— Κάποιο δυστύχημα μάς βρήκε, το δίχως άλλο.... Τι λες κι' εσύ, μπαρμπα—Φορτέν;

— Ο γερο—γραμματοκομιστής σήκωσε τους ώμους του άνηξερα κι' αποκριθήκε:

— Αυτό δεν το ξέρω, κυρα—συμπέθερα. Αυτό όμως που ξέρω, είναι ότι το τηλεγράφημα λέει απάνω: «Κ ό ρ ι ο ν Κ α ρ ν ο ύ, χ ω ρ ι ο ν Γ κ ρ ο υ ά, κ ο ι ν ό τ η ς Μ α ι ξ ό ν Μ ω ξ ί α. Λοιπόν, αν δεν κάνω λάθος, είναι δικό σας και πάρετε το μά' ώρα άρχίστε».

— Έμ και βέβαια είναι δικό μου. Άλλος Καρνού δεν είναι στο Γκρουά, μονομύρσιος ο χωριάς, μα δίχως ν' αποφασίσει ακόμα να το πάρει. Χάνονται όμως την ύπνωση της η γυναίκα του, σκοτούσε βιαστικά τα βρεμένα απ' το γάλα γόνα της στην άκρη του κοντοφουστάνου της, κι' άρπαξε το μισό του τηλεγράφου.

Δίστασε όμως κι' αυτή να το άνοίξει και είπε τρεμουλιαστά στον μπαρμπα—Φορτέν:

— Δεν περνάς μέσα να πιjs ένα ποτηράκι; Άνοιξαμε προχτές καινούργιο γιοματάκι.

— Μετά χαλάς, συμπέθερα, φώναζε ο γεροντάκος και τριβώντας τα χείλια του δραστήνιτε το φράχτη και μπήνε στην καλυθούλα.

— Ήταν δικό—τότε ποτηράκι σπιντόζικο κοκινέλι και κατόπιν, κλείνοντας καλά την τσάντα του, ο μπαρμπα—Φορτέν έτοιμάστηκε να πάει. Βλέποντας όμως στα χείλια της συμπέθερας άπειραχτο ακόμα τον φράκελλο του τηλεγραφήματος, της είπε:

— Μα τι διάολο, λοιπόν, καθόλου δεν βιάζεστε να μάθετε τα νέα; Τι το ξερολιθανίζεις τόσο ώρα, δίχως ν' αποφασίσεις να τ' άνοίξεις;

— Δίχως έχεις, μονομύρσιος εκείνη. Πρέπει να τελειώνουμε, αν κι' αυτά τα διαολοπαίσινα χαρτιά ποτέ τους δε λένε μέσα κάτι το ευχάριστο.

— Έτσισε ύστερα με απόφαση την ταμνία του τηλεγραφήματος κι' έδιάδασε φωναχτά:

«Π α τ ή ρ ά π ε β ί ω σ ε. Κ η δ ε ί α α ρ ρ ι ο ν».

Οι δυο σύζυγοι κατέβηκαν στα μάτια, 'Ο σύζυγος ψιθύρισε:

— Τι νάπαθε άραγε ο πατέρας;

— Μιμ.... 'Η ήλκία, βλέπεις.... μονομύρσιος με τη σειρά της κι' η γυναίκα του.

— Θεός σωρέστων. Ζωή σ' έλόγου σας. Καλή ψυχή για μένα! είπε κι' ο μπαρμπα—Φορτέν, σκάνοντας το κεφάλι του και φεύγοντας άργά—άργά.

Η συμπέθερα βούλωσε πια το στόμα της και ξαναγύρισε στην αγελάδα της. 'Ο άνδρας της την ακολουθούσε μηχανικά, την κίτταξε λιγάκι, σκυμμένη καθώς ήταν κι' άμμεγε την αγελάδα, και της είπε στενοχωρημένα:

— Πού να τα παρατήσουμε σύζυγα δώ πέρα κι' οι δυο μας;

Θέλουμε δυο μέρες να πάμε και να γυρίσουμε ως το Σαιν Ζωρζ. Τι θα γίνει στο διάστημα αυτό το σπιντικό μας; Μα πάμ, να μη πάμε; Άφίνο πώς πρέπει να πάμε για τον φουκαρά τον πατέρα μου. Δεν μπορούμε έξ' άλλου ν' αφήσουμε και μονάχη εκεί πέρα την αδερφή μου τη Ζελία ν' αλωνίζει πώς θέλει. Δικαλούμαστε κι' εμείς μερίδιο απ' την κληρονομιά. Τι λες κι' εσύ, γυναίκα;

Βαθειά σιγαλιά απλώθηκε για αρκετή ώρα μέσα στο θωπεύτο σταύλο. Και μιλίγας πέταγμα ακόμα, θ' άκουγόταν καθαρά. Έξαφνα, η χωμική σήκωσε το κακοχτενισμένο, πυκνόμαλλο κεφάλι της, σιγονόρησε παράμερα το γεμισμένο με άφρισμένο γάλα δοχείο κι' έπε στον άνδρα της:

— Έχεις δική... 'Η Ζελία θα μάς τα σουφρώσει όλα. Πρέπει να ξεκινήσουμε αύριο, πρωί—πρωί.

II

Την άλλη μέρα το πρωί, άνεδαμένο στο σαραβαλασμένο κάρο τους, το ζεύγος Καρνού τραβούσε βιαστικά για το χωριό Σαιν Ζωρζ. Ήθελαν να προφτάσουν την κηδεία του γέρο Καρνού.

Στο δρόμο άλλαξαν τότε—τότε κι' από καμιά κουνέττα:

— Καλός άνθρωπος ο πατέρας, ο μακαρίτης, μα τογκουνεύταν και λιγάκι....

— Έχ.... "Ολοι μας θάχουμε κι' από κανένα μικρό κουσούρι. Μονάχα ο Θεός—μεγάλο τ' όνομά Του— είναι τέλειος σ' όλα. Μα δεν σου φαίνεται, βρε γυναίκα, πώς παίρνει να χαλάει πια τ' άμπελι τού μισορο—Πινάρ; Για κίττα το κει κάτω....

— Τι να σου κάνη κι' αυτός; Έγινε πια χούφταλο. Έκείνος ο προκομμένος ο γυιός του ξεμυαλίστηκε με την παστρικά την κήρη του Ματιέ και παράτησε δολέταλη τσάντα.

— Έλεγαν.... Έλεγαν.... Και σ'α τελευταία κατάντησε πια να μιλήσει για όλα τα άλλα πράγματα, ξέδν απ' τον θάνατο και την κηδεία του μακαρίτη.

— Έξαφνα, έπειτα από αρκετές ώρες, καθώς πια κοινοζύγοναν στο Σαιν Ζωρζ—προχωρημένο άπομειώμενο—ο Καρνού παράτησε τα γκέμια του άλγουν τρεμαγμένους, στανροκοπήθηκε με χέρι τρεμουλιαστό και ψιθύρισε κομπασμένα στη γυναίκα του:

— Για κίτταξε κι' εσύ καλά, βρε γυναίκα, γιατί μπορεί και να γελιέμαι. Σάν ποιόν σου φαίνεται πώς μοιάζει εκείνος ο γέρος εκεί πέρα, άριστερά, κάτω απ' τη μεγάλη λείκα;

Η γυναίκα του έστριψε προς τα εκεί το κεφάλι της, έφερε την παλάμη της επάνω απ' τα μάτια της, κίτταξε προσεχτικά, κιτρίνισε ξαφνικά κι' ατή σαν πτώμα και μονομύρσιος:

— Παίρνω όμοιο, πώς είναι ο πατέρας σου δλοζώντανος.... Μήστρη μου, Κάρε! Βοηολόουνε μάς στέλνει μπροστά στο δρόμο μας ο σατανάς!....

Και στανροκοπήθηκε με χέρι τρεμαγμένο απ' το φόβο.

— Ωστόσο, το κάρο πλησίαζε προς τα εκεί κι' όταν έφτασε κοντά στον πατέρα Καρνού—γιατί εκείνος ήταν—ο γυιός σημάδθηκε ύψιθος, πήδησε κάτω με λαχτάρα και φώναξε με φωνή ανθρώπου που τον στραγγαλίζουν:

— Πατέρα.... Πατέρα.... Ζωντανός είσαι;....

— Ο γερο—Καρνού, με τα μάτια άσπραφτερά και το κορμί του π' τσανάτο, κίτταξε προσεχτικά το γυιό του κι' αποκρίθηκε:

— Τι διάολο ρωτάς; Άσού με βλέπεις μπροστά σου σπαράτο;

— Ο γυιός θύμωσε κι' ούθλιαξε πάλι:

— Μα δε μου λές, Άπονομής έχοντε και πιάζετε μαζί μας. Τι σ'ας χρωστάμε και μάς κονδολιάσατε άναυδα έδώ πέρα;

— Ο πατέρας έάωσε τα φουδια του δυσασεστινέως. 'Ο γυιός του βλαστημούσε τώρα άνάμεσα στα δόντια του. Κι' η νύφη του, καθισμένη πάντα επάνω στο κάρο, έμμενε βουβή και δάγκωνε με φουδια τα χείλη της, έχοντας μια μοχθηρή λάμψη στα μάτια της. Τα μάγουλά της είχαν γίνει κίτρινα απ' την κορυφή τους λίσσα.

— Αμύλητοι κι' οι τρεjs τους, κίνησαν για το σπίτι, δίχως ν' αλλόξουν άλλη λέξη. Μα σαν έφτασαν εκεί, τους υποδέχτηκε η Ζελία, μαζί με μια τους πρώτη εξαδέλφη, κόκκινη απ' τα κλάμματα και ντυμένη στα μαύρα.

Μόλις την είδε ο γυιός Καρνού, μονομύρσιος κατάπληκτος στον πατέρα του:

— Ωστε λοιπόν, ο μάπαρμας μου πέθανε;

— Μα άφού στο τηλεγράφησε η ίδια του η κόρη, έπρεπε να το

κατάλαβε, αποκρίθηκε ο γέρος. "Ισως όμως από οικονομία, δεν έβαλε τ' όνομά της στο τηλεγράφημα που έλαβε κι' εσύ, παρεξηγώντας, το νόμισες πώς τα τίνασα εγώ.... Έτσι δεν είναι, γυιό μου;... Τα λόγια του γέρου ήταν ειρωνικά.

Ο γυιός Καρνού δεν έβγαλε μιλιά. Έγινε στη γυναίκα του να τον ακολουθήσει και μπήκε στο νεκρικό δωμάτιο.

Σ' ένα φέρετρο φτωχικό κοίτοταν ξεπλωμένος ο μάπαρμας του Καρνού—αδελφός του πατέρα του—ένω τριγύρω του αρκετές μοιρολόισσες του χωριού μιζόλιαζαν κι' έφελαν σιγαλά διάφορα νεκρώσια τροπάρια.

Μα ήταν κι' άλλοι χωριανοί, συγγενείς και γνωστοί, στο δωμάτιο αυτό, καθισμένοι όλόγυρα σε καρέκλες, άραδιασμένες στους τέσσερες τοίχους. Άνάμεσά τους χόδησαν και κήθησαν κι' οι μουσαρίτσες απ' το Γκρουά.

Λίγες στιγμές δουδιαμάρας πέρασαν. Κι' ύστερα άρχισαν όλοι τους την φιλοζυγέττα. Κάποιος απ' το Σαιν Ζωρζ είπε:

— Καλός άνθρωπος ο μακαρίτης, Θεός σωρέστων! Μεμηγχιού καθό δεν έκανε ποτέ του. 'Η έριμη ή κόρη του πώς θα προφτάσει τα γενήματα μονάχη της;

— Μιμ.... Όλοι μας θα βοηθούσαμε μετά χαράς, μα και τα δικά μας τα χωράκια ζήτανε βιαστικά δρεπάνι. Πού να προτοπάμε;

— Ένας άλλος γύρισε κι' είπε στο γυιό Καρνού:

— Πώς είναι, κομπάρε, τα δικά σας τα παρτά κει κάτω στο Γκρουά;

Δεν πρόλαβε όμως ν' άπαντήσει ο Καρνού, γιατί πετάχτηκε ξαφνα η γυναίκα του και φώναξε:

— Καλά, ψυχρά κι' άνάποδα! Βάλε και το σημερινό κι' άριανό χασομέρι μας, για ναμπης καλά στο νόημα. Τ' άποφασίσαμε ναδούμε δώ πέρα, γιατί νομίζαμε πώς πέθανε ο πατέρας του Καρνού. Είδες κακοτυχία!...

Ο πεθερός της πούστεκε πλάι της, την έκουσε και στανροκοινοζύονιασε.

— Έτσι πού λές, συνέχισε με μοχθηρία η γυναίκα του Καρνού. Νομίζαμε πως μάς άρπασε χρόνους ο γέρος κι' ελλείσαμε κι' εμεις πώς κάτι θάπερτε στο μερδικό μας....

Ο γέρο Καρνού άφρισε, ακούγοντας τα λόγια αυτά. Είδες εκεί ξετσιπωσιά!... Και ξεχώνοντας και λύτες και πεδαμένους, σήκωσε σαν θηρίο που το άγριεύουν και το έρεθίζουν:

— Πώς είπες λέει; Έλπιζες πώς....

— Έλπιζατε πώς θα με βρήτε έμένα πεδαμένο.... Έ.... Άμ! έννοια σας, χαμένα κορμιά κι' οι δυο σας. Δεν πεθαίνω εύκολα εγώ.... Είμαι έφτάμηνος εγώ....

Και να μην ήμουν, θα γινόμουν, κλήρες του διαβόλου, άρκει να μη μαρτύσατε να με κληρονομήσετε, κορμιά.... "Οσοσ πέντε φράσμελα στα μιστρα σας! Μορξέ παιδιά να σου πετύχη!....

Την όρη του τη διαδέχτηκε ένα δυνατό γεροντικό παράπονο.

Κι' ο δυστυχισμένος γέρος, κλαίγοντας πια με μαύρο δάκρυ για την άσπια του γυιού του και της νύφης του, γύρισε κατά τον πεδαμένο αδερφό του, στανροκοπήθηκε μια—δυο φορές με το ψημμένο, κακαλιάρω, μα γερό ακόμα χέρι του, δρασκέλισε το κατώφλι της έστρας και βγήκε έξω.

Η νύφη δεν σήκωσε μάτι να τον ιδή. Άφρισμένη κι' αυτή απ' τον χωράτιο θυμό της, άρπαξε τον σαστισμένο άντρα της απ' το μανίκι και τον τραβήξε έξω.

— Πάμε, άντρα, να άγνουμε. Δεν έχουμε δουλειά έδώ πού άλλος πεθαίνει κι' άλλος άνασταίνεται. Ήρθαμε για την κληρονομιά βέβαια. Δεν θ' αφήσουμε να μάς τη φάνε τα κοράκια. Θα εθή μέρα που θα φουφή κι' ο γέρος, πού θα πάει; Όλοι ψαφούν σ' αυτόν τον παλιόκορμιο....

Μπήκαν στο κάρο χωρίς να χωρετήσουν κανένα και κάθησαν στο βάθος του κάδρου που βασίλευε όλόχρονος ο ήλιος....

ΤΟ ΔΩΜΙΜΧΤΑ

Ο ΠΙΟ ΤΕΜΠΕΛΗΣ ΜΟΥΣΙΚΟΣ

Ο Ροσσίνι ήταν ο πιο τεμπέλης απ' όλους τους συναδέλφους του μουσικής κι' ίσως.... ο πιο τεμπέλης απ' όλους τους ανθρώπους που είχαν τον ίδιο τον, όπως έλεγαν οι ίδιοι οι φίλοι του.

Τα περισσότερα έργα του ελνε κυριολεκτικώς γραμμένα εστώ γρηγορά, έπειδή τα έγραφε....

Έπιλομένους στο κρεβάτι του, πού άπό πέρασε και το περισσό-μυό μέρος της ζωής του.

ΣΚΕΨΕΙΣ, ΓΝΩΜΕΣ, ΑΞΙΟΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

— 'Ο έρωας είναι ένα άλλοκοτο κυνήγι, στο όποιο ο κυνηγός πρέπει να προσπαθή να κυνηγιέται από το θήραμά του.

— 'Η γυναίκα καρδιά δεν υποφέρει το κενόν. Έπαυμει νάνα πάντοτε γεμάτη με κάτι, έστω και με άνοησίες!

— Ένα «άδω» ηρεμισάκα άρκει πολλές φορές για να καταστρέψη για πάντα την πίστη εκείνης, πού σε μερικξς καρδιές άποτελεί τη βάση της αγάπης.

— Όταν ο έρωας είναι άληθινός, ή καρδιά είναι πολύ φίλαρη.

— Υπάρχει ένα αποτελεσματικώτατο φάρμακο, για να θερατευθ ή γρήγορα μια καρδιά από τον έρωτα: Ένας άλλος έρωτας.

— Υπάρχουν γυναίκες, ή όποιες άγαπών εκείνους πού τις περιφρονούν.

— 'Η έρωτευμένη γυναίκα δεν ύφίσταται τόσες συγκινήσεις, όσες ο έρωτευμένος άνδρας. Γιατί αυτή αγάπαι έπειδή πρέπει ν' άγαπάη, έπειδή έτσι την έπιασε ή φύσις. Όταν κλαίει κι' όρκίζεται μπροστά στο φίλο της, δεν σκέπτεται παρά μονάχη τον έαυό της.

— 'Η γυναίκα, στον έρωτα της όποιος άνταποκρίνεται κανείς με άπεριόριστη λατρεία, δεν θ' άγρίση να γίνει άδιάφορη.

— Όπως το ήλιοτρόπιο στρέφεται πάντοτε προς τον ήλιο, έτσι και ή γυναίκα προσπλώνεται πάντοτε στο καινούργιο, το ώραίο και γενικά το τερνόν.

— Τό πού άγαπημένο.... δρεκτικό του έρωτος είναι ή άρρώστιας και ή δυσίες.

— 'Η ρυτίδες είναι τα μονοπάτια και τα τριστηρα, όπου συναντούνται τα όνειροπολήματα με την πείρα. Έκείνα φεύγουν κι' εκείνη έρχεται.

— 'Ο άληθινός έρωας μπορεί ν' αντίκρυσή νικηφόρα όχι μόνο την κοινωνία, αλλά και το περρωμένο.

— Με το ούρανό τόξο του, ο ούρανος χαμογελάει στη γη και με τον έρωτά της ή μια ψυχή στην άλλη.

— 'Η καρδιά δεν γνωρίζει γρηρατιά. Μπορεί ν' άνθισή και κάτω από γεροντικά στήθη. Μοιάζει δηλαδή με τις γέριες έλξές, πού ένώ τις νομίζεις ξεροξ, βγάξουν ξαφνα ένα βλαστήρι, πού τριφερό και πύ ώραίο από άλλους.

— 'Ο γάμος είναι.... δηλητήριο, το όποιο έχει αντίφάρμακό του... την πορνεία.

— 'Η γυναίκες έχουν τόσο έξαιρετη μνήμη, ώστε θυμούνται πάντοτε ότι.... κάτι λησμονήσανε.

— Ένα φιλοφρόνημα ή και μια ματιά ένός άνδρος μπορεί να φέρη σε διάσσει δυο καλές φιλενάδες. Τό χαμόγελο μιας γυναίκας μπορεί να κάνει θανάτους έχθρους δυο άνδρες. Οι τελευταίοι πολλές φορές ξανασημφιλώνονται, ενώ ή γυναίκες ούδέποτε συγχωρούν ή μια την άλλη.

— 'Ο χαρακτήρας της γυναίκας μοιάζει με τον χαλκό εκείνου της Κορίνθου, ο όποιος ήταν μίγμα πολλών έτερογενών μετάλλων, άκόμα και χρυσού.

— Παράδοξως την ύπαρξ της μια γυναίκα σ' έναν άνδρα, νομίζει πώς του χαρίζει όλόκληρο τον κόσμο. 'Η αλήθεια όμως είναι, ότι του παρέχει μια στιγμιαία μονάχη ελπίσση.

— 'Ο γάμος είναι ένα.... βασίλειο, στο όποιο, συνήθως, γκρεμίζονται εκείνοι πού ξέννοιαστοι και χωρίς καμιά προσφύλαξ, τριγυρίζουν χάσκοντας σ' άνέδαρτα λεβάδα του έρωτος.

— 'Η γυναίκα φαίνεται από το ρούχο πού φορεί.

— Οι άνδρες θεατίζουν τους νόμους, αλλά ή γυναίκες διαπλάσσουν τα ήθη.

— Στον έρωτα ή γυναίκα μοιάζει με τη λύρα, ή όποια παραδί-δει τα μυστικά της μόνον σ' εκείνον, πού ξέρει να την παίξη καλά.

— Τιπας δεν άνάβει τον έρωτα και δεν μαλακώνει την καρδιά τόσο, όσο ή άμοιβαία έμυστηρέσις.

— Στον έρωτα ή πείρα είναι γυατός, ο όποιος έρχεται μετά την δοθένεια.

— 'Η ζωή δεν έχει άλλο όμοιο από τον έρωτα. Κάθε τι, πού άγαπά, ξή.

— Τό μαλωμένο και καθαρό ρούχο είναι τιμή για τη γυναίκα εκείνου, πού το φοράει.

— Τα δάκρυα, για τη θλίψη, είναι ότι ή βοοχή για την έσση.

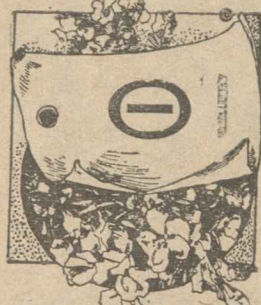
— Υπάρχουν χαμόγελα, πού αληγώνουν σαν δίστομα μαχαίρα.

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΓΩΔΙΕΣ

.....

ΟΙ ΔΥΟ ΦΟΣΚΑΡΙ

.....

Α σὰς μεταφέρουμε στη Βενετία του 1423, στη Βενετία των φλογερών ερώτων, των αλλικών ραδιουργιών, των σκοτεινών εγκλημάτων και των αιματομένων λογίων—τη Βενετία της Γεφύρας των Στεναγμών, που θα παραμείνει στην ιστορία της ανθρωπότητας σαν θρόνος και σαν παραμυθι.

Το 1423, λοιπόν, το παντοδύναμο συμβούλιο των Δέκα, εξέλεξε Δόγη της Βενετίας το Φραντζέσκο Φόσκαρι, γόνο μιας αργοντικής οικογένειας, που είχε προσφέρει πάμπολλες υπηρεσίες στη Γαληνοτάτη Δημοκρατία. Ή έκλογη αυτή ενθουσίασε όλους τους πατριώτες, γιατί αγαπούσαν και σεβόντουσαν το Φόσκαρι.

Ο Φραντζέσκο Φόσκαρι φερε τριάντα τέσσερα δώδεκα χρόνια το δουκικό δαχτυλίδι—σύμβολο της ανωτάτης εξουσίας του. Και καθώς ήταν εγγατικός, έξυπνος και φιλόδοξος, έκανε μεγάλα καλά στην πατρίδα του και άπλωσε τα δικά της με την προσήλυτη τεσσάρων επαρχιών.

Αλλ' όποιος συμβαίνει με όλους εκείνους που ανήκονται σε μεγάλα αξιώματα και αποκοιτάν φήμη, έτσι και ο Φόσκαρι γνώρισε την αντίδραση και το μίσος των αντιπάλων του. Έξάλλου και ο τίμιος χαρακτήρας του, που τον έκανε να μη δέχεται κανένα συμβιβασμό με τη συνείδησή του, έγινε αφορμή να δυσχεραστή πολλούς αλλοίους, που θα ήθελαν το Δόγη πιά μαλακό, για να μπορούν να επιτύχουν ευκολότερα τα όνειρά τους. Τό αποτέλεσμα ήταν λοιπόν να περιστοιχίζεται ο Φόσκαρι από θανασιμούς έχθρας, που καρτερούσαν την κατάλληλη στιγμή για να τον εξήκουν απ' το υψηλό αξίωμά του.

Και το κατόρθωσαν αυτό. Έξεδιχθήσαν τον περιήσαντο Δόγη σκληρά, ώστε μπορεί κανείς να πη ότι ο Φραντζέσκο Φόσκαρι θα μείνει αθάνατος στην ιστορία, όχι μόνο για τις διοικητικές και πολιτικές επιτυχίες του, αλλά και για τις κακοτυχίες του και τα πικρά τραύματα που έβλεπε από τους αγνώμονες συμπατριώτες του...

Το 1445, ο Φόσκαρι είχε ήδη χάσει τρεις γιους του και του έμεινε μονάχα ένας, ο Τζάκοπο, ή ιουδαϊκή χαρά και παρηγοριά των γηρατειών του. Ο Τζάκοπο ήταν, πράγματι, ένα παλληκάρι υ' ευγενικά αισθήματα, για το οποίο θα μπορούσε να υπερηφανεύεται ο πατέρας του. Είχε παντρευτεί άλλοτε με μια νέα από την ιστορική οικογένεια των Κονταρίν, που είχε δώσει έχτα δόγηδες στην πατρίδα. Λίγο καιρό όμως ύστερ' από το γάμο, πέθανε η γυναίκα του από μια μυστηριώδη ασθένεια—πολλοί ελπίζαν ότι την φαρμάκωσαν οι έχθροι του πατέρα του...—και ο Τζάκοπο δεν ξαναπαντρεύτηκε, θέλοντας να μείνει πιστός στη μνήμη της αγαπημένης του.

Αυτός ήταν ο γιος του Φραντζέσκο Φόσκαρι. Είχε όλα τα προσόντα, όλα τα εφόδια να ζήσει ήσυχος και ευτυχισμένος. Αλλ' οι αντιπάλαι του πατέρα του, θέλοντας να εκδικηθούν με κάθε τρόπο το Δόγη, σκέφτηκαν να καταστρέψουν το γιο του, για να τον κάνουν να υποφέρει περισσότερο. Τον κατηγορήσαν λοιπόν στο συμβούλιο των Δέκα ότι είχε δωροδοκηθεί από ξένους ηγεμόνες. Με άλλα λόγια, τον κατηγορήσαν ότι διέπραξε το βαρύτερο παράπτωμα, στο οποίο μπορούσε να υποπέσει ένας ευγενής της Βενετίας...

Ο Τζάκοπο αρνήθηκε την κατηγορία αυτή. Μα οι Δέκα τον υπέβαλαν σε βασανιστήρια, για να τον αναγκάσουν να ομολογήσει κάτι που δεν είχε κάνει... Και το τρομερό είναι ότι το θέμα των βασανιστηρίων του Τζάκοπο το παρακολούθησε και ο πατέρας του, ως πρόεδρος του συμβουλίου των Δέκα. Και κάτι περισσότερο μάλιστα: Βρέθηκε υπαχρεωμένος ο δικηγόρος Δόγης να απαγγείλει αυτός ο ίδιος την καταδικαστική απόφαση του συμβουλίου, σύμφωνα με την οποία

(Από τα αιματωμένα χρονικά της μεσαιωνικής Βενετίας)

ο Τζάκοπο έπρεπε να φύγει από τη Βενετία και να μη ξαναπατήση ποτέ εκεί το πόδι του!...

Οι δύο Φόσκαρι, πατέρας και γιος, υπέφεραν καρτερικά το γριισμό αυτό. Το παραμικρό παράπονο δεν βγήκε από τα χείλη του Δόγη. 'Ισotόσο, ύστερ' από λίγα χρόνια, οι έχθροι του, συνέλαβαν ένα νέο σατανικό σχέδιο. 'Ενήργησαν να ξαναγυρίσει ο Τζάκοπο στη Βενετία, όχι όμως για να αποκαταστήσουν την τιμή του, αλλά για να τον εξευτελίσουν περισσότερο. Οι Βενετσιάνοι της εποχής εκείνης ήταν άφθαστοι τεχνίται στις ραδιουργίες και τις δολολογίες.

Λίγο καιρό λοιπόν ύστερ' από την επιστροφή του Τζάκοπο στη Βενετία, βρέθηκε δολοφονημένο ένα από τα μέλη του συμβουλίου των Δέκα. Δεν είναι δύσκολο να καταλάβετε τι συνέβη: Το έγκλημα αυτό το διέπραξαν οι έχθροι του Δόγη για να κατηγορήσουν το γιο του, πως ήθελε τάχα να εκδικηθεί έτσι έναν από εκείνους που τον κατέδωσαν σ' εξορία...

Κατέστρεψαν μάλιστα με τόση μαστοριά όλες τις λεπτομέρειες της κατηγορίας, ώστε ο Τζάκοπο, μιν ξέροντας πια τι να πη για να αποδείξει την αθωότητά του, ώδηγήθηκε και πάλι στην αθωότητα των βασανιστηρίων και υπεβλήθη για δεύτερη φορά σε τρομερά μαρτύρια, μπρος στα μάτια του δυστυχισμένου πατέρα του, τον οποίον η επίσημος ιδιότητα του εμπόδιζε να υπερασπισθεί ένα κατηγορούμενο, —αδιάφορο αν ο κατηγορούμενος αυτός ήταν γιος του, αδιάφορο αν γνώριζε πως ήταν αθώος!...

Ο Τζάκοπο Φόσκαρι αρνήθηκε ως το τέλος και τη νέα κατηγορία που του απέδιδαν.

Όστόσο, η ήρωική αυτή στάση του δεν συνεκίνησε όλους το συμβούλιο των Δέκα, και χωρίς να έχει καμιά σοβαρή απόδειξη περί της ενοχής του Τζάκοπο, έβγαλε γι' αυτόν την ακόλουθη απόφαση:

«Ο Τζάκοπο Φόσκαρι αν κληθή και εξετάσει ως κατηγορούμενος για το φόν του Έρμούλου Ντονάτο Σαφρανά με τα περιστατικά της καταγγελίας και τα πιστήρια, είχε ολοφάνερα ότι διέπραξε το έγκλημα αυτό. Παρ' όλα αυτά, το συμβούλιο δεν κατόρθωσε να το αποσπεί την ομολογία της πράξεώς του, χάρις στην επιμονή του κατηγορούμενου να μη θέλη να μιλήσει. Και όταν ακόμα τον δέσασε στα σχοινιά, δεν βγήκε το παραμικρό παράπονο από το στόμα του. Ψιθύρισε μονάχα μερικά λόγια, που δεν μπόρεσε κανείς να τ' άκουση. Όστόσο, όπως το απαιτεί η τιμή του πατρός, ο Τζάκοπο Φόσκαρι καταδικάστηκε να εξοριστεί πάλι στην Κρήτη...»

Ο θάνατος του γιγαίου Φόσκαρι

Η μεγάλη αυτή αδικία δεν στάθηκε βρανή να ξεριζώσει από την καρδιά του νεαρού Φόσκαρι την αγάπη προς την πατρίδα του. Και οι μισοί αυτοί άνθρωποι εξεμεταλλεύθηκαν και πάλι με τέτοια σατανικήτητα την περίπτωση, ώστε το συμβούλιο των Δέκα έπρεπε σκοτώσει στον Τζάκοπο να επιστρέψει στη Βενετία, για να περάσει για τρίτη φορά από δίχη, με την κατηγορία ότι ζήτησε να γυρίσει στην πατρίδα του, για να συννομήσει έναντιόν της...

Ο γέρος Φόσκαρι, ο οποίος εξακολούθησε να είναι Δόγης, έδει έτοιμο για τρίτη φορά τους δημίους να τυραννούν, να ξεσχίζουν και να ματώνουν το σώμα του πολυαγαπημένου του γιου, χωρίς να

προκαλέσει ύπνους, έπεσε στα χέρια των έχθρων του πατέρα του. Και οι μισοί αυτοί άνθρωποι εξεμεταλλεύθηκαν και πάλι με τέτοια σατανικήτητα την περίπτωση, ώστε το συμβούλιο των Δέκα έπρεπε σκοτώσει στον Τζάκοπο να επιστρέψει στη Βενετία, για να περάσει για τρίτη φορά από δίχη, με την κατηγορία ότι ζήτησε να γυρίσει στην πατρίδα του, για να συννομήσει έναντιόν της...

Ο γέρος Φόσκαρι, ο οποίος εξακολούθησε να είναι Δόγης, έδει έτοιμο για τρίτη φορά τους δημίους να τυραννούν, να ξεσχίζουν και να ματώνουν το σώμα του πολυαγαπημένου του γιου, χωρίς να

προκαλέσει ύπνους, έπεσε στα χέρια των έχθρων του πατέρα του. Και οι μισοί αυτοί άνθρωποι εξεμεταλλεύθηκαν και πάλι με τέτοια σατανικήτητα την περίπτωση, ώστε το συμβούλιο των Δέκα έπρεπε σκοτώσει στον Τζάκοπο να επιστρέψει στη Βενετία, για να περάσει για τρίτη φορά από δίχη, με την κατηγορία ότι ζήτησε να γυρίσει στην πατρίδα του, για να συννομήσει έναντιόν της...

μπορή να επέμβη και να τον προστατεύσει!...

Τέλος οι δικασταί, βλέποντας ότι δεν θα μπορούσαν να αποσπασουν καμιά ομολογία από τον Τζάκοπο, τον ξανάστειλαν στην Κρήτη.

— Πήγαινε, παιδί μου, στην ευχή μου! του είπε ο πατέρας του ενώ τον αποχωροετούσε. Πρέπει να υποταχθείς στους νόμους της πατρίδας σου! Μη ζητάς να μάθεις περισσότερα!...

Μόλις όμως αποχωρήθηκε ο γιος του, ο Φόσκαρι έπεσε λιποθύμους στα χέρια των επηρετών του. Ήταν πατέρας και η καρδιά του μάταια απ' τον σκληρό και άδικο χωρισμό!...

Ο Τζάκοπο δεν ξησε πολύ στην εξορία. Η αλλεπάλληλες συγκινήσεις και τα σοκατικά και ψυχικά μαρτύρια που δοκίμασε, τον κατέβαλαν. Ένα πρωί, ο φύλακας τον βρήκε νεκρό στο κελιά του, στις φυλακές των Χανίων της Κρήτης.

Ο Φραντζέσκο Φόσκαρι ξησε λίγο καιρό ακόμα, αφού δοκίμασε και τον μεγαλύτερο πόνο που μπορούσε να νοιώσει στη ζωή του.

Ένας απ' τους άσπονδότερους έχθρους του, δηλαδή ο Τζάκοπο Λορεντάνο, πρότεινε στο συμβούλιο των Δέκα, που όποιον αποτελούσε μέλος, να καθαρώνουν το γέρο Δόγη. Χάρις στην επιμονή του δι κατ' επανάληψη μέσας που μεταχειρίστηκε, κατόρθωσε να εκμημενίσουν την αντίστασή των συναδέλφων του. Κι' έτσι, μια αντιπροσωπεία πήγε και βρήκε το Φραντζέσκο Φόσκαρι και του είπε να υποβάλει «εκούσιωδώς» την παραίτησή του.

Εκείνος αρνήθηκε. Μα οι έχθροι του ήταν τώρα δυνατώτεροι απ' αυτόν. Τον διέταξαν λοιπόν να εγκαταλείψει σε δύο μέρες το δουκικό μέγαρα, ειδικά θα του έκαναν κατάσχεση σ' όλη την περιουσία του. Ο Φόσκαρι αναγκάστηκε να υπακούσει αυτή τη φορά. Έβγαλε τον δουκικό χιτώνα και έσπασε σ' ένα γουδί το δουκικό δαχτυλίδι, σύμβολο της ανωτάτης εξουσίας, που την είχε κρατήσει στα χέρια του τριάντα τέσσερα δώδεκα χρόνια.

Πέντε μέρες ύστερ' απ' τον εκθρονισμό του, ενώ ο Φόσκαρι άκουε τις καμπάνες του 'Αγίου Μάρκου να σημαίνουν την άνοδο στο δουκικό θρόνο του διαδόχου του, κατέβαλε τόση προσπάθεια για να καταπνίξει ένα λυγμό, ώστε έσπασε ένα άγγείο του στήθους του. Κι' ο τραγικός αυτός Δόγης πέθανε μέσα σε λίγες ώρες από την κατασχετική αιμορραγία.

Η ΣΩΦΙΑ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

—ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΩΣΥΝΗ

Με το ζόρι καλωσύνη, δεν γεννιέται ευγνωμοσύνη. Αγγλική

Η καλωσύνη δεν χάγεται ποτέ. Ρωσική

Μα λέει καλωσύνης, αξίζει πιά πολύ από ένα καρβέλι ψωμί. Ρωσική

Πιά γρήγορα απ' όλα ξεχνιέται η καλωσύνη. Ιταλική

Η καλωσύνη πληρώνεται μόνο μ' άλλη καλωσύνη. Γερμανική

Της καλωσύνης το περιβόλι θέλει πότισμα δύο το χρόνο. Δανική

Στην κακοσύνη δείχνεις καλωσύνη; Στη θάλασσα φτενέεις λέπτο. Περσική

—ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΒΑΣΙΛΗΔΕΣ

Στην κάτω του ο χωριάτης ξεσταίνεται, όσο κι' ο βασιλιάς στη γούνα του. Πολωνική

Η βασιλική κορώνα δεν γιατρεύει τους πονοκεφάλους. Ιταλική

Ποτέ δεν είναι δυνατός ο βασιλιάς που δεν όριζει θάλασσα. Ισπανική

Την υπόσχεσή του ο βασιλιάς την κρατάει όταν του αρέσει. Αγγλική

Οι βασιλιάδες δεν χρεάζονται ούτε φίλους, ούτε σπατάλες, αλλά μόνο σκλάβους. Γενδική

—ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΥΖΙΝΑ

Κοίνα χωρίς φωτιά, γειτονεί με τη φωτιά. Ιταλική

Τα μεταξιά και τα στολίδια, σβόνουν τη φωτιά απ' την κοίνα. Γερμανική

Η κακή κοίνα σκοτώνει πιά εύκολα απ' το σπαθί. Γερμανική

Πριν χαστούν τα χωριά, χτίζονται η κοψίνες. Αγγλική

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Η ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΤΟΥ ΤΣΑΡΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Β'

(Μιά μοιχεία προφητεία)

Την 21 Φεβρουαρίου του 1881, η Τσαρική οικογένεια ήταν συγκεντρωμένη στην τραπέζια των ανακτόρων κι' εγεμνάζε.

Κατά τη διάρκεια του γεύματος, σε κάποια στιγμή, ο Τσάρος επέπληξε για μια άσημαντη αφορμή τον μικρότερο γιο του, τον Βλαδίμηρο. Ο διάδοχος τότε θέλησε να υπερασπιστεί τον αδελφό του, αλλά ο Τσάρος τον διέκοψε αποτόμως λέγοντας:

— Σιωπή! Δεν σου εξήγησε κανείς τη γνώμη σου! Θάνατος καλύτερα, μου φαίνεται, να ασχολήσαι με τις υποθέσεις του κράτους. Ίσως αύριο γίνεις Έξαφνα αυτοκράτορα.

Ο Τσάρος 'Αλέξανδρος, λέγοντας τα λόγια αυτά, δεν υποπτεύεται βέβαια ποτέ πως εξεστράμψε μια προφητεία.

Την άλλη μέρα, ο Τσάρος, συνοδευόμενος απ' τους κοζίκους της σαματοφυλακής του, αναχώρησε από τ' ανάκτορα μέσα σ' ένα κλεισμένο άμαξι κι' επέγχε να επανδρώσει το στρατό του.

Στο γριισμό του, ενώ η άμαξά του περνούσε μπροστά απ' την πόρτα της 'Αγίας Αικατερίνης, ένας νεαρός αναρχικός που παραμόνευε εκεί, έριξε μια βόμβα έναντιόν του αυτοκρατορικού όχηματος.

Η βόμβα ξεσπάει με φοβερό κρότο κι' εκσπύσκει τον άμαξιλήτη του Τσάρου, δύο άτομα της αυτοκρατορικής ακολουθίας κι' έναν υπηρέτη κροτοπαλείου, που περνούσε εκείνη τη στιγμή τυχαίως από το δρόμο. Το αυτοκρατορικό άμαξι κατακοιμάστηκε. Προς μεγάλη έκπληξη όμως όλων, ο αυτοκράτωρ είχε παραμείνει άθικτος...

— Παρακαλώ την ύπερταν Μεγαλειότητα, να καταλάβει θέσι στο έλκυθρό μου και να εγκαταλείψει γρήγορα το μέρος αυτό, είπε στον Τσάρο, χαϊρετώντας τον κανονικά, ο στρατηγός Δοροξόφσκιν, ο οποίος είχε παραστεί στην τρομερή αυτή σκηνή.

— Η θέσις μου είναι κοντά στους τραυματίες, απάντησε ο αυτοκράτωρ, πλησιάζοντας τους άνδρες της ακολουθίας του, που κοίτονταν αμόφορτοι έπάνω στο χιόνι.

Ο κόσμος κι' η αστυνομία που προσέτρεξαν άμέσως επί τόπου, πάσανε το δράστη και τον ώδηγησαν μπροστά στον αυτοκράτορα.

— Πώς ονομάζεσαι; τον ρώτησε ο Τσάρος.

— Μπύνσκοφ, απάντησε ξερά ο νέος αναρχικός.

— Δεν αισχύνομαι για ό,τι έκαμες;

— Όχι! Ζήτω η άναρχία!... φώναξε ο νέος, υψώνοντας το κεφάλι του.

Τη στιγμή αυτή, ένας αξιωματικός πλησίασε τον Τσάρο και τον ρώτησε αν ήταν πληγωμένος.

— Όχι... Ο Θεός είναι μεγάλος! είπε ο αυτοκράτωρ.

— Μη βιάζεσαι να ευχαριστήσεις το Θεό σου! Ακούστηκε τότε μέσα απ' το πλήθος η άγρια κραυγή ενός άλλου αναρχικού και συγχρόνως μια δεύτερη βόμβα ξεσπάει στα πόδια του αυτοκράτορα.

Στην άρχη, η φλόγα κι' ο καπνός έσπασαν τα πάντα. Όταν κατόπιν σκόρπισε ο καπνός, είδαν την αυτοκράτορα ξεπληκωμένη καταγής και βοηθημένο στο αίμα του!... Δέλια του κοίτοσαν νεκρός, μαζί με άλλα θύματα, κι' ο δυναμιστής αναρχικός Γρινιέβσκιν. Όστόσο, ο αυτοκράτωρ δεν είχε εκπνεύσει ακόμα. Ή πρώτη φορά που ξεστόμισε δυο σιγήλα, ήταν:

— Πάσο κρώνω!...

Και αναστέναζε, ξαναπνιγμένος σε άνασθησία. Η στολή του ήταν καταξεσχισμένη και τα πόδια του ως τους μηρούς φρικτά κρεουργημένα. Τον μετέφεραν άμέσως στο έλκυθρό του στρατηγού Δοροξόφσκιν, όπου και πάλι είχε στενάζοντας:

— Πόσο κρώνω!...

Ένας αξιωματικός έφώναξε τότε μ' ευλάβεια το πρόσωπο του αυτοκράτορα, ο οποίος ηυχοραγόυσε. Ο νεαρός κίνης Γενδνίκωφ κάθισε στο πίσω μέρος του έλκυθρου για να υποστηρίξει τα κεφάλια του Τσάρου, ενώ ο λοχαγός Κουλεμπαζιν, άν και τραυματισμένος, κρατούσε το σώμα του αυτοκράτορα.

Την ίδια στιγμή, κατέφθασε επί τόπου ο μέγας δούξ Μιχαήλ, αδελφός του αυτοκράτορα.

— Πώς είναι, Τσάρε; ρώτησε χαϊδευτικά τον Τσάρο.

— Κουρώνα, Μίχα, απάντησε ο Τσάρος 'Αλέξανδρος με μισοσυνωμένη φωνή.

Τα μάτια του κατόπιν έγιναν άπληνη, έγειρε το κεφάλι του και στο πρόσωπό του άκουσε ν' απλώνεται η παγωμένη μύσση του θανάτου!...

Έτσι τα λόγια του Ρώσου αυτοκράτορα προς τον γιο του διάδοχο του θρόνου κατά το γεύμα της προηγούμενης ημέρας, βγήκαν αληθινά. Ο διάδοχος έστέφθη, μετά λίγες ημέρες, Τσάρος.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΠΑΛΑΤΙ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)
ΕΓΕ! Λέγε! Σ' άκούω! ψιθύρισε με σιγαλή φωνή ο Βόλμαρ. Μή μιλάς τόσο δυνατά. Έχω καλά αυτιά.
— Αλλά λοιπόν τὰ χρήματα θά σου τὰ δώσω, αν μου δώσεις κι' εσύ τὸ γράμμα πού σου εμπιστεύτηκε ὁ Κατάφερ.
— Αὐτὸ δὲν μπορῶ νὰ τὸ κάνω, ἀπάντησε μὲ φωνὴ ὑπόκωφη ὁ Βόλμαρ.
— Δὲν μπορεῖς;
— Όχι, δὲν μπορῶ νὰ σου δώσω τὸ γράμμα, μά, ξέρεις, μπορῶ νὰ σου πάρω τίς δέκα χιλιάδες ρούβλια.

— Δὲν μπορεῖς νὰ τὰ πάρῃς ὅλα μοναχός σου, ἀπάντησε πονηρὰ ὁ Γιουρί. Εἰσάστε τρεῖς κι' ἔτσι θὰ τὰ μοιρασθῇτε στὰ τρία. Δηλαδή θὰ πάρετε ἀσημαντά πράγματα ὁ καθένας σας. Ἐνῶ αν τὰ πάρῃς μόνος σου, θὰ γίνῃς μέσα σὲ μιὰ στιγμή πλούσιος... Λοιπὸν λέγε μου, θὰ μου δώσῃς τὸ γράμμα;

— Σοῦ εἶπα, ξεροκέφαλε, εἶπε ὁ Βόλμαρ, ὅτι δὲν μπορῶ νὰ σοῦ τὸ δώσω. Δὲν μπορῶ ν' ἀνεβῶ στὸ καράβι, χωρὶς νὰ δώσω τὸ γράμμα αὐτὸ στὸν καπετάνιο.

— Καλὰ! Καλὰ! Σ' ἀρίνω νὰ σκεφτῇς! εἶπε ὁ Γιουρί. Ἐγὼ μιλῶμαι...

Οἱ δύο ἄνδρες δὲν εἴπαν περὶ λέξι ὥς τὴ στιγμή πού διπλάφωσαν στὸ «Ντάγκω». Μὰ ὁ Γιουρί εἶχε προσέξει τώρα, ὅτι ὁ Βόλμαρ, ὁ ὁποῖος πρὶν τοῦ μιλῆσαι ἰδιωτέρως, ἦταν κι' αὐτὸς εὐθυμὸς σάν τοὺς συντρόφους του, φαινόταν τώρα κατσούρης καὶ συλλογισμένος. Σίγουρα σκεφτόταν τίς δέκα χιλιάδες ρούβλια.

Ἀνέβηκαν πάνω στὸ πλοῖο, πού φαινόταν ἔρημο, ἀθόρυβα κι' εἰπεῖται ἀπὸ πέντε λεπτά, ὁ Γιουρί βρισκόταν στὸ βάθος τοῦ ἀμπαραίου του, πού τόσο καλὰ τὸ ἤξερε. Ἐκεῖ, οἱ τρεῖς ναύτες τὸν περιτοίχιζαν καὶ φρόντιζαν νὰ τὸν ἀλλοσοδεύουν τόσο καλὰ, ὥστε νὰ καταστήσουν περὶ ἀδύνατη τὴν ἀπόδρασί του.

XII

ΣΤΟ ΒΑΘΟΣ ΤΟΥ ΚΥΤΟΥΣ

Εἶχαν χρειασθῇ λιγώτεροι κόποι καὶ λιγώτερη σκέψις στὸ Γιουρί γιὰ νὰ τὸ σκάσει ἀπ' τὴ φυλακὴ του, παρὰ νὰ ξαναγυρίσῃ σ' αὐτὴ. Τὸ πρῶτο μάλιστα τὸ εἶχε πετύχει, χωρὶς νὰ ξοδέψῃ οὔτε ἓνα κούβια, ἐνῶ τὸ δεύτερο τοῦ εἶχε στοιχίσει πολλὴ ἀμοιβή.

Τώρα ὁ Γιουρί λογάριζε νὰ φαντοῦσε καλὰ ὁ σκόρος πού εἶχε φαντοῦσε μέσα στὸ ἀπύρματο μυαλὸ τοῦ Βόλμαρ κι' εἶχε τὴν ἐλπίδα, ὅτι σὲ λίγο θ' ἄρκε τούς δύο ἄλλους συντρόφους του, γιὰ νὰ ξαναγυρίσῃ καὶ νὰ τοῦ μιλήσῃ μόνον.

Πράγματι, ἔπειτ' ἀπὸ λίγες στιγμῆς, ὁ ὁρὸς βημάτων ἀκούστηκε στὴ σκάλα. τὸ φῶς ἐνὸς φαναριοῦ φώτισε τὰ σκοτάδια κι' ὁ Βόλμαρ παρουσιάστηκε. Ὁ Γιουρί τὸν ἀναγνώρισε πρὶν ἀκόμα τὸν ἰδεῖ.

— Θὰ μου δώσῃς τίς δέκα χιλιάδες ρούβλια; τοῦ εἶπε ἄμεσως ὁ ναὺτης χωρὶς κανένα ἄλλο πρόλογο.

— Ἀφοῦ τὰ θέλεις, τοῦ ἀπάντησε ὁ Γιουρί, πά' τα. Βρίσκονται στὸ σακάκι μου, ἀριστερά, κάτω ἀπ' τὸ μπράτσο. Δὲν ἔχεις παρὰ νὰ στίλβῃς τὴ φόδρα.

Ὁ Βόλμαρ δὲν περὶμενε νὰ τοῦ τὸ πῶν καὶ δεύτερη φορὰ. Ἐχῶσε ἄμεσως τὸ χέρι του μέσα στὸ σακάκι τοῦ Γιουρί, τοῦ ἔβγαλε τὴ φόδρα καὶ σὲ λίγο τὸ ξανάβγαλε κρατώντας δέκα ὑπερόχρα τραπέζογραμμάτια τῶν χιλίων ρούβλιων. Τὰ χίτταξε γιὰ μιὰ στιγμή θαμπωμένος στὸ φῶς τοῦ φαναριοῦ του κι' ἄμεσως κατόπιν τὰ ἔβαφάνισε μέσα στὴν τσέπη του.
— Εἰσα λοιπὸν ραμμένος μὲ χιλιάδες; ρώτησε τὸ Γιουρί.
— Όχι... Δὲν ἔχω περὶ οὔτε καλ-

Ὁ Γάλλος μυθιστοριογράφος Τούλιος Κλαρετί.
(Σκίτσο τοῦ Ρένερ).

κι, τοῦ ἀπάντησε ὁ ὑπηρετὴς τῆς Κουλίγκιν. Δὲν ἔχω περὶ τίποτε ἐπάνω μου, μά μπορῶ νὰ σοῦ δώσω ὅσα χρήματα θέλεις...

— Πῶς αὐτὸ; Ἐξηγήσου...

— Ἀκουσε, φίλε μου. Ὑπερθεῶ ἀρεντάδες πού μου δίνουν ὅσα χρήματα τοὺς ζητῶν, πού θὰ δώσουν καὶ σὲ σένα ὅσα τοὺς ζητήσας, αν δεχτεῖς νὰ τοὺς ὑπηρετήσῃς κατὰ μαζὶ μου.

— Ποιοὶ εἶνε λοιπὸν οἱ ἀρεντάδες σου; ρώτησε ὁ Βόλμαρ μὲ ἱσορροπία.

— Αὐτὸ δὲν σ' ἐνδιαφέρει, τοῦ ἀπάντησε ὁ Γιουρί. Εἶνε πλούσιος κι' αὐτὸ σοῦ φτάνει. Καὶ τώρα, ἄρρησέ με νὰ σοῦ μιλήσω. Ἄν δὲν μὲ καταλάβεις ἄμεσως, τόσο τὸ χειρότερο γιὰ σένα. Λοιπὸν, λέγε μου: Ἐδώσες τὸ γράμμα στὸν καπετάνιο;

— Όχι! Όχι ἀκόμα! Κοιμῶμαι! Περιμένει ἐμένα νὰ τὸν ξαναῖσω.

— Ἐτοί μ' ἔχουν διατάξει...

— Γιατὶ λοιπὸν δὲν τὸν ξυπνάς;
— Ἀκου, φίλε μου, εἶπε ὁ Βόλμαρ. Θέλω νὰ ἐξηγηθῶμαι. Τὸ γράμμα πρέπει ὁποσοδήποτε νὰ τὸ δώσω στὸν καπετάνιο. Ἀλλὰ ἐγὼ ἔπ' ὄφει σου, ὅτι τὸ γράμμα αὐτὸ εἶνε κλεισμένο μέσα σ' ἓνα παλιοφάκελλο πού ἀνοίγει εὐκολοτάτα. Δὲν εἶνε κἀν σφραγισμένο. Μποροῦμε λοιπὸν νὰ ξεκολλήσουμε τὸ φάκελλο, ἔτσι αὐτομάτως τον.

— Ὁραία! Ὁραία! ἔκανε ὁ Γιουρί. Τὸ ἤξερα ἐγὼ πὺς δὲν θ' ἀργούσαμε νὰ συνεννοηθῶμε...

— Ναί! Ναί! εἶπε κι' ὁ Βόλμαρ. Τὸ ἤξερα κι' ἐγὼ πὺς θὰ συμφωνούσα εὐκολὰ μ' ἓναν ἄνθρωπο σάν κι' ἐμένα. Καὶ τώρα θὰ μὲ συγχωρήσῃς, γιατί πληρώθηκα προκαταβολικά γιὰ τὴ μικρὴ μου αὐτὴ ἐκδούλευσι;

— Ἀς μὴ μιλάμε, σὲ παρακαλῶ, περὶ γι' αὐτὸ.

— Τότε, εἶπε ὁ Βόλμαρ, θ' ἀνοίξω τὸ φάκελλο, θὰ διαβάσῃς τὸ γράμμα, θὰ τὸν ξανακλείσω, θὰ τὸν παραδώσω στὸν καπετάνιο, θὰ κρατήσω τίς δέκα χιλιάδες ρούβλια κι' ἐσύ δὲν θὰ κάνῃς λόγο σὲ κανένα γιὰ δὴ! αὐτά. Ἐξηγηθήκαμε;

— Περιήρημα. Βιάσου τώρα ν' ἀνοίξῃς τὸ φάκελλο.

— Ἀκου... ἄκουσε... εἶπε ὁ Βόλμαρ. Τὸν ἀνοίξα κούλας. Νὰ τὸ γράμμα. Διάβασε...

— Γιατὶ δὲν μου τὸ εἶπες αὐτὸ ἄμεσως; Γιατὶ μὲ χασομερᾷς τόσο ὥρα; Δεῖξε μου πρῶτα τὸ φάκελλο...

Ὁ Βόλμαρ τοῦ ἔδωσε τὸ φάκελλο κι' ὁ Γιουρί τὸν χίτταξε προσεκτικά. Διάβασε σ' αὐτὸν τὴν ἐπιγραφή: «Στὸν πλοῖαρχο Βεϊσσεενστάιν. Ντάγκω».

— Ἀ! ἔκανε. Αὐτὸ εἶνε τὸ γράμμα τοῦ καταραμένου Κατάφερ! Εἶμαι εὐχαριστημένος πού ἔμαθα καὶ τὸ ὄνομα τοῦ καπετάνιου σου. Ποῦ εἶνε τώρα τὸ γράμμα;

— Νὰ το! τοῦ ἀπάντησε ὁ Βόλμαρ, δίνοντάς του ἓνα μικρὸ τετράγωνο χαρτί.

— Αὐτὸ εἶν' ὅλο; εἶπε ὁ Γιουρί.

— Ναί, τοῦ ἀπάντησε ὁ ναὺτης, σοῦ τ' ὀρκίζομαι στὴ ζωὴ τῆς μητέρας μου, πού εἶνε μιὰ ἁγία γυναῖκα καὶ δὲν λείπει ποτέ τῆς ψέμης. Αὐτὸ μονάχα βάρβαρ μέσα στὸ φάκελλο.

Ἐπάνω στὸ μικρὸ τετράγωνο χαρτί δὲν ἦταν γραμμένη παρὰ μιὰ μόνον λέξι, τὴν ὁποία ὁ Γιουρί ὁπότεο διάβασε, ἀνατριχίλασε.

«Τὸ ὁ ἰ τ ῆ α». Αὐτὸ μονάχα ἔγραφε ἡ ἐπιστολή.

— Ἐ! Ἐ! ἔκανε, συγκρατώντας τὴν συγκίνησί του. Δὲν εἶνε πολλὰ, δὲν εἶνε πολλὰ!... μά εἶνε κατ'...

— Εἰσα λοιπὸν εὐχαριστημένος; ρώτησε ὁ Βόλμαρ.

— Ναί, εἰμ' εὐχαριστημένος... πολλὴ εὐχαριστιμένος...

— Ἐ τότε, τόσο τὸ καλύτερο! ἔρεῖς, φίλε μου... φοβόμουν πολύ, ὅτι θὰ εὐρίσκες ἀκριβὴ πληρωμὴ δέκα χιλιάδες ρούβλια γιὰ μιὰ μόνον λέξι. Καταλαβαίνεις λοιπὸν τώρα γιατί φρόντισα νὰ πλη-

ρωθὸ προκαταβολικά. Ὅτιόσο, συγχωρῶ με!...

XIII

ΤΟ ΓΑΜΗΛΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΤΟΥ ΖΙΛΜΠΕΡΤ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΕΡΑΣ

Ὁ Γιουρί συνεννοήθηκε τόσο καλὰ μὲ τὸ Βόλμαρ, ὥστε ὅταν ὁ ναὺτης ἔφυγε ἀπὸ τ' ἀμπάρι, στὸ ὁποῖο ὁ πιστὸς ὑπηρετὴς τῆς Κουλίγκιν βρισκόταν ἀλλοσοδεμένος, ὁ τελευταῖος εἶχε τὸ κλειδὶ τῶν ἀλλοσοδῶν του στὴν τσέπη του. Ἐτσι, ἀφοῦ μάλιστα τοῦ εἶχαν ἀφήσῃ τὰ χέρια ἐλεύθερα, μποροῦσε νὰ δένεται καὶ νὰ λύνεται, ἀνάλογα τῶν ἀναγκῶν του.

Λοιπὸν, μὲλὺς ὁ Βόλμαρ ἔφυγε, ὁ Γιουρί, ἀκολουθώντας μιὰ σύστασι τοῦ λήπτη καὶ πήγε καὶ κόλλησε τὸ μάτι του σὲ μιὰ χαρματιά, πού ἄρκε νὰ μιλῇ μιὰ ὀχτὶνα φωτὸς, ἐκεῖ ψηλά, ἀριστερά του, σὲ ὅπως δεκαπέντε ποδιὸν ἀπ' τὸ βάθος τοῦ ἀμπαραίου πού ἦταν γεμάτο ἀπὸ κιβώτια μὲ παστὰ ψάρια κι' ἄλλα τρόφιμα.

Ἀπ' τὴ χαρματιά λοιπὸν αὐτὴ, μπόρεσε νὰ δῇ μιὰ μικρὴ καμπίνα, πού φαινόταν ἀπὸ μιὰ λάμπα τοῦ λαδιοῦ πού κρεμόταν πάνω ἀπὸ ἓνα τραπέζι. Ἡ λάμπα αὐτὴ ἔρχετο τὸ φῶς τῆς σὲ πρὸφύλλ μὲς νέας γυναῖκας, πού ὁ Γιουρί τὴν ἀναγνώρισε ἄμεσως. Ἦταν ἡ Πρίσκα!...

Τὸ ἔκανε ἄμεσως ἐντύπωση ἡ ἀλλοτρίωτη ἔκφρασις τῆς προσοικειωμένης τῆς. Ἡ Πρίσκα εἶχε ὅπως βισοσφιδ, σχεδὸν κατὰ πῶν πῶς ὅς τότε δὲν τὸ εἶχε ἰδεῖ στὸ πρῶτο της. Φαινόταν πὺς αὐτὴς προστά τῆς κατ'... ἓνα πρῶτο πού κινήθηκε ἔξω γιὰ μὲς σὲ σκατὸν καὶ τὴν πλησίασε. Ἀμέσως ἡ ἔκφρασις τῆς ἄλλοτε κι' ἓνα ἄπονο χαμόγελο ἔβγαλε στὰ χείλι τῆς. Τὸ πρῶτο πού ὁ Γιουρί δὲν τὸ ἔβλεπε μιλῇ καὶ τότε ὁ ὑπηρετὴς τῆς Κουλίγκιν ἀναγνώρισε τὴ φωνὴ τῆς Βέρας...

Ὅτε εἶπε λοιπὸν: Ἡ διὰ γυναῖκες βρισκόταν μέσα στὸ «Ντάγκω». Μὰ ἄπειρη χαρὰ ἀναμείωσε τὴν καρδίαν τοῦ Γιουρί, μὲλὺς ἔκανε τὴ διατίπωσιν αὐτὴ.

Σὲ λίγο μάλιστα ἄκουσε καὶ τὴ φωνὴ τοῦ Ζιλμπέρτ. Γιὰ λόγια πού ἔλεγε ἡ διὰ γυναῖκες κι' ὁ Βόλμαρ ἤθελε καὶ πού ὁ Γιουρί τ' ἄκουσε πολλὴ καλὰ, τὸν ἐπληρώθησαν γιὰ ὅλα ὅσα εἶχαν συμβῇ.

Μὰ ἄς τὰ διηγηθῶμε ἀμέσως κι' αὖτις. Μόλις ἡ Πρίσκα κι' ἡ Βέρα βγήκαν ἀπ' τὸ σκάπ τοῦ Καταφύγιου, μιὰ σπείρα ἀναστῶν οἰχτῆρες ἐπῆλθον τοὺς ἀπὸ τοῦ καὶ μέσα σ' ἓνα λεπτὸ τῆς ἔκανε ἀνάγκας νὰ βγάλουν ἄλλο.

Ὁ Ζιλμπέρτ, ὁ ὁποῖος τίς ἀκολουθῶσε ἀπὸ μακριά, δὲν εἶχε προλάβῃ νὰ ἐπέμβῃ, γιατί τὴν ἦσαν σιγὴν τρία αἵματα πού ἔρχοντο ἀπὸ πίσω του, βγαίνοντας ἀπὸ τὴν ταβέρνα τοῦ Παύλου. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦτον, τὸν ἔβλεπε καὶ τὸν ἔδωσαν καὶ τὸν μετέφεραν, σάν παικέτο, μέσα στὸ σκοτάδι.

Τὰ τρία θύματα μετεφέρθησαν σὲ λίγο στὸ ὑπόγειο ἐνὸς μαγαζι τῆς παραλίας, ὅπου δὲν μπόρεσαν ν' ἀνταλλάξουν οὔτε λέξι, γιατί ἀντριπνοῦσαν κοντὰ τοὺς μερικὸι κτηνώδεις τύποι, μισομεθυμένοι.

Ἐπῆλθον ἀπὸ τοὺς ὅρους, οἱ φύλακές τους τοὺς ἔβγαλαν ἀπ' τὸ ὑπόγειο καὶ τοὺς ἔβλεψαν στὸ βάθος μὲς βάρκας πού τοὺς μετέφερε τοῦ «Ντάγκω». Ἐκεῖ τοὺς φυλάκισαν στὴν καμπίνα, ὅπου βρισκόταν τώρα.

Ἐπῆλθον ἀπὸ τοὺς ὅρους, οἱ φύλακές τους τοὺς ἔβγαλαν ἀπ' τὸ ὑπόγειο καὶ τοὺς ἔβλεψαν στὸ βάθος μὲς βάρκας πού τοὺς μετέφερε τοῦ «Ντάγκω». Ἐκεῖ τοὺς φυλάκισαν στὴν καμπίνα, ὅπου βρισκόταν τώρα.

Ἐπῆλθον ἀπὸ τοὺς ὅρους, οἱ φύλακές τους τοὺς ἔβγαλαν ἀπ' τὸ ὑπόγειο καὶ τοὺς ἔβλεψαν στὸ βάθος μὲς βάρκας πού τοὺς μετέφερε τοῦ «Ντάγκω». Ἐκεῖ τοὺς φυλάκισαν στὴν καμπίνα, ὅπου βρισκόταν τώρα.

Ἐπῆλθον ἀπὸ τοὺς ὅρους, οἱ φύλακές τους τοὺς ἔβγαλαν ἀπ' τὸ ὑπόγειο καὶ τοὺς ἔβλεψαν στὸ βάθος μὲς βάρκας πού τοὺς μετέφερε τοῦ «Ντάγκω». Ἐκεῖ τοὺς φυλάκισαν στὴν καμπίνα, ὅπου βρισκόταν τώρα.

Ὁ Ζιλμπέρτ πάλι, χίτταξε τὴ Βέρα μὲ ὅσος τόσο ἐπίμονο, ὥστε ἐκείνη στὸ τέλος δὲν μπόρεσε νὰ μὴ χαμογελάσῃ.

— Θὰ χαμογελάς λοιπὸν πάντοτε! πρόφερε ὁ Ζιλμπέρτ μὲ τόνο ἀπειροθήρητο.

— Τὶ ἄλλο θέλεις νὰ κάνω, ἀφοῦ καὶ στὴν δυστυχία μας βρισκόμαστε ἐνωμένοι! Ἐνα πρόσωπο μονάχα ἔδω ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ παραπονιέται, ἡ Πρίσκα.

— Ἀλήθεια, εἶπε ἐκείνη. Ὁ, Θεέ μου! Τὶ ἔκαναν τὸν Ἰδάν μου;

— Ὅσο δὲν ξέρομε τίποτε γιὰ τὴν τύχη του, ἀπάντησε ἡ Βέρα, πρέπει νὰ εἴμαστε ἀσιόδοχοι. Τὸ ἀντίθετο δὲν μπορεῖ νὰ μὲς ὀφελῇ σὲ τίποτε. Ἀς φανταστοῦμε λοιπὸν ὅτι ὁ Ἰδάν σας ἔφυγε ἀπὸ τοὺς κακοὺς αὐτοὺς κι' ἄς χαροῦμε.

Ἡ λέξις «ἄς χαροῦμε», πέφτοντας μέσα στὴν ἀπόγνωσί τῆς, ἔκανε τὴν καρδίαν τῆς Πρίσκας νὰ παγώσῃ κι' ἀπ' τὴ στιγμή ἐκείνη ἄρχισε νὰ κιντῶν τὴ Βέρα μ' ἓνα ἀλλόκοτο τρόπο.

— Ἀ! Βέρα, τῆς εἶπε τότε ὁ Ζιλμπέρτ, ἐσύ δὲν ἔχεις καρδιά. Δὲν εἶχες ποτε καρδιά.

□ □ □ □ ΕΞΗΝ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑ □ □ □ □

Η ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΕΝΗ

(Πίναξ τοῦ Χάιντερ)

Ἀγκάλιασε καὶ φίλησε τὴν Πρίσκα, τὴν ὁποία θὰ ἄρκεται μόνον κι' ἔπασσε τὸ Ζιλμπέρτ ἀπ' τὸ χέρι.

Μὰ φητὸς δὲν στεκόταν περὶ καλὰ στὰ πόδια του. Ἦξερε πὺς καλὰ τὸ αἶμας στὸ ὅποιο θὰ ἔκανε τὸ γαμῆλο ταξεῖδι του μὲ τὴ Βέρα: ἦταν ἡ πὺς φοιτῇ φυλακὴ διπλῆς Ρωσικῆς αυτοκρατορίας, τὸ πὺς τρομερὸ φρούριο τῶν πολιτικῶν καταδικῶν. Ὁρῶνε τὰ καταραμένα του τεῖχη σὲ μερικὸν θεοσπίλον ἀίστασι ἀπὸ τὴ λυμὴ Λαδόγα στὴν πὺς ἀπελπιστικὴ χώρα τῆς τῆς.

XIV

ΑΡΑΜΑ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΜΙΑ ΣΑΝΙΔΑ

Πίσω ἀπ' τὴ σανίδα του, ὁ Γιουρί παρακολοῦθουσε τὴ σκηνὴ αὐτὴ. Δὲν ἤξερε περὶ τί νὰ κάνῃ κι' ἡ θέσι του ἦταν πὺς δύσκολη. Ἡ Βέρα ἔφευγε κι' ἡ Πρίσκα ἔμενε. Ἐπρεπε τάχα νὰ μιλῇ μαζὶ μὲ τὴν Πρίσκα ἢ νὰ φύγῃ μαζὶ μὲ τὴ Βέρα;

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΙΑ ΕΚΔΙΚΗΣΙ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ ΤΟΥ «ΡΟΚΑΜΒΟΛ»

Ο ΠΟΝΣΟΝ ΝΤΥ ΤΕΡΡΑΪΤ ΚΙ' Ο ΝΟΙΚΟΚΥΡΗΣ ΤΟΥ

Οι καυγάδες του μυθιστοριογράφου με τον νοικοκύρη του Γκραπιγιάρ. Πώς τον εξεδίκηθη στην «Ανάστασι του Ροκαμβόλ». Η όρασή νέα κι' ο σκληρόκαρδος νοικοκύρης της. Η περίφημη δίκη του Πονσόν ντυ Τερράιτ επί δυσφημίας. Η άπεφαις του δικαστηρίου. Όπου ο Τερράιτ πληρώνει τα σπασμένα.

ΤΑΝ ο Πονσόν ντυ Τερράιτ, ο πασίγνωστος συγγραφέας του «Ροκαμβόλ», καθόταν στο πέμπτο πάτωμα ενός σπιτιού της οδού Βιδιέν, στο Παρίσι, είχε διαρκώς ένα σωρό ιστορίες με το νοικοκύρη του.

Οι καυγάδες αυτοί, που είχαν πάντα άφορη την άτακτη πληρωμή του ενοίκιου, άρχισαν μία εποχή να γίνονται ανυπόφοροι κι' ο Πονσόν ντυ Τερράιτ αναγκάστηκε πια να φύγει από το άμορφο εκείνο διαμέρισμα, που του άρεσε τόσο κι' άπαιτο είχε περάσει τόσα χρόνια...

Ανασχετημένος λοιπόν από την άναγκαστική εκείνη έξοδο, ο συγγραφέας του «Ροκαμβόλ» άποφάσισε να εκδικηθεί το νοικοκύρη του. Τό πρώην άπαιτο άπαιτο, όταν άρχισε να γράφει άναυδώς ένα σωρό τόμους για τον «Ροκαμβόλ» και τις καταληκτικές του περιπέτειες και συνέχισε το μυθιστόρημα αυτό, δεν άποφάσισε να βάλει σ' ένα τόμο το πρόσωπο ενός άπειρου και φιλάνθρωπου σπιτονοικοκύρη, τον ίδιο τέλος τον σπιτονοικοκύρη του, τον Γκραπιγιάρ.

Εκείνο τον καιρό ο Πονσόν ντυ Τερράιτ άγραψε την «Ανάσταση του Ροκαμβόλ», την οποία το «Πιτι Ζουρνάλ» άρχισε να δημοσιεύει ως έπιφυλλίδα στις 25 Οκτωβρίου 1865.

Τό μυθιστόρημα άρχισε κι' ένα πρόλογο, στον όποιο περιγραφόταν η ζωή των άποσπασμένων καταδίκων στα κάτεργα της Τουλάν, κι' άποφάσισε να δημοσιεύσει το πρώτο μέρος, με τον τίτλο «Η Όραση», που άφαινε πάλι τον άναγνώστη στο Παρίσι.

Η ήρωίδα του μυθιστορήματος αυτού, μία νέα και φτωχή όραφή, φροντίζει για τη συντήρησή της παλιάς δασκάλας της, την όποια θεωρεί ως μητέρα της και την όποια φροντίζει κι' αυτό τ' όνομα...

Τό δύστυχο κορίτσι άργάστα απ' το πρώτο ως το βράδυ να κερδίζει λίγα χρήματα. Την ήμερα δίνει μαθήματα ζωγραφικής και παίρνει και τη νύχτα κάνει διάφορες μεταφράσεις για κάποιον εκδότη. Τό μεσημέρι τρώει μόνον ένα κουλούρι, περιφέρει όλα τα έξοδα της τοιαύτης της και φροντίζει μάλιστα να αγοράσει, Παρ' όλη όμως αυτές τις οικονομίες της και τους άγώνες της, δεν κατορθώνει να βγει από τη μίζερια κι' η δύστυχη όραφή καθυστερεί δυό χρόνια στο νοικοκύρη της.

Στην έπιφυλλίδα λοιπόν της 21ης Νοεμβρίου του 1865, ο Πονσόν ντυ Τερράιτ παρεμβάλλει έναν άρμόλογο νέο, ο όποιος έχει άποφάσισε να διαφύγει την άμορφη όραφή και βάλει στο στόμα του τ' άκόλουθα λόγια:

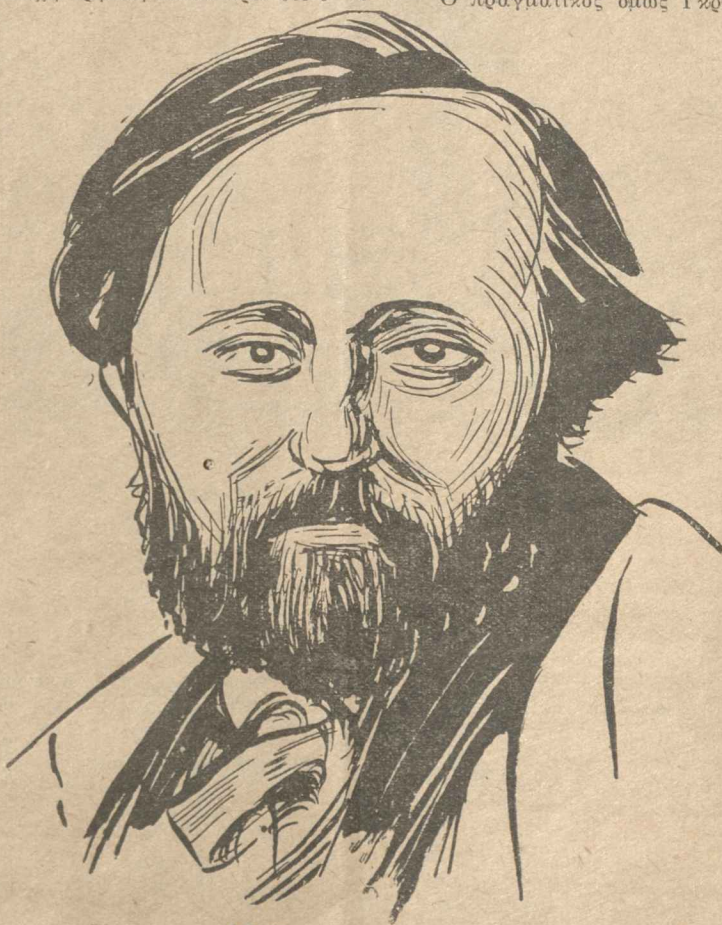
«Δεν πληρώνει πια τα νοίκια της! Ο Θεός των έρωτευμένων με βοηθάει! Ο νοικοκύρης της δικαιολογεί τον χαρακτήρα του με το γελίο και μιστό όνομά του: τον λένε Γκραπιγιάρ!».

Την άλλη μέρα πάλι ο μυθιστοριογράφος βάζει την ίδια την όραφή να λέει:

«Θάρρη πάλι αύριο ο νοικοκύρης! Αυτός ο άνθρωπος είναι άπαισιος!... Με περιούζει κρύος ιδρώτας όταν συλλογίζομαι ότι μπορώ να μού στείλει τον δικαστικό κλητήρα για να με πετάξει στο δρόμο!...».

Στο φύλλο της 23 Νοεμβρίου άπαισε ένας δλοκλήρος διάλογος μεταξύ του θυρωρού του σπιτιού και της νεαρής όραφής. Ο θυρωρός, ένας καλός άνθρωπος, καταλαβαίνει τη δύσκολη θέση της νεαράς και δεν έφέρει πώς να της διαβιβάσει τη σκληρή άπόφαση του νοικοκύρη. Δεν βρίσκει λόγια να της την ειπή. Στενοχωριέται τό κασέττο στα χέρια του κι' έπειτα χαμηλώνει τα μάτια και της λέει:

— «Ήθελε πάλι ο κ. Γκραπιγιάρ! — Ο! Τό περίμενα! του άπαντά εκείνη. Έλπίζω όμως ότι θα μπορούσω να τον πληρώσω γρήγορα. Σε τρεις ήμέρες τελειώνει ο μήνας και θα πάω καιμιά εκατοστή φράγκα

Ο Πονσόν ντυ Τερράιτ.

από τον εκδότη μου, για τον όποιον εγγράζομαι τις νύχτες...

— «Α! τη διακόπτετε ο θυρωρός, ύστερ' από τρεις ήμέρες θα άνα πια άργά!... Δεν τον ξερετε καλά τον κ. Γκραπιγιάρ! Είναι τρομερός άνθρωπος! Δεν συλλογίζεται άλλο παρά μόνον τα λεφτά του!...».

Ήθελε χθές κι' όταν έμαθε ότι δεν μού άφαισε άκόμη πληρωμή το νοίκι σας, άγρίωσε από το θυμό του και θέλησε να με πετάξει κι' έμένα έξω με τις κλωτσιές!... Έπειτα έφυγε κι' ύστερ' από μία ώρα έστειλε ένα δικαστικό κλητήρα για να σας κάνει κατάσχεση! Είναι ένας άνθρωπος δίχως καρδιά και είμαι βέβαιος ότι δεν άπόσχετε τής νοικοκύρης σας αν κι' αυτόν μέσα στο Παρίσι. Καταλαβαίνω τη στενοχώρια σας. Μά αυτός δεν παίρνει από λόγια! Είναι ένας βασανισμένος αυτός ο άνθρωπος!...».

Την άλλη μέρα ο ίδιος ο Γκραπιγιάρ μπαίνει στη σκηνή. Η δύστυχη όραφή τον παρακαλεί με δάκρυα στα μάτια να λυπηθεί την άρρωστη μητέρα της:

— «Αχ! κύριε! Γιατί είσατε τόσο σκληρόκαρδος!... Είναι ύποπτη ή μητέρα μου κι' αναγκάστηκε να γονάξει το κεφάλι της!...».

Ο άσυνκίνητος όμως νοικοκύρης, άντι να την παραγορήσει, της άπαντάει μ' αυτά τ' άσπλαχνα λόγια:

— Πριν φωνάξει κανείς το γατό, πληρώνει πρώτα το νοίκι του! Κι' έπειτα, μήπως δεν άπόσχετε για τους άπόρους ο γατόρος του δήμου; Μου λέτε ότι η μητέρα σας είναι άρρωστη. Ένας λόγος περισσοτέρως για να πιά να πελάει άλλο. Κηδεύει στο σπίτι μου! Α! είχαμε πολύ! Δεν μού άρέσει διόλου... Άν μπορούσατε να με πληρώσετε ως τό τέλος του μηνός, δηλαδή μέσα σε τρεις μέρες, θ' άποφύγω την κατάσχεση.

Όταν έδημοσιεύτηκαν ή έπιφυλλίδες αυτές στο «Πιτι Ζουρνάλ», ο πραγματικός Γκραπιγιάρ, ο πρώην νοικοκύρης του Πονσόν ντυ Τερράιτ, φαίνεται ότι διαμαρτυρήθηκε στη διεύθυνση της εφημερίδας, γιατί από τις 25 Νοεμβρίου ο «Γκραπιγιάρ» του μυθιστορήματος έγινε «Ντυπιγιάρ». Έπί πλέον το «Πιτι Ζουρνάλ» έδημοσίευσε και την άκόλουθη άποσημείωση στο μυθιστόρημα, για να δικαιολογήσει την άλλαγή του όνόματος:

«Εκ τυπογραφικού λάθους, τό όνομα Ντυπιγιάρ άνεγράφη και' άλλον τρόπον εις τας προηγουμένας έπιφυλλίδας».

Οι τυπογράφοι, καθώς ξερετε, πληρώνουν πάντα τα σπασμένα. Ο πραγματικός όμως Γκραπιγιάρ δεν άναγκάστηκε από αυτή τη

διόρθωση του δήθεν τυπογραφικού λάθους και στηριζόμενος στον περί Τύπου νόμον, υπέβαλε μήνυση επί «έξυβρίσεως και δυσφημίας δημοσίας», κατά του Πονσόν ντυ Τερράιτ, του συγγραφέα των έπιφυλλίδων, και του Μιλώ, του ιδιοκτήτου και εκδότη του «Πιτι Ζουρνάλ».

Η δίκη έγινε στις 2 Φεβρουαρίου του 1865. Ο Πονσόν ντυ Τερράιτ άποφάσισε σ' αυτή ν' άποδείξει την καλή του πίστη. Δεν έδιώξε, είπε, αυτό τό όνομα από έθροα και για να θέσει τον κ. Γκραπιγιάρ. Τό έπαινε τυχαία, άπό μέσα στα πιο κοινά όνόματα...

Ο Γκραπιγιάρ όμως διαμαρτυρήθηκε με τον ζωηρότερο τρόπο.

— Τό όνομά μου, είπε, δεν είναι ένα από εκείνα που μπορούν να έρθουν εύκολα στη μνήμη ενός συγγραφέως, γιατί δεν είναι διόλου κοινό!... Άν πετάξει κανείς τό «Εδρετήριο των 25.000 διευθύνσεων» του Παρισιού, δεν θα βρει κανένα άλλο πρόσωπο να έχη πια τό τό όνομα, παρά μόνον έμένα!...

Τό δικαστήριο παρεδέχθη κατόπιν αυτού τις άποφαις του Γκραπιγιάρ και κατέδικασε τον συγγραφέα του «Ροκαμβόλ».

Στην άπόφασή του άναφέρει ότι ο Πονσόν ντυ Τερράιτ, «ο όποιος ήτο ένοικιος του μνηντού κατά τό 1863

— 1864, έμ προθέσεως και με τον σκοπόν να βλάψει τον τελευταίο, έδωσε τό όνομα του πρώην ιδιοκτήτου του εις τον φιλάνθρωπο σπιτονοικοκύρη του μυθιστορηματός του... Ερφαίνεται εξ άλλου ότι και ή δημοσίευση άκόμη του προσώπου αυτού στο μυθιστόρημα, δεν έγινε απ' τον συγγραφέα, παρά μόνο προς τον σκοπόν

ΠΑΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΚΟΝΤΑ ΣΤΟ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗ

(Γραμμένες για τό «Μπουκέτο»)

ΑΙ, ο Γαβριηλίδης δεν πετούσε ποτέ χωρτί που να μη τό είχαν χρησιμοποιήσει κι' από τις δυό μεριές!

Μεταξύ των έπιστολών που ήρχοντο στην «Ακρόπολη», ήσαν και έπιστολάι προς τό προσωπικό της εφημερίδας, τις όποιες παραδίδε ο διευθυντής στον μικρό Ναπολέοντα προς διανομήν.

Την εποχή αυτή είχε προσληφθεί ως συντάκτης στην «Ακρόπολη» και ο φίλος κ. Γεώργιος Άσμηάκης.

Κοιμότατος, με τα γυαλάκια του, τα όποια ήσαν τότε της μόδας, όποτε τα φορούσαν και μερικοί για να κάνουν τον μοντέρνο και για να στραβώσουν σ' άληθινά, μυρωμένα, φρεσκοψημένους πάντοτε, και χωμένους σε κάτι πανψηλά γυαλίστερα κούλαρα, είχε τις μεγαλύτερες κατακτήσεις μεταξύ των Άρσενικών της εποχής! Ο Στάμ τον έλεγε... Α σ χ η μ α κ η!

Και για να δικαιολογήσει τις κατακτήσεις του, έξηγοσε ότι ό... Ά σ χ η μ α κ η σ κάνει ρεπορτάζ στο... Άρσενείο κι' ότι κοινοβούσε μαζί τον έτοιμο έρωτικό έπιστολές, σ' άλλη τόση για τις ξανθές και σ' άλλη για τις μελαχροινές Άρσενειάδες!

Όσα όμως γράμματα κι' άν είχε μαζί του ο Άσμηάκης, άν ήσαν άληθινά τό λόγια του Στάμ, δεν έφταναν ποτέ ούτε στο ένα τρίτον των έπιστολών που λάβαινε στο γραφείο από τα διάφορα κοριτσάκια. Συνέθε όμως μία μέρα ν' άνοιξη, έξ ατίας της μυωπίας του, ο Γαβριηλίδης μερικά έρωτικά γράμματα, άπευθύνόμενα στον κ. Άσμηάκη, να τα διαβάσει και στο τέλος να καταλάβει ότι δεν... άπευθύνοντο προς αυτόν!

Φαίνεται λοιπόν ότι έγέλασε πολύ με τό πιάμα του και διότι, κατά περιγραφή σύμπτωσης, μερικές απ' τις έπιστολές αυτές έφεραν ως ύπογραφήν τό όνομα Σοφία. Καλέ λοιπόν τότε με τον Ναπολέοντα τον Άσμηάκη στο γραφείο του, του παραδίδει τις έπιστολές του και του ζητεί γελώντας συγγνώμη για τό άκούσιο άνωμα των φακέλων. Τέλος δέ του λέει:

— Μά γιατί, μπρε Άσμηάκη, τό καλώς όλο και με Σοφίες!... Έσύ καλώς πής, γρήγορα θα γίνης... Πάντοτε!

Φαίνεται λοιπόν ότι ή εύχη του διευθυντού έπιασε. Ο Άσμηάκης έδωσε άμέσως μυαλό κι' άντι να λαβαίνει πλέον τα φορτία των έρωτικών έπιστολών στο γραφείο της «Ακρόπολεως», έδοκίμοσε και... θύματα του να του τα στέλνουν στο Πόστ Ρεστάντ!

Προς ποιοτήσιν στη συνέχεια των άναμνήσεών μου, δημοσιεύω ένα γράμμα που έλαβα από τον βουλευτήν Θεόδωρο, άλλοτε συντάκτην της «Ακρόπολεως», κ. Β. Κυρέλλον, σχετικώς με την προφητεία των Μπαλταίων, την όποια άνέφερε στην άρχη.

Τους μάλιστα για την προφητεία αυτήν είχε άσχοληθεί άλλοτε έκτενώς τό Μπουκέτο, γιατί ή ίδια από τη μία μεριά κι' από την άλλη κάποιος άγνωστος γατόρος που πορτίστανε τό... Χριστό στη Δουλίβια κι' έκανε εθνήματα, είχαν άναστατώσει όλόκληρη τη Βοιωτία και την Φθιώτιδα!

Όπως τό δοθεί ή εύκαιρία να παραδώσω τό όνομα και τό πρόσωπον του μνηντού εις τον περίγυρον και την περιφρόνηση του κοινού.

Παραδέχεται άκόμη το δικαστήριο ότι τα άναφερόμενα άποσπάσματα του μυθιστορηματός του Πονσόν ντυ Τερράιτ «έξυβρίζουν και δυσφημούν τον μνηντή, διότι ο άναγνώστης δύναται να φαντασθή ότι ο μνηντής Γκραπιγιάρ διαπραττει εις όλην του την ζωήν παρανομίας σκληρότητας, πράγμα τό όποιον θίγει την τιμήν και την εύληψίαν αυτού».

Τό δικαστήριο λοιπόν κατέδικασε τον Πονσόν ντυ Τερράιτ σε πρόστιμο 1000 φράγκων και σε άποσημείωση 500 φράγκων για ψυχική όδυνή του μνηντού. Τόν διέταξε άκόμη να δημοσιεύσει με έξοδα του στο «Πιτι Ζουρνάλ» την άπόφασή αυτή, καθώς και σε δυό άλλες εφημερίδες της έλάογης του μνηντού.

Ο Μιλώ, ο ιδιοκτήτης της εφημερίδας, «άπληλλάγη πάσης κατηγορίας, διότι ήγγεί δι' ύψηχε εν Παρισίους ένας ιδιοκτήτης άκατηγάρτων, φέρων τό όνομα του μνηντού».

Ο Πονσόν ντυ Τερράιτ όμως έκανε έφεση, ή όποια κι' έδικάστηκε την 1η Μαρτίου του 1866. Μά τό Έπρετιό δεν έκανε τίποτ' άλλο, παρά να επικυρώσει την προηγουμένη άπόφασή... Κι' έτσι ο συγγραφέας του «Ροκαμβόλ» την έπαισε... Χωρίς και πλήρωσε τά... σπασμένα!

Η έπιστολή του κ. Κυρέλλου έχει ως έξης:

«Αγαπητέ Κρόπ,

Έδιδάσα τό χθεσινό «Μπουκέτο» και έξησα προς στιγμήν και εγώ, εξ άφομής των δημοσιογραφικών σου άναμνήσεων, εις την ώραιάν εκείνην εποχήν του άλημονήτου Γαβριηλίδη. Δεν ήμπορώ λοιπόν ν' άνθέξω εις τον πειρασμόν, όπως σοι κάμω γνοστόν ότι ή ιστορία της προφητείας των Μπαλταίων έχει και συνέχειαν! Ο άπεσταλμένος τον όποιον ήπειλησεν, όπως γράφεις, ο άειμνηστος Γαβριηλίδης, ότι θα στείλ η επί τόπου διά τό ζήτημα αυτό, έφείθη. Και ήτο ο άποφαινόμενος, ο όποιος μίαν ώραιάν πρϊωαν έλαβεν εις τας Θήβας κατεπείγον του Γαβριηλίδη τηλεγράφημα, να μεταβή εις Μαρτία και γράψ η πάση λεπτομερεία τά εκεί συμβαίνοντα. Πειθόμενος εις τα ρήματα του Μεγάλου εκείνου Διδασκάλου, έγκατέλειπα τις «Δικογραφίες», με τις όποιες τότε ήσχολούμην, και έξεστράτευσα εις τα Μπαλταία, έμεινα εκεί μία μέρα και μία νύκτα, έρευνών τους πάντας και τα πάντα, έκομήθηκα στην ίδια έκκλησία, που ή νέα Πυθία χρημοδοτούσε, και διαπιστώσας ότι πρόκειται περί ύστερης γυναικός κτλ., διέπραξα και άπέστειλα έκτενείς σχετικές περιγραφάς, τας όποιας υπερεμήσας μάλιστα ο Γαβριηλίδης τας έδημοσίευσεν εις την θέσιν του κυρίου άρθρου του, με την φωτογραφίαν της κεφαλής της προφητιδος, την όποιαν κεφαλήν και του συναπέστειλα επί πίνακι... φωτογραφικήν.

Ταύτα προς συμπλήρωσιν των δημοσιογραφικών άναμνήσεών σου, αί όποιαι άποτελούνσαι μίαν επί πλέον άπόδειξιν ότι δεν έπιασε, συστήσας σε έκτοτε ως νέον με «δημοσιογραφικήν κέφι», είνε φρεσκά να προκαλέσουν τό ενδιαφέρον προκειμένου μάλιστα περί του Γαβριηλίδη, πρό του βωμού της μνήμης του όποιου οι φίλοι και θαυμασταί του στεκόμαστε πάντοτε γονυκλινείς».

Με άγάπη
ΒΑΣ. ΚΥΡΕΛΛΟΣ
Αθήναι 26(12)1932.

Και τώρα συνεχίζουμε. Ουδέποτε ή «Ακρόπολις» έξεδιδετο όπως εκδίδονται σήμερα ή εφημερίδες, ως μία άπλη δηλαδή εφημερίς. Είχε και... παραφράσεις, διάφορα παιδιά δηλαδή, άλλότε την «Εσπερινήν Ακρόπολιν», άλλότε την «Εκρηκτικήν Ακρόπολιν», άλλότε την «Υπερκαυστικήν Ακρόπολιν» για τους μετανάστες. Όλες αυτές ή εκδόσεις, όπως και μερικών φυλλάδιων και μυθιστορημάτων που εξέδιδον τό Μπουκέτο.

Τότε έξεδιδετο και τό Α. Ο. Δ. Ο. μοναδικό περιοδικό στο είδος του την εποχή εκείνη. Λίγο άργότερα, ανέλαβε ο Γαβριηλίδης και την έκδοσή της «Παγκόσμιον Ιστορίαν» που έξεδιδον οι Έταίροι του Λονδίνου στο ίδιο μάλιστα χωρτί και με τα ίδια κλισιό της Έγγλέζικης έκδόσεως. Τα έξοδα — εις βάρος πάντοτε της «Ακρόπολεως» — ήσαν φυσικά γιγαντιαία, τό κοινόν δεν ήσαν για τέτοια βιβλία και ή έστορία, άφού βγήκαν 9—10 τεύχη, άπέθανε, μολοντί ή ιστορία δεν άφαινόταν ποτέ!

Πού τοίμωσαν όμως οι διαχειριστάι της «Ακρόπολεως» να μιλήσουν για τις εκδόσεις εκείνες και τις δαπάνες των στο διευθυντή! — Εγώ θέλω μόνο τό χωρτί της «Ακρόπολεως» να έξασφαλίστε, τους έλεγε, και τα άλλα είναι δική μου δουλειά!

— Με συγχωρείτε, έτόλμιζε κάποτε για τον διακόνη ο μακαρίτης Σοφοκλής Φαρμακίδης, όταν ήτο διαχειριστής της «Ακρόπολεως». Είναι και δική μας δουλειά, γιατί άπό μας έπαιτε να πληρώνουμε και τα έξοδα εκείνα.

Τότε ο Γαβριηλίδης έπαισε τον Φαρμακίδη από διαχειριστή που τα κατάφερε άκριτά καλά, και τον έκανε... άδοξογράφο της «Ακρόπολεως», όπου τα κατάφερε καλύτερα, διασώζοντας μέχρι της εποχής που έφυγε για τη Γερμανία, για να έπιστρέψ η άργότερα και ν' αναλάβ η διεύθυνση στο Υπουργείο της Έθνικής Οικονομίας, όπου και άτυχώς άπέθανε, νεώτατος, μετά λίγον καιρό.

Η άνάθεσ στον Φαρμακίδη της διαχειρίσεως της εφημερίδας ήταν κάπως περίεργη. Είχαμε προηγουμένως διαχειριστή τον Βασίλη Καζαρογλου, έναν αγαθότατο άνθρωπο από την Κασορία, ο όποιος έγινε κατόπιν έφοριακός ύπάλληλος και άπέθανε πρό νυνος. ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Η συνέχεια.

ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

ΠΩΣ ΠΡΩΤΟΔΙΑΒΑΣΑ ΤΗΝ "ΚΟΙΛΑΔΑ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ,"

ΤΟΥ κ. ΗΛΙΑ ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗ

(Από τὰ παιδικοφιλολογικά «Απομνημονεύματά» μου)

ΚΥΒΩ λοιπόν, παίρνω τὸ τάλιτρο καὶ χωρὶς δεύτερο στοχασμό, τρέχω ἀμέσως στὸ διδμοπωλείο τοῦ Ντούκουρη, πού ἦταν λίγο παραπέρα στὸ ἀπέναντι μέρος τοῦ δρόμου.

— Κύριε Ντούκουρη, δώσε μου, σὲ παρακαλῶ, τὴν «Κοιλάδα τοῦ Χρυσοῦ» τοῦ λέγω καὶ τοῦ παρουσιάζω τὸ πεντόφραγκο.

Μὲ τὸν θριαμβευτικὸ τρόπο πού τοῦ τὴν ζήτησα, κατέλαβε ὁ καϊμένος ὁ Ντούκουρης τὴν ἐπιθυμία ἐμεῖς νὰ τὴν αγοράσω.

Ἐβγαλε τὰ πέντε τομῖδια ἀπὸ τὸ ράφι του, τὰ ξεσκόνησε, τὰ κίταξε καὶ μοῦ εἶπε :

— Αἴντε ! ἀφοῦ ἀποφάσισες νὰ τὴν αγοράσεις, δώσε μόνο τέσσερα φράγκα. Δὲν πειράζει. Τὴν ἔχω τόνον καιρὸ ἐδῶ πέρα καὶ κανεὶς δὲ μοῦ τὴ ζήτησε.

— Ἦταν τυχερὸ νὰ τὴν αγοράσω ἐγώ, εἶπα ἀπὸ μέσα μου.

Ἐπῆρα τὴν «Κοιλάδα» μου καὶ ἔφυγα χαρούμενος. Ἀρχισὰ νὰ τὴν διαβάζω σιγά—σιγά καὶ μὲ τὴν ἡσυχία μου. Εἶδα ὅτι ἐμεῖς ἔχουμε πίστηνα, ὅτι δὲν τὴν ἐμεῖς εὐχαριστοῦν τὴν πρώτη φορά, ὅσο ἀξίζει. Ἐβουόνα καινούργιες ὁμορφιές καὶ νόμια δὲν διαβάσει ἄλλο μυθιστόρημα.

Ἀφοῦ τὴν διάβασα, τὴν ἔδωσα καὶ στὴν παρέα μου νὰ τὴν διαβάσει. Καὶ οἱ τρεῖς ἔμεναν κατενθουσιασμένοι ἀπ' τὸ διαβάσμα της.

— Μυθιστόρημα μιά φορά ! ἔλεγον.

Εἶχα τοποθετήσει τὴν «Κοιλάδα» μου στὴν πρὶν τιμητικὴ θέσι τῆς μικρῆς βιβλιοθήκης μου καὶ τὴν καμάρωνα. Καὶ κάθε τόσο ἀνοίγα τὸ βιβλίο καὶ ἐδιδόμω πότε ἓνα μέρος καὶ πότε ἄλλο. Κόντευε νὰ τὸ μάθω ὅλο ἀπ' ἔξω.

Νέος, ἐμεῖς τὴν ἀδυναμία νὰ δῶναι καὶ σ' ἄλλους νὰ τὴν διαβάζουν κάθε βιβλίο μου, πού μοῦ φαινόταν καλὸ καὶ μοῦ ἄρεσε. Ἐτοί, ὅποτε ἀπὸ δυὸ χρόνια, ὅταν κάποιος φίλος μου μοῦ ζήτησε κανένα μυθιστόρημα νὰ διαβάσει, τοῦ ἔδωσα τὴν «Κοιλάδα». Ἐννοῖται κάποια ἀληθινὴ εὐχαρίστησι πού τὴν διαβάσει καὶ ἄλλος. Μὰ ὁ φίλος αὐτός, ἀκολούθησε, φαίνεται, τὸ σῆμα πού ἔχωμε ὅλοι ἀπάνω—κάτω οἱ Ἕλληνες : νὰ μὴ γνωρίζουμε πῶς τὸ ξένο βιβλίο, πού μᾶς τὸ δίνουν νὰ τὸ διαβάσουμε. Κι' ἔτσι μοῦ κράτησε τὴν «Κοιλάδα» μου. Ὅσες φορές τοῦ τὴν ζήτησα, ὅλο καὶ μ' ἐδεδείκναι μὲ τὸ λόγο τῆς τιμῆς του, πῶς θὰ μοῦ τὴ φέρῃ μὲ δὲ μοῦ τὴν ἔφερε.

Ἐφυγα ἀπ' τὴν Πάτρα στὸ τέλος τοῦ 1889 καὶ ἦρθα στὴν Ἀθήνα, χωρὶς νὰ ἔχω πάρει πίσω τὴν «Κοιλάδα» μου. Τὴν ἔχασα γιὰ πάντα.

Δὲν τὴν ξεχνῶσα ὅμως καθόλου. Κι' ὅλο κούταξα νὰ τὴν βροῦ ποθενά νὰ τὴν αγοράσω πάλι.

Στὰ 1893 καθόμινα σ' ἓνα σπίτι στὸ δρόμο «Πινκακωτῶν» τότε (σήμερα Χαριλάου Τριχοῦτη), πού ἦταν τοῦ πεθεροῦ τοῦ Δημάχου Ἀθηναίων κ. Στ. Μερκούρη. Τὸ σπίτι τοῦ Μερκούρη ἦταν διπλό, καὶ τὰ δυὸ σπίτια ἔχουν τὴν ἴδια σὺλ. Ἐτοί, ἐμεῖς στενὴ γνωριμία μὲ τὴν οἰκογένειά του καὶ δὲν ἔλειπα ἀπ' τὸ σπίτι τους. Τότε ὁ Μερκούρης ἦταν διευθυντὴς τοῦ Δημοτικοῦ Νοσοκομείου καὶ πολιτευτὴς συνάμα. Ἐγὼ ἀνέβαινα κάθε μέρα στὸ σπίτι του γιὰ νὰ παίρνω καὶ νὰ διαβάζω τὴν ἐφημερίδα «Ἄστυ», πού ἦταν, καὶ ἡ πρὶν φιλολογικὴ ἐφημερίδα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Χρονογραφίσματα καὶ ἄλλα φιλολογικὰ κάθε μέρα ἢ τοῦ Νιρβάνα ἢ τοῦ Ξενοπούλου ἢ τοῦ Ἐπισκοποπούλου καὶ ἄλλων. Μία μέρα βλέπω, ὅτι ἄρχισε νὰ βάζῃ γιὰ ἐπιφυλλίδα τὸ μυθιστόρημα... «Ἡ Κοιλὰς τοῦ Χρυσοῦ». Ἡ χασὰ μου δὲ λέγεται. Ἐνθουσιασμένος ἀπ' τὸ συναπάντημα πάλι τῶν ἀγαπημένων μου ἠρώων τῆς, ἀρχισὰ νὰ λέω στὸ Μερκούρη πόσο ὁμορφὸ μυθιστόρημα εἶνε καὶ νὰ τὸν παρακαλῶ νὰ τὸ διαβάσει.

— Δὲν μ' ἀφίνεις ἤσυχο, παιδί μου ! Μυθιστορήματα θὰ διαβάσω τώρα ! ἦταν ἡ ἀπάντησίς του.

— Διαβάστε τὸ καὶ θὰ ἴδῃτε πόσο θὰ σᾶς ἀρέσει, ἐξακολουθοῦσα ἐγώ.

Φαίνεται πῶς ἡ ἐπιμονή μου ἔκανε ἐντύπωσι στὸ Μερκούρη. Καὶ γι' αὐτό, ὅποτε ἀπὸ δυὸ—τρεῖς ἡμέρες, μοῦ λέει γελῶντας :

— Λοιπὸν ! Πῶς πάει ἡ «Κοιλὰς τοῦ Χρυσοῦ» ; Ἐξακολουθοῦν οἱ ἥρωες τῶν ἡρώων τῆς ;

— Τώρα μὲ κοροιδεύετε. Ἀμα ὅμως τὴν διαβάσετε, δὲ θὰ μὲ κοροιδεύετε πιά.

Θὰ εἶχαν περᾶσει ἵσαμι δέκα ἡμέρες ἀπ' τὴν τελευταία φορά πού μοῦ εἶχε μιλῆσει κοροιδευτικὰ ὁ Μερκούρης γιὰ τὴν «Κοιλάδα», ὅταν ἓνα μεσημέρι, τὴν ὥρα πού ἐγύριζε σπίτι του, ἀκούω τὴ φωνή του

νὰ λέη :

— Πού εἶνε ὁ Ἡλίας ;

— Ἐδῶ εἰμαι, τοῦ ἀπαντῶ, καὶ παρουσιάζομαι ἐμπρὸς του. Μι θέλετε τίποτε ;

— Βρὲ, Ἡλία μου, τί ἀριστούργημα μυθιστόρημα εἶνε αὐτὴ ἡ «Κοιλὰς τοῦ Χρυσοῦ» ;

— Νόμια πῶς μὲ κοροιδεύει πάλι. Ἀλλὰ εἶδα ὅτι μιλῶσε χωρὶς νὰ γελάει.

— Αὐτὸς ὁ Βουαροῦξ εἶνε τρέλλας ! Εἶχες δικαίω νὰ μοῦ λές νὰ τὴν διαβάσω.

Τὴν εἶχε γίνει ; Καθὼς μοῦ εἶπε ὁ ἴδιος, ἓνα βράδυ, γιὰ νὰ σιωπῇ τὴν ὥρα του, ἔπασσε καὶ διάβασε λίγο τὴν ἐπιφυλλίδα «Ἡ Κοιλὰς τοῦ Χρυσοῦ». Τοῦ κίνησε τὸ ἐνδιαφέρον. Καὶ τὸ ἄλλο βράδυ διάβασε τὴ συνέχεια. Τὸ ἐνδιαφέρον του κινήθηκε περισσότερο. Τὴν τρίτη βραδιά τὸ ἴδιο. Ἀλλὰ αὐτὸ τὸ κοιμισαστὸ διάβασμα δὲν τοῦ ἄρεσε. Ἦθελε νὰ τὸ διαβάσει ὅλο διὰ μᾶς, Κι' ἔτσι, ζήτησε ἀπ' τὴν ἐφημερίδα νὰ τοῦ δώσουν ὅλο τὸ μυθιστόρημα. Ὁ διευθυντὴς τῆς Ἑθνομ. Ἀννίνος ἦταν κοιμιστὸς του καὶ ὁ δεινότερος φίλος του. Δὲν μποροῦσε νὰ τοῦ τὸ ἀρνῇ. Τοῦ ἔδωκε καὶ διάβασε μερικές σελίδες στὸ γραφεῖο γιὰ νὰ τὴν κρατήσουν συνέχεια καὶ ὅποτε τοῦ ἔδωσαν ὅλο τὸ ἄλλο μέρος, πού τὸ διαβάσει μονορούφι, ὅπως μοῦ ἔλεγε. Ἐγὼ ἐννοῶθα ἀληθινὴ χαρὰ πού ἔκαμα καὶ ἄλλον θιασώτη τῆς «Κοιλάδας». Τὴν ξενοδιαβάσα στὸ «Ἄστυ», κοιμισαστὸ ἔως.

Ποιὰ ἐντύπωσι μοῦ εἶχε κάμει τὸ μυθιστόρημα αὐτό, ἐντύπωσι πού δὲν τὴν εἶχε ἀδυνατίσει τὸ πέρασμα τοῦ καιροῦ, φαίνεται καὶ ἀπὸ τοῦτο : Στὰ 1898 εἶχα τυπώσει τὸ πρῶτο βιβλίο μου «Ἡμερολόγιο τοῦ Τάγματος τῶν Ἐπιδέκτων Κοιτῶν», πού εἶνε μιά ιστορία τῆς Κοιτικῆς ἐπαναστάσεως στὰ 1897. Μέσα στὸ βιβλίο αὐτό καὶ στίς πρώτες σελίδες του γράφω τὰ ἑξῆς :

«Ἐάν ἐγγραφον ὡς ποιητής, θὰ ἐπεκαλοῦμαι τὰς Μούσας καὶ τὰς σκιάς τοῦ Ὀμήρου, Κοῦπερ καὶ Γαβριὴλ Φερρὺ, ἵνα μὲ βοηθήσουν στὴν περιγραφή αὐτῆς». Ἡ ἐπιχὴ σὲ πολλές μερὶς διήγησι τοῦ Φερρὺ στὴν «Κοιλάδα», μ' ἔκανε νὰ νομίσω, ὅτι μποροῦσα νὰ τὸν βάλω διὰ μέ τὸν Ὀμήρου. Ἦταν ὁ ἀντίπαλος τοῦ πρώτου παιδαγωγικοῦ ἐνθουσιασμοῦ μου, ἀφοῦ καὶ λίγο παραπέρα γράφω : «Ὅπως εἰς τὰς μάχας τῶν ἀγρίων Ἰνδιῶν ἐνόμισον, οὕτως ἐβλεπον τοὺς κεφαλοῦς τῶν κεραυνόεντων ὑπεράνω τῶν κεφαλῶν τῶν περιεμένων νὰ ἴδω κόμας ταλαντευομένας εἰς τὴν ἀέρα καὶ ταυμάσιον ἀπαστράπτουσα εἰς τὸν ἥλιον καὶ τὰς ἀθανάτους εἰκόνας τοῦ Γαβριὴλ Φερρὺ ζώσας ἐκεῖ πρὸ ἐμοῦ ἀναπαυστομένας».

Κι' ἀργότερα, ὁ ἐνθουσιασμός μου γιὰ τὴν «Κοιλάδα» δὲ λιγότερε καθόλου. Διάβασα καὶ ἄλλα μυθιστορήματα τοῦ Φερρὺ, ὅπως ὁ «Κοιτὸς τῶν Ἰνδιῶν», μεταφρασμένο ἀπ' τὸ Λαζαρόν καὶ μερικὰ σὲ παλινοὺς τόμους τῆς «Εὐρεν».

Ὅσο ἡ «Κοιλὰς». Καὶ δὲν θὰ ξεχάσω ποτὲ μὲ ποιά συγκίνησι διάβασα κάποτε σὲ ξένο περιοδικὸ τὴν βιογραφία καὶ τὸν ἀληθινὸν δραματικὸν δόξινος ντὲ Bellemare. Γεννήθηκε στὰ 1809 καὶ πέθανε στὰ 1852. Ἀλλὰ πῶς πέθανε ! Ὁ Φερρὺ εἶχε πάει στὴν Ἀμερικὴ καὶ ἔζησε ἀνάμεσα σὲ τοὺς ἀνθρώπους καὶ σὲ τοὺς τόπους πού περιγράφει στὰ μυθιστορηματά του. Γιὰ τοῦτο, σὲ πολλές μερὶς εἶνε τόσο δυνατὸς καὶ τόσο ζωντανὸς ἡ περιγραφὴς του. Στὰ 1852 γύρισε στὴν Εὐρώπην ἀπ' τὴν Ἀμερικὴ, ὅπου εἶχε πάει γιὰ τρίτη φορά. Στὴ μέση τοῦ ὁκεανοῦ ἔπασσε φωτιά τὸ βατὸν πού ἦταν καὶ ὁ συγγραφεὺς τῆς «Κοιλάδος τοῦ Χρυσοῦ». Οἱ ἐπιβάτες, ἀλλοφρενιασμένοι, ἔτρεχαν νὰ μπουνε σὲς βάρκες γιὰ νὰ σωθοῦν. Ὁ Φερρὺ, ὑψογραμὸς καὶ ἀδελφιστὸς, ἔμενε μὲ τοὺς τελευταίους ἐπάνω στὸ βατὸν καὶ σινατοῦσε νὰ μπουνε σὲς βάρκες πρῶτα ἡ γυναίκα καὶ τὰ παιδιὰ. Ἐξέσταν βλέπει στὸ κατὰστροφικὸ τῆς πῶτης θέσεως μιά νέα νὰ εἶνε ζωσμένη ἀπ' τὴς φλόγες καὶ νὰ μὴν ζήτη ποῦθε νὰ φύγῃ. Ὁ Φερρὺ τρέλαιε ἀπ' τὴν σόφῃ. Μὰ ἡ νέα, ὅπου νὰ φτάσῃ κοντὰ τῆς, εἶχε τραλαῖε ἀπ' τὸ φόβο τῆς. Μόλις εἶδε τὸ Φερρὺ κοντὰ τῆς, τρέχει κατεπάνω του, τὸν πιάνει ἀπ' τὰ χεῖρα, διπλώνεται στὸ κορμὶ του καὶ δὲν τὸν ἀφίνει νὰ κινήθῃ. Ὁ Φερρὺ προσπαθοῦσε νὰ τὴ σῇ μὲ τὸν Μὰ ἡ φλόγες τοὺς εἶχαν ζώσι πειὰ καὶ ἔτσι κίλησαν καὶ οἱ δύο.

Ἡ ἐπιθυμία μου νὰ ξεαναγνώσω τὴν «Κοιλάδα τοῦ Χρυσοῦ», δὲν ἔσβησε ποτὲ. Ὅμως δὲν τὴν ἔδωσα. Κάποτε τὴν ἔβγαλαν σὲ φυλκάνον ἀγνωρίστη. Μὰ τὴν εἶχαν περικύψει τόσο, πού τὴν ἔδωσα καὶ δεκατέσσερα χρόνια, εἶδα μιά ἡμέρα ἀνάμεσα στὰ βιβλία πού πούλουμε κάποιος μουκινίστας (παιλῆς παλῶν βιβλίων).

15 Ιανουαρίου 1933

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

85

Ο ΣΤΙΧΟΣ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ

Ἐλάνταζαν τὰστέρια μὲ τὸ βράδυ,
Ἐλάνταζαν τὸν ἥλιο τὸ πρωί.
Ἐλάντου πεθαίνει, Πέφτουν στὸ σκοτάδι
Μαζὺ μὲ τὴ χαμένη τῆς ζωῆ.
Κάθε ὁμορφιά τῆς τόρα, κάθε χάρι
Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ στὰ λούλουδα πετᾷ.
Μόνο τὰ μάτια—διδόρωτο ζευγάρι—
Ἀλμυρὸν βαθεῖα στὸ λάκκον ἀνοικτὰ !
Μόνο τὰ μάτια μὲς ἀπ' τὸ σκοτάδι
Γεμάτα ἀπὸ λαχτάρα καὶ ζοῆ,
Κυτᾶζονε τὰστέρια μὲ τὸ βράδυ,
Κυτᾶζονε τὸν ἥλιο τὸ πρωί....

ΑΥΓΟΥΛΑ

Γιὰ πὲ στὸ χαμολούλουδο, πού τάνθη του ἀνοίγει
Καὶ μυροῦνις λογιῶ—λογιῶ μὲ τὰστέρια σμίγει.
Πές του νὰ κλείσῃ τάνθη του, νὰ γείρῃ ἀγάλη—ἀγάλη
Μὲ χίλια κρόφια δνειράτα νὰ κοιμηθῇ καὶ πάλι.
Πὲ στὸ ἀστεράκι ποῖμινε χαμὸ νὰ μᾶς φωτίσῃ
Καὶ τρέμει τρέμει νὰ σβύσῃ, ποτὲ του νὰ μὴ σβύσῃ.
Καὶ πὲ στὰ χρυσοσύννεφα πού κρέμονται καὶ πέρα
Νὰ μὴ χαθῇ, σάν δνειρο, καὶ μᾶς προφθάσῃ ἡ μέρα.

Ἀχ ! μὴ μοῦ λές... καὶ ἡ μικρὴ ψυχούλα σου δὲν
(ἔξω)

Μιά μέρα μὲ τὸν ἥλιο τῆς σάν τί μπορεί νὰ φέρῃ
Κάλλιο ἢ ζωὴ μᾶς ἄσωση καὶ ἄφαστη ἀπὸ τὰ
(χρόνια)

Αὐγούλα νὰ εἶνε ἀθάνατη, αὐγούλα νὰ εἶνε αἰώνια.

ΥΣΤΕΡΝΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

Τὰ ὑστερνὰ λουλούδια, πού εἶχαν ἀπομείνει
Στὸν κήπο σου, ἐπέσαν ἀγὰ καὶ μαρμαμένα.
Ἐλα νὰ ἴδῃς ! Τὰ ρόδα, τὰ ροσεῖα καὶ οἱ κρίνοι.
Στὸ παγωμένον χῶμα κοιμοῦνται ἀδελφωμένα.
Ἡ μαύρη συμφορὰ τους τάβαλε πλάι—πλάι
Μὴν τὰ χωρίσῃς ἔτσι σκόρπιστα σάν στεφάνι
Στὰ δρόμα καὶ μαλλιά σου, πού ἀπ' τὸν Ἀπριλοῦ μὴν
—Πέρασαν τόσοι χρόνοι— καὶ ἀνθὸς δὲν ἔχουν
(βάνε).

ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΟΡΦΥΡΑΣ

Η ΨΑΡΟΠΟΥΛΑ

Μιά ψαροπούλα καστάνη
βλέπω στὴ βάρκα κάθε μέρα
γοργὰ τὸ κίκανο πανί
ν' ἀνοίγῃ στὸν τρελὸν ἀγέρο.
Τὸ λιμανάκι μὲ χαρὰ
ἀφίνει μόνη, δίχως ἔννοια
καὶ οἶχνη στὰ βαθεῖα νερά,
τὰ δίχτυα τῆς τὰ μεταξένια.

Ἀχ ! ψαροπούλα καστάνη
πάρε στὴ βάρκα σου καὶ μένα
καὶ ἂν ἴσως γιὰρὶ δὲ φανῇ
μέσ' στὰ νερά τ' ἀσπιωμένα.
καὶ ἂν δεῖς τὰ δίχτυα σου ἀδειά
μὴν κοκκινίζεις πεισιμαμένη...
Τὰ μάτια σου τὰ καστάνια
μυρίζουνε τὴν καρδιά πασμένη !
Γ. ΑΡΟΣΙΝΗΣ

ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ

Μοῦ σπῖγγει ὁ καιρὸς σὰ θηλειὰ τὸ λαμπρὸ
καὶ μέσ' στὴν καρδιά μὲ δαγκώνει σὰ φεῖδι.
Παράξενο δέλω ν' ἀρχίσω ταξεῖδι
χωρὶς, μὰ χωρὶς τελειωμό.
Τὸ δρόμο μου ἀγὰ νὰ τραβῶ, νὰ τραβῶ,
ἀλλὰ ποθενά καὶ ποτὲ νὰ μὴ στέκομαι,
ψυχὴ νὰ μὴ βροῖται ἢ πάντα νὰ μιλῶ
μὲ κόσμο τυφλὰ καὶ βουβῶ.
Νὰ νοιώθω τοιγύρω πλατεῖαν ἐρημιά...
Κλεισμένα τὰ σπῖττα, τὰ τῶνα σπασμένα...
Ψηλὰ νὰ μὴ φέγγῃ ἀστὲρ κανένα
καὶ κάτω γυναῖκα καμιά.
Ἐ ! ἴσως σὲ τέτοιο ταξεῖδι ἂν οἰκτῶ,
ἀτέλειωτο, ἐμοῦ, σ' ἀγνώριστη χώρα,
δὲν θάχω τρομάρα μὴ γίνω σάν τώρα
τῆς ψεύτρας ἀγῆτης σφαγῆς.
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

— Ὅπως περιγράφει τοὺς γονεῖς του, δὲν φοβάται οὔτε τὸ Θεό.
— Ὁ φτωχὸς στερεῖται πολλά. Ὁ φιλάργυρος τὰ πάντα.
— Ὅπως σ' ἐπαινῇ ὑπερβολικά, ἢ σ' ἔχει ἐξαπατήσῃ ἡ προ-
καλεῖ νὰ σ' ἐξαπατήσῃ.
— Νὰ ἀγαπᾷς τοὺς γονεῖς σου ἂν εἶνε καλοὶ καὶ νὰ μὴ τοὺς ἀ-
πομῶνις ἂν εἶνε κακοί.
— Ἀν θέλεις νὰ μὴν εἶσαι δοῦλος τῶν ἀνθρώπων, νὰ γίνῃς δοῦ-
λὸς τῆς ἐργασίας.
— Τὸ φοβερότερο δῶν τῶν μετᾶλλον εἶνε τὸ ἀσάμι, γιατί ἀπ' αὐτὸ κατασκευάζονται τὰ κανόνια καὶ ἡ πένης.
— Ὅσο εἶσαι ἐλαφρότερος ἀπὸ μυαλό, τόσο εὐκολότερα σὲ ση-
κάνουν τὰ κῆματα τῆς ζωῆς.
— Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ στέκεσαι ψηλά. Ἀρκεῖ νὰ στέκεσαι στερεά.
— Γιὰ τοὺς σκεπτόμενους, ἡ ζωὴ εἶνε μιά κομωδία, γιὰ τοὺς αἰ-
σθητικοὺς μιά τραγωδία.
— Φορεῖται κανεὶς γιὰ δυὸ λόγους : ἢ ἐπειδὴ μοῖε ἢ ἐπειδὴ ἀ-
γαπᾷ.
— Δὲν πρέπει νὰ ἔχουμε τὴν ἀξίωσι νὰ φυλάξουν οἱ ἄλλοι τὰ μ-
υστὰ μᾶς, ἐνὶ δὲν νὰ φυλάμει ἐμεῖς.
— Ἡ φυλάρρηση μὴτέρα στανίως ἔχει φρόνησι θηγα-
τῆς.
— Καὶ ἡ ὑψηλότερος ἰδέε καταστρέφονται ὅταν δὲν
ἐκτελοῦνται καλά.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ-ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ

(Η ζωή του και το έργο του)

ΠΑΝΩ στ' άπόρσιτα βουνά της 'Ηπείρου, στο χωριό Συράκο, γεννήθηκε τον Απρίλη του 1805 ο ποιητής Ζαλοκώστας. Ο πατέρας του ήταν πλούσιος έμπορος και ταξίδευε συχνά στην 'Ιταλία για ν' αγοράσει έμπορεύματα, τα οποία πουλούσε στην 'Ηπειρο. Την εποχή εκείνη, την 'Ηπειρο την τυραννούσε ο 'Αλή πασάς, το ανθρωπόμορφο εκείνο τέρας που δεν έκανε τίποτ' άλλο παρά νά σφάζει και νά ληστεύει τους υπηκόους του. Γυρίζοντας λοιπόν κάποτε από ένα ταξίδι του από την 'Ιταλία, ο πατέρας Ζαλοκώστας έπεσε στα χέρια του Βεζύρη, ο οποίος ήθελε νά του επιβάλει παρανομία φορολογία. Κι' επειδή ο Ζαλοκώστας ετόλμωσε νά παραπονεθεί, ο 'Αλής διέταξε και τον φυλάκισαν. Έτοιμαζόταν μάλιστα νά τον αποκεφαλίσουν γιά ν' άρπάξει έπειτα όλη την περιουσία του, μόνο δέ χάρις στην επέμβαση του Κολέττη, του μετέπειτα πρωθυπουργού της 'Ελλάδος, ο οποίος την εποχή εκείνη ήταν γιατρός των παιδιών του 'Αλή πασά, κατόρθωσε ο Ζαλοκώστας νά σωθεί, αφού προηγουμένως αναγκάστηκε νά παραχωρήσει στον 'Αλή το μεγαλύτερο μέρος της περιουσίας του.

Όταν ο πατέρας του ποιητού άποφυλάκιστηκε και γύρισε στο σπίτι του, άποφάσισε νά εγκαταλείψει και την πατρίδα του, όπου κινδύνευσε ή ζωή του, και ξενιτευθεί. Ο ποιητής ήταν έννέα μόλις χρόνων όταν ο πατέρας του τον πήρε με τ' άλλα άρσενικά του παιδιά και πήγε στο Λιόβανο της 'Ιταλίας, όπου δεν άρχισε ν' αναδειχθεί μεταξύ των 'Ελλήνων έμπόρων.

Έτσι ο Γεώργιος έλαβε μόρφωση ευρωπαϊκή, και κυρίως ιταλική. Ο ποιητής ήταν 16 μόλις χρόνων και σπούδαζε νομικά, όταν έμαθε με συγκίνηση ότι ή 'Ελλάς επαναστάτησε κατά των τυράννων της. Έκτοτε τότε από χαρά και τρέχοντας στον πατέρα του του έλεγε ότι δεν μπορούσε νά μείνει πια στην ξενιτειά κι' ότι είχε άποφασίσει νά φύγει γιά την 'Ελλάδα γιά νά πολεμήσει.

Ήταν τόσο ο έnthουσιασμός του νέου, ώστε κατόρθωσε νά τον μεταδώσει και στον πατέρα του, ο οποίος άποφάσισε νά γυρίσει κι' αυτός στην πατρίδα του. Πήρε λοιπόν τα δύο παιδιά του, το Γεώργιο και τον πρωτότοκο Δημήτρη, κι' έμεινε σ' ένα καράβι ναυλωμένο από τον 'Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο, ο οποίος βρισκόταν τότε στην Πίζα κι' ήθελε νά γυρίσει στην 'Ελλάδα με φορτίο από όπλα και πολεμοφόδια. Και πολλοί άλλοι 'Ελληνες επιβιβάστηκαν ως έδεχοντο από το Λιόβανο στο καράβι, το οποίο ξεκίνησε γιά τη Μασσαλία. Έκεί ήταν κι' άλλα πολεμοφόδια και πολεμιστές κι' έπειτα από ένα ολιγοήμερο ταξίδι έφτασαν τέλος στις 20 'Ιουλίου 1821 στο Μεσολόγγι.

Έκεί ο Ζαλοκώστας και τα παιδιά του έβγαλαν ότι ποδ' ολίγων ημερών οι Τούρκοι είχαν καταστρέψει το Συράκο, δηλαδή την πατρίδα τους. Πού νά βρισκότουσαν τάχα τώρα τ' άλλα μέλη της οικογενείας Ζαλοκώστα που είχαν μείνει στο Συράκο, που είχαν καταφύγει μετά την καταστροφή; Ο γερο-Ζαλοκώστας άρχισε άμέσως ν' άναζητήσει τους δικούς του και τέλος κατόρθωσε νά τους βρή προφύγες στον Πύργο της 'Ηλείας. Έκεί τους ξανασυνάντησε έπειτα από έφτα χρόνια χωρισμού. Σέ λίγον καιρό ο πατέρας κι' η μητέρα του ποιητού πέθαναν, κι' ο Γεώργιος, δέκα έφτα χρόνων μόλις, άρπάξε το κοριτσάκι και κατατάχτηκε στο Σώμα του άπλορηγού της 'Ηλείας 'Αναγνώστη Πατισιαδόπουλου, ο οποίος τότε έκτιμωσε και τον άγάπησε σαν παιδί του. Νά, πώς περιγράφει τον έαυτό του της εποχής εκείνης ο Ζαλοκώστας σ' ένα ποιήμα του που το έγραψε άργότερα:

Μικρός τό έφρος έώσω, δέν έκλεισαν ά-
(κόμα
τους έκοιτο του χρόνου,
κι' έν τούτοις ώς είς πόλεμον γήρας, (διαστάνει
ψυχής εμφάνισαν σθένος
όπλιτες γυμνασμένους,
Πατρίς τοιούτου μαχητού ζυγόν δέν όπο-
μύνει.
Τήν ιεράν του Πίνου γήν κατέλειπε παι-
δίον, (βίον,
και κοπιών έδίωκε τον πλούτον τόν λυ-
(κείον

Ο ποιητής Γεώργιος Ζαλοκώστας.

Πλην τότε δάκτυλος Θεού της πάλης των ανδρείων
έσχηκε την όρση.

Προβήκως εις τό στάδιον του 'Αρεας έμφανίσαν...

Από την ήμερα που κατατάχτηκε έδελοντής, ο Ζαλοκώστας, μολοντί άμουστακος νέος, δέν έπαψε νά λαβαίνει μέρος σ' όλες τις μάχες του Σώματός του. Παρευρέθη και στις τρεις πολιορκίες του Μεσολογγίου και σ' αυτή την ηρωική έξοδο του. Έπειτα πέρασε στην Πελοπόννησο κι' έλαβε μέρος σε διάφορες σπουδαίες μάχες κατά τήν 'Ηπειρώη πασά.

Τα βάσανα και ή κακουχία του πολέμου δέν έδεδίωσαν τόν νέο που είχε συνήθει στην καλοπέραση της 'Ηρώλης. Έδειχνε έξαιρετική άντοχη στο κρύο, στην πείνα και σε όλες τις κακουχίες. Δέν ήταν δέ μόνο πολεμιστής, αλλά κι' ο γραμματικός του Σώματός του, γιάτί λίγοι ήταν τότε οι μορφωμένοι στρατιωτικοί. Τόσο μάλιστα τήν εκτίμησε ο άρχηγός του, ώστε, όταν τελείωσε ή επανάσταση κι' ο Πατισιαδόπουλος γίνηκε το 1829 συνταγματάρχης, γενικός επιτελεστής του στρατού της Δυτικής 'Ελλάδος, πήρε μαζί του και τόν Ζαλοκώστα και τόν διόρισε γραμματέα του.

Μέσα στη βουή των τουρκικών και στη φρόνη των συγκρούσεων του άγριου πολέμου, γεννήθηκε μέσα στή στήλη του Ζαλοκώστα το ποιητικό φάσμα και τα πρώτα του τραγούδια τα έγραψε άνάμεσα στα διαλείμματα των μαχών. 'Ετσι τα τραγούδια του είνε ζωντανές εικόνες των μεγαλοφυγμάτων των ηρώων του Εικοσινά και ιδίως του περιήρω και πασιγνώστο «Χάνι της Γραβιάς»:

Από κρότον όργάνων βοΐζει, λάμπουν όπλα χρυσά και λερά
της Γραβιάς τό βουνόν άντικρό, φουσανέλα μαυρίζει.

Σέ ένα άλλο του ποιήμα γυρίζει στή παλιά και φθινητή την πόλη της Κωνσταντινουπόλεως και τό θάνατο του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου.

Στό ποιήμα του αυτό παρουσιάζει τόν τελευταίο Παλαιολόγο νεκρό, άνάμεσα στους σοφούς των πατριωτών και γράφει:

Ήσυχο, νεκρό τόν γδένει
ή Τούρκικα και τη στολή του,
που ήταν όλη άδαυμένη,
τήν έρριξε. Μοναχά
δέν εφρέθη, τό σπαθί του
κι' ή Κορώνα ποθενά.

Μέ τόν τελευταίο στίχο του έννοιει τόν ξανθό Βασαρό 'Όθωνα, ο οποίος μόλις τότε είχε ανακηρυχθεί βασιλεύς της 'Ελλάδος.

Επίσης ή 'Ηπειρος, ή άγαπημένη του πατρίδα, ενέπνευσε στον Ζαλοκώστα πολλά θούρια. Ο Μάρκος Μπότσαρης τόν έκανε νά γράψει στίχους γεμάτους πόνο και πάθος, ιδίως εκεί που μοιρολογεί τήν ένδοξη ήρωα νεκρά, τη στιγμή που ο άδελφός του σκάνει γιά νά τή σώσει το στεγνό φιλί:

Και καθείς παρμερίζον
όπισθοδρομεί θλιμμένος,
ο δέ Κώστας γονατίζον
φίλον όνομα καλεί,
και τό λείψανον, σκυμμένος,
δίδει και τρίς νεκροφίλη.
Στενακμός, άπληκσία,
'Ο πηγή πολλών δακρύων,
πονιμένη μου καρδιά,
ού γνωρίζεις μοναχή
εις τό φίλημα τό κρύον
πώς σπαράττειται ή ψυχή.

Ο άρχηγός του Πατισιαδόπουλος δέν ήταν βέβαια μορφωμένος. Έν τούτοις εκτίμησε τά ποιήματα του Ζαλοκώστα. Κατά τά διαλείμματα των μαχών, όταν εύρισκε μιά στιγμή ήσυχίας ο νεαρός πολεμιστής-ποιητής, κάτνει υπό τό φαιδρό φώς του λύχνου, διάβαζε στον άρχηγό του τά πατριωτικά του τραγούδια και τόν ένεθάρρυνε. Πολλές φορές μάλιστα τόν έπαιρναν μαζί κι' οι άλλοι πολεμιστές και τότε μαζευόντουσαν όλοι γύρω του γιά ν' άκούσουν τά έμπνευσμένα του έθνια τραγούδια. Είνε τόσο ζωντανά τά ποιήματα του Ζαλοκώστα, ώστε μερικά άπ' αυτά μπορούν νά χρησιμοποιηθούν ως ιστορικά ντοκουμέντα γιά την φυσιολογία των πρωταγωνιστών του Εικοσινά, τους όποιους ο ποιητής όχι μόνο γνώρισε άπό κοντά, αλλά και ποίησε μαζί τους.

Έν' άπ' αυτά είνε και τό ποιήμα που περιγράφει τη μάχη του Σοβολόκου, στην όποια έλαβε μέρος κι' ο ποιητής πολεμώντας στο πλευρό του

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΤΟ ΚΟΛΛΥΓΟΥΝΤ ΚΑΙ ΣΤ' ΑΛΛΑ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Ο ΖΩΗ, ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ, Ο ΑΠΙΣΤΙΣΤΗΣ, ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΑΖΥΓΙΑ ΤΩΝ ΑΣΤΕΡΩΝ

(Ειδήσεις, πληροφορίες, κριτικές)

Ένα σκίτσο του περιήρω του Γάλλου «Αντρέ Ροβί»

και τό... σκόμα! Ο Μπλανσάρ τόν λυπήθηκε βλέποντάς τον σ' αυτή την κατάσταση και δέχτηκε νά ύποστη τό μαρτύριο της συνεντεύξεως.

Έγραψε τελευταίως στις εφημερίδες ότι ή χαριτωμένη και δημοφιλέστατη Κάτε φόν Νάγκυ άπεπεισθή ν' αυτοκτονήσει.

Η είδηση όμως άποδείχτηκε έντελώς άνακριβής. Καί νά τί είχε συμβεί: 'Ενώ γυρίζε μιά σκηνή της τελευταίας της ταινίας, ή Κάτε έπεσε, σε μιά ώριμή στιγμή, νά πυροβολήσει.

Επυροβόλησε, πράγματι, αλλά τό πιστόλι που κρατούσε — έλαττωματικό, φαινόταν — έγινε κομμάτια και ή όρση ήθοποιός τραυματίστηκε στο δεξί χέρι.

Χωρίς όστόσο νά βάλλει τίς φωνές ή νά άποθυμήσει, άπας δάκνασε κάθε άλλη γυναίκα, ή Κάτε πήγε καί' έδωσε στον πρόχειρο ιατρό του στούντιο και εκεί της επέδεσαν τό τραύμα της, τό όποιο δέν ήταν τόσο έλαφρό.

Κατόντι παρότι άνάγκη νά της γίνη και μιά μικρή έγχείριση γιά νά σωθή τό χέρι της. Καί τότε ή χαριτωμένη Κάτε βρίσκεται στο Βερολίνο, όπου ξεκουράζεται.

Μόλις δέ μετά δύο μήνες θά είνε σε θέσι νά ξαναπάρει στην κινηματογράφο.

Ο Μπέλα Λουγκόσι, ο περιήρωος πρωταγωνιστής του άνατριχιαστικού φίλμ «Ο Κατεντά Βρυκόλας Κόλης Δράκουλας» πρωταγωνιστούσε τελευταία στο Κόλλυγουντ σ' ένα μυστηριώδες θεατρικό έργο.

Ένα βράδυ όμως, κατά την παράσταση, έπεσε από άσχημα στη σκηνή κι' έσπασε τέσσερα πλευρά.

Έν τούτοις δέν άφηρε νά διακοπή ή παράσταση.

Πήγε μόνον στο πλησιέστερο φαρμακείο και ζήτησε νά τόν έπιδουν προζέριω. Έτσι, μετά έικοσι λεπτά, ήταν πάλιν στη σκηνή.

Και σκόμα! Κι' ίδού έξέρχεται ταχύ από τ' όχύρωμά του ο άτενίσας πάντοτε τήν όψην του θανάτου

Ο Κεχαγιάς πυροκροτεί. Η σφαίρα του σπρίζει, άσκοπον τρέχοντας γροισμίν, και τόν άέρα σπίζει χωρίς ζημιάν.

«Γιέ της Τούρκας, έκραξεν ο ήρωας, μη σπείλεις! Νά είσαι Τούρκος άνάνδρος και νά με σπιαδέσεις σ' άφρος πρότον.

«Εσθίνα κι' έγλύσας διά τόν κομψισμόν σου, και δέν ήσθάνον άλλο τι είς τόν τουφεκιισμόν σου, είμη τόν κρότον.

Πρέπει και σύ τό βόλι μου νά δοκιμάσης τώρα, ιδέ άν είσαι τυχερός ή έφθασεν ή ώρα της τελευταίας σου...»

Είπε και βόλι φλογερών κατά τού Τούρκου ρίππει, βόλι θανάτου. Υψηλόν, βαρύ τό σώμα πίπτει του θάνατος.

Πίπτε κι' ήχει περί αυτόν όπλον κλαγγή μεγάλη. Χαράς φωνήν οι 'Ελληνες, λύπης φωνήν οι άλλοι πετούν συγχρόνως.

Μολοντά γραμμένο σε καθαρώνουσιν, έν τούτοις τό ποιήμα αυτό, καθώς και πολλά άλλα πατριωτικά του Ζαλοκώστα, μάς μεταφέρει στο μαζικό και ηρωικό εκείνο παρελθόν και ζωντανεύει μέσα στην ψυχή μας τά θαύματα των προγόνων μας. Τά τραγούδια αυτά δέν μπορούν θύμηση, αλλά ματαρούτι.

Αλλά δέν είνε μόνο πολεμιστής-ποιητής ο Ζαλοκώστας. Είνε και έρωτικός και ειδυλλιακός, όπως θά ίδούμε στο έπόμενο.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΟΦΥΛΛΑΣ

νή, γεμάτος επιδέξιμος. 'Οπόσο έπαψε ως την τελευταία στιγμή, παρά τούς φρικτούς πόνους του.

—Αυτό λέγεται ηρωισμός καλλιτέχνη.

Και τρίτο κινηματογραφικό δυστύχημα: Ο γνωστότατος Γάλλος σκηνοθέτης Ραυμόνδος Μπερνάρ και ή ήθοποιός Ζάν Μαριν πήγαν με τό αυτοκίνητο στο στούντιο γιά νά γυρίσουν μιά σκηνή.

—Στό δρόμο όμως τό αυτοκίνητό τους συνεκρούθη και τραυματίστηκαν και α δύο. Εύτυχώς όχι σοβαρά.

Ένα χαριτωμένο έπεισόδιο συνέβη την περασμένη εβδομάδα στο Παρίσι στη γνωστή και θεατική Γαλλίδα βεντέτα 'Ιωάννα Μπονατέλ. Άφροσύη του έπεισοδίου είνε ή τελευταία ταινία της Μπονατέλ «'Οδηγήστε με, κυρία».

Η Μπονατέλ είχε άρρήσει και πήρε ένα ταξί γιά νά πάη γρήγορα στο στούντιο.

—Όταν έφτασε εκεί, έβγαλε τό πορτοφόλι της νά πληρώσει και τότε άντελήφθη ότι ο οδηγός του αυτοκινήτου ήταν... θηλυκός!

Η έκπληξή της όμως μεγάλωσε πού πολύ, όταν ή σφοφερίνα άρνήθηκε νά της πάρη λεφτά γιά τήν κούρσα.

—Κυρία, της έλεγε, έπιτρέψτε μου νά σας εύχαριστήσω. 'Ημουν άνεργη άρκετόν καιρό, όταν είδα, κατά τύχη, την ταινία σας «'Οδηγήστε με, κυρία». Η ταινία σας αυτή μου έδωσε μιά θαυμασία ιδέα. Πήρα δίπλωμα οδηγού αυτοκινήτων και τώρα κερδίζω τό φρονιμό μου κι' αυτό τό ταξί... χωρίς σε σας!»

Κανείς πια δέν ξέρει τί θά κάνει ή μεγάλη βεντέτα Ρουθ Τσάπτερον. Η καλλιτέχνης αυτή είχε διακηρύξει έσχάτως ότι άρράβιαζε την άτιμοσφαίρα του Κόλλυγουντ και ότι άνειρευόταν νά ζήσει στην Εδωάπη.

—Τώρα τελευταία, έν τούτοις, παντρεύτηκε τόν Τζωρτζ Μπρέντ, στο Κόλλυγουντ και φαίνεται ότι πρόκειται ν' αλλάξει πια όχι τόπο διαμονής, αλλά... γνώμη!

Η Τομασίνα Μίξ, ή μικρή κόρη του Τόμ Μίξ και της πρώτης γυναίκας του, έγινε τό μήλο της έριδος σε μιά δίκη που διεξήχθη τελευταία στο Κόλλυγουντ.

Ο πατέρας και ή μητέρα της Τομασίνας ήταν άντιδικοί και διεκδικούσαν τό μικρό τους κοριτσάκι.

—Επί τέλος βγήκε ή άπόφασις, δικαία, όσο δικαία μπορεί νάνα μιά άπόφασις σε τέτοια περίπτωσι.

—Και ή Τομασίνα θά περνά πλέον έννέα μήνες τό χρόνο με τη μητέρα της και τρεις μήνες με τόν πατέρα της.

Και τελειώνουμε με μερικά ακόμα βιογραφικές πληροφορίες περί των άστέρων της όδώνης:

—Η Λιδνε Χάιντ γεννήθηκε τό 1897 και είνε παντρεμένη με τό βασιλίσκο Χάιμερς. Έχει θαυμασία φωνή και είνε μιά από τίς δημοφιλέστερες γυναίκες της Γερμανίας. Μικρή λαμπρή τή γαλβία.

—Η Ζανέτ Μιχ Ντόναλντ γεννήθηκε την 17 'Ιουνίου 1904 στη Φιλαδέλφεια των 'Ηνωμένων Πολιτειών. Άρχισε τό στάδιό της ως κορίτσι στο θέατρο, έπείκειν νά παίξει στον κινηματογράφο, αλλά άπέτιγχε, άφάγερτα όμως, χωρίς σπουδαία άομιλίτις, έσημείωσε φημισμένη έπιτυχία στην «'Ερωτική Παρέα» και άνεδείχθη στό πρώτο μεγέθος. Έχει άνδρα τμήμα 1,65 και βάρος 56 κιλά...

—Ο Ζάν Μυρά γεννήθηκε στη Βαλλία και είνε 40 έτών. Έπείκειν γιά πρώτη φορά στον κινηματογράφο τό 1921. Είνε καστανό, άγαμος και έχει άνδρα τμήμα 1,76. Τό «Μυρά» είνε τό καλλιτεχνικό του ψευδώνυμο.

—Η Γκαμπι Μορλά, Γαλλίς, γεννήθηκε στην πόλη Μπισκρά του 'Αλγερίου τό 1897. Τό «Γκαμπι Μορλά» είνε ψευδώνυμο. Είνε άγαμή, μελαχροινή, έχει άνδρα τμήμα 1,58. Πάίζει στον κινηματογράφο από τό 1915. Πάίζει επίσης και στο θέατρο.

—Επίσης ο Φρανσέζ, παλαιά παίξει στον κινηματογράφο και στο θέατρο, ήταν υπάλληλος, έμπορικός αντιπρόσωπος, τραπέζικος υπάλληλος και μικροέμπορος!

—Ο Ζάν Γκαμπιέν δέν έαυτάσε ποτέ στο θέατρο από τόν καιρό που παίξει στον κινηματογράφο.

—Η Μιρέν Περρέ έπείκειν άλλοτε βιο- λίστρια επαγγελματίας.

Μιά θαυμασία χελιδονογραφία της δημοφιλούς Σανέλλας, της γνωστής πρωταγωνιστριας του φίλμ «A moue a l'americaite»

Σκίτσο του μεγάλου Γάλλου ήθοποιού του κινηματογράφου Σαζλ Βανέλ.

Και σκόμα! Κι' ίδού έξέρχεται ταχύ από τ' όχύρωμά του ο άτενίσας πάντοτε τήν όψην του θανάτου

Ο Κεχαγιάς πυροκροτεί. Η σφαίρα του σπρίζει, άσκοπον τρέχοντας γροισμίν, και τόν άέρα σπίζει χωρίς ζημιάν.

«Γιέ της Τούρκας, έκραξεν ο ήρωας, μη σπείλεις! Νά είσαι Τούρκος άνάνδρος και νά με σπιαδέσεις σ' άφρος πρότον.

«Εσθίνα κι' έγλύσας διά τόν κομψισμόν σου, και δέν ήσθάνον άλλο τι είς τόν τουφεκιισμόν σου, είμη τόν κρότον.

Πρέπει και σύ τό βόλι μου νά δοκιμάσης τώρα, ιδέ άν είσαι τυχερός ή έφθασεν ή ώρα της τελευταίας σου...»

Είπε και βόλι φλογερών κατά τού Τούρκου ρίππει, βόλι θανάτου. Υψηλόν, βαρύ τό σώμα πίπτει του θάνατος.

Πίπτε κι' ήχει περί αυτόν όπλον κλαγγή μεγάλη. Χαράς φωνήν οι 'Ελληνες, λύπης φωνήν οι άλλοι πετούν συγχρόνως.

Μολοντά γραμμένο σε καθαρώνουσιν, έν τούτοις τό ποιήμα αυτό, καθώς και πολλά άλλα πατριωτικά του Ζαλοκώστα, μάς μεταφέρει στο μαζικό και ηρωικό εκείνο παρελθόν και ζωντανεύει μέσα στην ψυχή μας τά θαύματα των προγόνων μας. Τά τραγούδια αυτά δέν μπορούν θύμηση, αλλά ματαρούτι.

Αλλά δέν είνε μόνο πολεμιστής-ποιητής ο Ζαλοκώστας. Είνε και έρωτικός και ειδυλλιακός, όπως θά ίδούμε στο έπόμενο.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΟΦΥΛΛΑΣ

Και σκόμα! Κι' ίδού έξέρχεται ταχύ από τ' όχύρωμά του ο άτενίσας πάντοτε τήν όψην του θανάτου

Ο Κεχαγιάς πυροκροτεί. Η σφαίρα του σπρίζει, άσκοπον τρέχοντας γροισμίν, και τόν άέρα σπίζει χωρίς ζημιάν.

«Γιέ της Τούρκας, έκραξεν ο ήρωας, μη σπείλεις! Νά είσαι Τούρκος άνάνδρος και νά με σπιαδέσεις σ' άφρος πρότον.

«Εσθίνα κι' έγλύσας διά τόν κομψισμόν σου, και δέν ήσθάνον άλλο τι είς τόν τουφεκιισμόν σου, είμη τόν κρότον.

Πρέπει και σύ τό βόλι μου νά δοκιμάσης τώρα, ιδέ άν είσαι τυχερός ή έφθασεν ή ώρα της τελευταίας σου...»

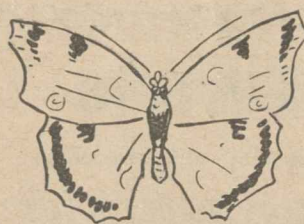
Είπε και βόλι φλογερών κατά τού Τούρκου ρίππει, βόλι θανάτου. Υψηλόν, βαρύ τό σώμα πίπτει του θάνατος.

Πίπτε κι' ήχει περί αυτόν όπλον κλαγγή μεγάλη. Χαράς φωνήν οι 'Ελληνες, λύπης φωνήν οι άλλοι πετούν συγχρόνως.

Μολοντά γραμμένο σε καθαρώνουσιν, έν τούτοις τό ποιήμα αυτό, καθώς και πολλά άλλα πατριωτικά του Ζαλοκώστα, μάς μεταφέρει στο μαζικό και ηρωικό εκείνο παρελθόν και ζωντανεύει μέσα στην ψυχή μας τά θαύματα των προγόνων μας. Τά τραγούδια αυτά δέν μπορούν θύμηση, αλλά ματαρούτι.

Αλλά δέν είνε μόνο πολεμιστής-ποιητής ο Ζαλοκώστας. Είνε και έρωτικός και ειδυλλιακός, όπως θά ίδούμε στο έπόμενο.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΟΦΥΛΛΑΣ

ΟΤΑΝ ΟΙ ΑΣΤΕΡΕΣ ΑΓΑΠΟΥΝ... ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΥΠΟΚΡΙΝΟΝΤΑΙ

ΜΙΑ ΕΡΩΤΙΚΗ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΤΟΥ ΤΖΩΝ ΤΖΙΛΜΠΕΡΤ

(Ο Τζών Τζιλμπέρτ, ο διάσημος γιος του κινηματογράφου, που παντρεύτηκε τελευταία για τετάρτη—αν αγαπάτε 1—φορά, οδικό, το παρακάτω άρθρο, στο οποίο εξιστορεί μια παλιά του ερωτική περιπέτεια. Μεταφράσαμε χάριν των αναγνωστών μας την «εξομολόγηση» αυτή, στην οποία ο Τζών Τζιλμπέρτ δεν διατάζει διόλου να έκραστη με σκληρότητα για τον εαυτό του και να τον κατακρίνει για όριστες αδικίες που έκανε απέναντι μιας νέας...)

«Μια φορά ήμολογούσα Κοριτσάκι—γράφει ο Τζών Τζιλμπέρτ—πέρασαν πολλά χρόνια από τότε, ενώ κάναμε με το φίλο μου Λάγκτον, τον περιπάτο μας στη μαγευτική ακροθαλασσιά της Σάντα Μόνικα, συναντήσαμε έξωφρα δυο χαριτωμένα κορίτσια. Τα πλησίασαμε, και από τα πρώτα λόγια που τους είπαμε καταλάβαμε ότι η συντροφιά μας δεν θα τους ήταν διόλου δυσάρεστη...

«Υστερα λοιπόν από τις απαραίτητες συστάσεις και τα τυπικά λόγια συνηθισμένα και οι τέσσερες μαζί τον περιπάτο μας σαν παλιοί καλοί φίλοι. Κι' έπειθ' είμαστε νέοι και διαρούσαμε για γλέντι, αποφασίσαμε να περάσουμε μαζί το απόγευμα.

Πρόσκει τώρα να σας πω, ότι την εποχή εκείνη μόλις είχα αρχίσει να γίνωμια γνωστός στον κινηματογραφικό κόσμο, παίζοντας δεύτερους ρόλους σε διάφορα φιλμ.

Όσοσο ήμουν τόσο εργατικός, και ήθελα τόσο πολύ να διακριθώ, ώστε όλοι οι φίλοι μου άνεγνώριζαν ότι δεν ή' άργουσα να παίξω και ρόλον πρωταγωνιστού...

«Αλλ' ως συνεχίζω την ιστορία μου.

Ο Λάγκτον κράτησε για τον εαυτό του μια μελαγχολική, με κατάματα μαλλιά και μάτια. Και γώ, κατ' ανάγκην, πήρα την άλλη, μια νέα με ξανθά μαλλιά και γαλανά μάτια—σοστό άγγελο. Και οι δυο ήσαν κορίτσια σε μια κινηματογραφική εταιρεία.

Η φίλη μου λεγόταν Έφφι. Όταν γνωστήκαμε καλύτερα, πληροφορήθηκα ότι ή' εραστής, ο Λάγκτον, ή' Έφφι, που έδειχνε ότι έννοιωσε ξεχωριστή αναλαμπή για μένα, με κίτταξε ξαφνικά γελώντας και μου είπε:

—Ξέρετε τι έχω καταλάβει; «Ότι είσθε πολύ καλός και ευγενής!

—Γιατί μου το λέτε αυτό;

—Γιατί προηγουμένως είχα τη γνώμη ότι είσθε... πολύ καλός και άγενής.

—Μερσί για το κομπλιμέντο... Μά πως σχηματίζατε αυτή τη γνώμη για μένα, αφού γνωρίζαμε πρό δλίγων ωρών;...

—Έγω σας ξέρω κι' από πρώτα...

—Περίεργο! Δεν θυμάμαι να σας είδα άλλη φορά... Αν σ' είδα, δεν θα σ' είχα λησμονήσει... γιατί είστε από τις γυναίκες εκείνες που δεν ξεχνιούνται εύκολα...

Η Έφφι χαμογέλασε από ευχαρίστηση για τη φιλοσοφία.

—Έν' απόγευμα, μου είπε, όταν τελείωσα την εργασία μου, πέρασα από το στούντιο όπου εργάζεστε... Σας άκουσα όμως να μιλάτε τόσο απότομα στους συναδέλφους σας κι' αυτές άκομα τις γυναίκες, ώστε σχηματίσα τη γνώμη ότι είσθε κακός και άγενής... Πιστεύω να με συγχωρέσετε για την ελλοκρινεία μου, αφού τώρα που σας γνώρισα μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι σας θεωρώ ένα από τους πιο χαριτωμένους νέους του κόσμου.

Εξήγησα στην Έφφι ότι κατά βάθος δεν είμαι κακός και ότι μιλώ σ' όλους απότομα, επειδή ακριβώς είμαι δειλός και τροπαλός...

Ένω έδινα αυτές τις εξηγήσεις, έννοιωθα και περιφάνεια, έπειθ' η Έφφι με είχε προσέξει ανάμεσα στις εκατοντάδες τόν νέων που κυκλοφορούσαν στο στούντιο. Η προτίμησή της αυτή με κολάκευε. Τα γαλανά της μάτια με είχαν γοητεύσει. Και γιατί να σ'ας το κρύψω;—πρώτη φορά ή' καρδιά μου χτυπούσε τόσο δυνατά.

Καταλαβάνετε ότι πρώτη φορά στη ζωή μου αγαπούσα!

Σε λίγο, ή' Έφφι με ρώτησε:

—Είστε ακόμα δειλός και τροπαλός;

Αντί ν' απαντήσω, την άρπαξα στην αγκαλιά μου και τη φίλησα στο λαιμό. Το άλλο «έκτισος» είχε σκάσει στα γέλια με τη γρομιάτσα που έκανε ή' Έφφι.

Ετσι εύθιμα είχε αρχίσει το ερωτικό αυτό ειδύλλιο.

Γνώρισα μέρες απεριόριστης ευτυχίας κοντά στην Έφφι...

Ζούσαμε κι' οι δυο σ' ένα νικημένο κώμο, στο μαγευτικό περιβάλλον της Σάντα Μόνικα. Τα βουνά με τις απαλές γραμμές τους, ή' ακάμαντη θάλασσα, ή' γαλανός ανέφελος ουρανός, όλα μας έκαναν να νομίζουμε πως ζούμε σε μια γωνία του Παραδείσου...

Την εποχή ακριβώς εκείνη γνώρισα και μια άλλη μεγάλη χαρά.

Ο διάσημος σκηνοθέτης Ουίλλιαμ Χάιτς μου έκανε—έπι τέλους!

—προτάσεις να πρωταγωνιστήσω σ' ένα φιλμ. Αυτό ήταν το πρώτο βήμα που πήρανα για την κατάκτηση της δόξας... «Ήμουν μεθυσμέ-

(Όπως την εξιστορεί ο ίδιος)

νος από την εύτυχία μου!

Έτρεξα άμέσως ν' ανακοινώσω το ευχάριστο γεγονός στην Έφφι και ή' καρδιά μου ματώνει από τον πόνο κάθε φορά που θυμάμαι τα δάκρυα που χύσαμε μαζί από τη χαρά μας!

Έννοιωσα πολλές έντονη συγκινήσεις στη ζωή μου, καμιά όμως δεν μπορεί να παραβληθ' ή' έντονη με κείνη!

Στο μεταξύ, είχε αρχίσει το γύρισμα του φιλμ.

Και διολογώ ότι ή' αγωνία και ή' ταρραχή με είχαν κάνει τον καρδι έκείνο νευρικό και δειλίο...

Ένα απόγευμα, ενώ γύριζα μια από τις κυριότερες σκηνές της ταινίας, πρόσεξα ότι ή' Έφφι—που την είχαν προσλάβει, ύστερ' από επίμονα διαβήματά μου, στην Έταιρεία όπου εργάζομαι—κι' ένω—με κίτταζε με ύφος, σαν να έκανε κριτική του παιγνιάτος μου.

Η ματιάς της αυτές με πείραζαν, χωρίς να ξέρω κι' ένω τι γιατί!

Και μόλις τελειώσε ή' σκηνή, πλησίασα τη φίλη μου και της είπα λιγάκι θυμωμένος:

—«Αλλη φορά, σε παρακαλώ, να μη με κίτταξ' έτσι ενώ παίζω!»

Η Έφφι άνοιξε τόσα από τα μάτια της από κατάπληξη.

—Δεν καταλαβαίνω... τραύισε.

—Αυτό που σου είπα! Επανάλαβα μ' έντονότερη φωνή.

—Γιατί μου το λες αυτό, Τζών; με ρώτησε τότε ή' φίλη μου, με φωνή που έστρεψε λίγο... Μά ένω σε κίτταζε με λατρεία και θαυμασμό!

—Δεν μ' ενδιαφέρει τί νομίζεις για μένα! Έ κείνο που θέλω, είναι να μη με κίτταξ' όταν παίζω.

Η Έφφι δεν προσέθεσε τίποτα. Έσκηψε μυστικά το κεφάλι της.

Μια παράδοση μεταβολή συνετελέσθη στην ψυχή μου από τη στιγμή εκείνη. Άρχισα να είμαι δυσρεπτημένος με την Έφφι. Τον κόπον προσπαθούσα να πείσω τον εαυτό μου ότι δεν είχα δικαίωμα ή' ήταν έγκλημα εκ μέρους μου να φαίνομαι τόσο άχαριςτος απέναντι της γυναίκας που μ' έκανε να καταλάβω τι σημαίνει ή' λέξις «αγάπη»...

Η Έφφι όσοςο εξακολουθούσε να μ' αγαπά και να μου το αποδεικνύει με κάθε ευκαιρία που της παρουσιαζόταν. Έγώ όμως, μεθυσμένος από τους πρώτους μου θριάμβους στον κινηματογράφο και από τη λατρεία που άρχισαν να μου δείχνουν τότες όμοιες γυναίκες, παραμελούσα σιγά-σιγά την απεινή αυτή κοπέλλα...

Τέλος, μια μέρα, κατάλαβα ότι δεν έννοιωθα πια τίποτα γι' αυτήν... Έσβησε από την καρδιά μου κάθε ίχνος αγάπης για την Έφφι. Ο έγωισμός μ' έκανε σκληρόκαρδο. Κι' ένα βράδυ, όταν συναντήθηκα με την Έφφι, της είπα απάσπαστα ότι άλλαξαν τα αισθήματά μου απέναντί της. Της είπα—για να την παρηγορήσω—ότι θα την φιλούσα...

Η Έφφι με κίτταξε από την αρχή κατάπληκτη.

Μά όταν αντίκρισε την παγερή έκφραση του προσώπου μου, θεώρησε περιττό να μου απαντήσει. Χαμογέλασε θλιβερά, μου έσφιξε το χέρι κι' έφυγε άμέσως—χωρίς να γυρίσω πίσω το κεφάλι της...

Τη στιγμή εκείνη έννοιωσα ένα ελαφρό πόνο στην καρδιά. Άλλα μου πέρασε άμέσως.

«Ήμουν πια έλειψέρος!...

«Υστερ' από λίγους μήνες, ενώ γυρίζαμε στο στούντιο κάποιο θεαματικό φιλμ, ένας εξώστης από τις σκηνογραφίες κατέρρευσε έξωφρα με τρομακτικό θόρυβο. Όταν έτρεξα εκεί, είδα να βγάζουν κάτω από τα έρείπια του κατεστραμένου σώμα μιας γυναίκας.

—Μια κορίτσι, μου εξήγησε κάποιος μηχανικός.

Ήταν, αλλοίμονο, ή' Έφφι!...

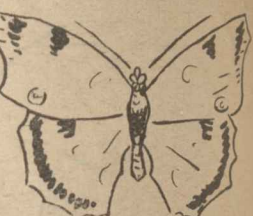
Είχε τα μάτια της κλειστά και μια θανάσιμη γλωμάδα είχε χαθεί στο πρόσωπό της. Έννοιωσα τότε ένα μαχαίρι να μου ξεστίζει το στήθος.

—Έφφι! Γλυκιά μου Έφφι!...

Δύο άνδρες της σήκωσαν και τη μετέφεραν σε μια κλινική, μα εκεί οι γιατροί πιστοποίησαν τον θάνατό της...

Έννοιωθα το μυαλό μου να σαλεύει με τη σκέψη ότι ίσως ή' Έφφι να ζήτησε μόνη της τον θάνατο, και ότι ίσως έγω να ήμουν ο ένοχος...

Καθώς είχα άπομεινεί αδιάητος στον τόπο του δυστυχισμένου, έσκυφα, και πήρα από κάτω ένα γάντι της Έφφι. Και το γάντι αυτό το φίλάω μέχρι σήμερα σαν κυνήδιο: Είπε το μόνο ένδύμιο που έχω από την πρώτη γυναίκα που αγάπησα...

ΤΖΩΝ ΤΖΙΛΜΠΕΡΤ

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΕΝΑ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟ ΡΕΚΟΡ

ΤΟΥ ΑΛΜΠΕΡ ΖΑΝ

ΜΑ γιατί να γυρίσουμε πάλι στο αεροδρόμιο, είτε ο Ντούγκλας στη φίλη του, αφού είστε πια αποφασισμένη να φύγεις μαζί μου.

Η Γκλάντις δεν καταδέχτηκε να απαντήσει. Το μικρό πόδι της, με το ξανθό σκαρίνι πατούσε επίμονα το γράδι κι' έσφιγγε με τα χέρια της που δεν είχαν δαχτυλίδια το βολάν του αυτοκινήτου.

Απότομα, σε μια στροφή, φάνηκε το αεροδρόμιο με τα πελώρια και στενόμακρα ύψοστέγά του και τα διάφορα αεροπλάνα του, που ήσαν σκορπισμένα επάνω στο παγωμένο έδαφος.

Άγως καμιά προσδοκία, ή' Γκλάντις έσκαψε λοξά και τ' αυτοκίνητο μπήκε στο γήρεδο, της προσγειώσεως.

Δύο μηχανικοί ώθησαν προς το μέρος της, σαν τρελλοί από το θυμό τους. Όταν όμως είδαν ποιά ήταν την έχαιρέτησαν, φέροντας το χέρι στο στήθος τους.

—Ο στένγος σας πετά τώρα την εξαποστή εικόστη ογδύη ώρα και τις επε ό πιο νέος από τους δυο με περηφάνεια.

—Ακούη πενήντα λεπτά και θα καταρρίψει το ρεκόρ της πτήσης διαρκείας! πρόσθεσε ο άλλος.

Η Γκλάντις τους χαμογέλασε και πήδηξε από τ' αμάξι της. Έσκαψε χωρίς να νοιάζεται για τον σύντροφό της, έτρεξε προς τον σπυδό το ασφυμάτου, όπου με μερικά λήρηματα την έφτασε κι' ο Ντούγκλας.

Μόλις μπήκαν στην καμπίνα που αντιπύσε διόκληρη από τα σμήματα, ο ασφυμάτης έγύρισε το κεφάλι του.

—Ήταν ένα πανήγυρο παλληκάρι με όμοια μάτια. Με το χέρι του, που έκανε νόημα να σιωπάσουν. Μόλις όμως έπηρε τα σμήματα που του έδειχναν, τους δήλωσε τριβώντας τα χέρια του:

—Όλα πάν καλά!... Η πτήσης του σπύρου σας, κυρία, συνεχίζεται περίφημα... Το ήηκό του είναι πρώτης τάξεως! Για ένα μόνον πράγμα παρακαλείται: το έσώθηναν τα σμήματα!...

Η Γκλάντις έγειρε λίγο προς τα πύο το ήλωρημένο κεφάλι της, έβλεπε το σπύρο της και μ' ένα άποστο μινια ένοχρησε τις μετακλίσεις των μαλλιών της.

—Εκασινείτε με το αεροπλάνο; ρώτησε τον ασφυμάτιστή.

—Μάλιστα, κυρία.

—Μπορείτε να στείλετε, από μέρος μου, ένα προσωπικό τηλεγράμμα στον άντρα μου;

—Είπε πολύ εύκολο!

Ο Ντούγκλας, που πινύχτηκε έκπληκτος όταν άκουσε τα τελευταία λόγια της Γκλάντις, θεώρησε καλό να επέμνη:

—Μά τί λες τώρα! Θα χάσουμε άδικα τον καιρό μας. Πρόέπει να φύγουμε...

—Δεν είμαι της ίδιας γνώμης! του απάντησε ή νεαρή γυναίκα με την μεγαλύτερη απάθεια.

Κι' έσκηψε κοντά στον ασφυμάτιστή, που έπεριμενε την διαταγή της άταραχης, με τα δάχτυλα στο χειριστήριο.

—Ευτυχώς!

Και με καθαρή φωνή, άρχισε να το ήπαρησεί:

—Τέντ, ή σκέφι μου εινε κοντά σου, μα ή καρδιά μου δεν εινε πια μαζί σου... Σου αναγγέλλω με λύπη μου ότι αγαπώ τον Ντούγκλας Χανλίντναι, που εινε εδω κοντά μου, μέσα στην καμπίνα του ασφυμάτου, αυτή τη στιγμή, κι' ότι έχουμ επιπορσίοι να φύγουμε μαζί, μέσα σε λίγα λεπτά, για τη Φλωρίδα... Θεωρήσα λοιπόν πιο άξιορηπές να σε είδοποίησω. Θάρεος και καλή επιτυχία Γκλάντις».

Ο Ντούγκλας την έπηρε τότε από το χέρι.

—Και τώρα, έλα! την παρακάλεσε.

—Όχι.

—Δεν θέλεις νάρθης μαζί μου;

—Θέλω! Μά αργότερα. Αυτή τη στιγμή μου εινε αδύνατο! Περίεργο να ίδω τι έντίκωσι θα κάνει το τηλεγράφημά μου.

—Τι έντίκωσι θέλεις να κάνει; την έρώτησε ο Ντούγκλας με

σκληρή φωνή. Δεν φαντάζεσαι, έλπίσω, ότι ο Τέντ θα διακόψη την προσπάθειά του τώρα που φτάνει στο τέλος;

—Γιατί όχι;

—Γιατί δεν εινε του χαρακτήρος του. Ο Τέντ πάνω απ' όλα εινε ένας φίλος!

—Κι' αν με θεωρή ότι άξιζο περισσότερο από το ρεκόρ του;

Ο Ντούγκλας έσφιξε τις γροθιές του.

—Γκλάντις, εινε πολύ κακό αυτό που κάνεις; Μου ξεσχίζεις την καρδιά και θα κάνης ίσως και τον Τέντ να χάση το ρεκόρ του!...

—Μπορεί!... Μά με τον τρόπο αυτό θα ίδω πόσο μ' αγαπάει.

Ο Ντούγκλας έσκηψε το κεφάλι.

—Αν ο Τέντ θυσίαση για σένα το ρεκόρ του δεν θα θέλεις πια να φύγης μαζί μου!...

Έκείνη άπέφυγε να του απαντήσει κι' εκόλλησε το φλογισμένο μέτωπό της σ' ένα τζάμι του παραθύρου, απ' όπου φανόταν το άπέραντο αεροδρόμιο πνιγμένο μέσα σε μια λευκή ομίχλη, την όποιαν προσπάθησε να διαλύση ένας κίτρινος ήλιος χωρίς άκτινες...

—Ο Τέντ, καθώς βλέπεις, δεν σε λογαριάζει! Γι' αυτόν άξιζει μονάχα το ρεκόρ!...

Η φωνή του Ντούγκλας, καθώς έλεγε τα λόγια αυτά, έπαλλε με μια πικρή βανοπύση και τώρα ήταν ή σειρά της Γκλάντις να σκύψη το κεφάλι.

—Είσατε βέβαιος ότι έλαβε το τηλεγράφημά μου; έρώτησε με μισόβυστη φωνή τον ασφυμάτιστή.

—Μάλιστα, κυρία. Ο ασφυμάτος του αεροπλάνου λειτουργεί κανονικά.

—Πώς το ξέρετε;

—Ο στένγος σας τώρα μόλις με είδοποίησε ότι έλαβε την πληροφορία, την όποιαν μ' επεφόρτισε να του διαβιβάσω ή μετεωρολογική ύπηρεσία...

Ο Ντούγκλας έγέλασε περιφρονητικά.

—Προμηνόμια μια ώρα και δέκα λεπτά! Ο Τέντ κατέρριψε το ρεκόρ εδω κι' ένα τέταρτο... Θέλει νάρθης μαζί μου, και ή όχι!

Η Γκλάντις τότε, χωρίς να το περιμένη κανείς, άρχισε να κλάη σαν μικρό κορίτσι. Ο Ντούγκλας, έκπληκτος, την έπηρε στην αγκαλιά του και προσπάθησε να σκουπίση τα δάκρυά της μ' ένα μικροσκοπικό μαντήλι, που το ταίχάκωναν ή άδελφές χερουίλες του.

—Έλα, Γκλάντις! Τι εινε αυτό!... Τρελλότητες λοιπόν!...

—Δεν μ' αγαπάει πια ο Τέντ!

—Και τί πειράζει!... Αφού σ' αγαπά έγω, κι' αφού έδέχτηκες να γίνης γυναίκα μου!

—Ναι!... Ναι!...

—Λοιπόν; Τι έχεις; Γιατί παραπεσών; Δεν είχες άπαιτήσει πια να φύγης μαζί μου!

—Ναι!... Έκείνος όμως δεν το ήξερε!... Έλπιζα πως μόλις το μάθωνε, θα διακόπη την πτήση και θα έτρεχε να με κρατήσει κοντά του!... Κι' όμως δεν θέλησε να καταφύγ' σ' αυτή την τελευταία έλπιδα που του άπομνε... Α! Ντούγκλας, πόσο είμαι δυστυχισμένη!...

Έκείνη τη στιγμή άκούστηκε μια ύποκληρη βοή, έξω από την καμπίνα του ασφυμάτου, που απλώθηκε τριγύρω στο αεροδρόμιο κι' άμέσως έπαυε, μια θύελλα από ξετωκρανιές...

—Τέντ! έφώναξε ή Γκλάντις.

Ο Τέντ έσκαψε τον Ντούγκλας με δύναμη κι' έτράβηξε κοντά στην κάτοχη γυναίκα του.

—Μά! Είμαι άδικα έδω πύο, έσύ; Έκανε έκπληκτος.

Έκείνη έσκηψε το κεφάλι και δεν του απάντησε.

—Μά τί κάνεις λοιπόν εδω μέσα;

—Σε περιμένο! του απάντησε ή Γκλάντις χαμινωμένη και με τρυφερότητα.

Και χωρίς να διακόψη έγειρε στην πλατεία αγκαλιά του άνδρός της, γιατί ή γυναίκες, αγαπούν πάντα τους νικητές.

ΑΛΜΠΕΡ ΖΑΝ

ΤΑ ΚΑΤΑΠΑΝΚΤΙΚΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΕΡΛΟΚ ΧΟΛΜΣ

Ο ΕΜΠΟΡΟΣ ΤΩΝ ΠΤΩΜΑΤΩΝ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)
ΕΒΑΙΩΣ, κύριε Χόλμς. Τό άμάξι μου περιμένει κάτω, απάντησε ή κ. Έστράντ.
Ο Χόλμς σηκώθηκε επάνω, φόρεσε τὸ ε-πανωφόρι καὶ τὸ καπέλλο του καὶ εἶπε στὸ Χάρρυ:
—Θὰ με περιμένεις ἐδῶ, ἀγαπητέ μου, ὥσπου νὰ γυρίσω. Κν' ἂν ἀκόμα δὲν ἔρθω ὡς τὸ προῖ, δὲν δὰ κλείσεις μάτι.
—Μάλιστα, ἀπάντησε μετ' προθυμία ὁ Χάρρυ.

Ο ΧΟΛΜΣ ΔΕΝ ΓΕΛΙΕΤΑΙ ΕΥΚΟΛΑ

Ο Σέρλοκ Χόλμς κ' ή κ. Έστράντ μπήκαν στ' άμάξι καὶ σὲ λίγο βρισκότουσαν στὸ μέγαρο τοῦ τραπεζίτου Έστράντ. Τὸ μέγαρο αὐτὸ ἦταν ἀπ' τὰ πολυτελέστερα τοῦ Λονδίνου. Στὸ πρῶτο πάτωμα, ή κ. Έστράντ στάθηκε, άνοιξε μιά πόρτα καὶ εἶπε με συγκλημένη φωνή στὸν άστυνομικό:
—Εἰν' ἐκεῖ... Έκεῖ μέσα.... "Ω, Θεέ μου, Θεέ μου, δὲν θὰ μπορέσω ν' ἀνθέξω!... Λατρευμένη μου Παῦλε!... Άγαπημένε μου!...

Ο Χόλμς τῆς ψιθύρισε μερικά λόγια παρηγορίας καὶ μπήκε μαζί της στὸ δωμάτιο, τὸ ὁποῖο φωτιζόταν ἀμυδρῶς ἀπὸ μιά μικρὴ λάμπα.

Τὸ πτώμα τοῦ τραπεζίτου βρισκόταν επάνω σ' ἓνα κρεβάτι καὶ ἦταν σκεπασμένο μ' ἓνα σεντόνι.

Ο Παῦλος Έστράντ ἦταν ὑψηλοῦ ἀναστήματος, τέλειος τύπος ἀρχοντανθρώπου. Φοροῦσε ρούχα ἐσπερίδος κ' αὐτὸ παραξένεψε τὸν Χόλμς, ὁ ὁποῖος ἔριξε στὸ νεκρὸ ἓνα γρήγορο βλέμμα, ἓνα βλέμμα γεμάτο ὑποψία...

—Ο σύζυγός σας, εἶπε στὴν κ. Έστράντ, φορεῖ ρούχα ἐσπερίδος. Ἦρθε σὰντι κ' ἄλλαξε τὰ καθημερινά του ρούχα;

—Όχι, κύριε Χόλμς. Ο σύζυγός μου ντυνόταν στὸ γραφεῖο του κ' ἐρχόταν στὸ σπίτι ἑτοιμος, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ πάμε πουνθενά.

Ο άστυνομικός ἔσκυψε τώρα επάνω ἀπ' τὸ πτώμα καὶ τὸν ἔδεσσε με προσοχή. Κυρίως κινεῖται με περιέργεια, τὴν πληγὴ τοῦ τραπεζίτου.

—Τί περιέργη στυλιετιά! ψιθύρισε.
Καὶ κατόπιν γύρισε καὶ εἶπε στὴν κ. Έστράντ:

—Κυρία, ἔχετε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ δώσετε ἓνα κερί; "Α! νὰ ἔνα πάνω στὸ τζάκι. Καθίστε, παρακαλῶ.

Μὲ τὸ κερί στὸ χέρι, τώρα, ὁ Χόλμς ἔξεταζε ἀρκετὴ ὥρα τὸ θανατηφόρο τραῦμα τοῦ τραπεζίτου.

—Ο σύζυγός σας, εἶπε κατόπιν στὴν κ. Έστράντ, ἔδολεφθη μ' ἓνα ἰταλικὸ στυλέτο.

Ο θάνατος ἐπλήθυν ἀκαριαίως, γιὰ τὸ στυλέτο τρύπησε τὴν καρδιά πέρα καὶ πέρα. Τί νὰ σὰς πῶ ὠστόσο, κυρία... Χρόνια πολλὰ ἀσχολοῦμαι μετὰ τὸν στηριώδη ἐγκληματὰ.

Μολταῦτα, πρῶτὴ φορά βλέπω ἓνα τραῦμα τόσο ἀσφαλές, τόσο καλὰ ὑπολογισμένο.

—Η κ. Έστράντ ἀναστένανε τὰ μάτια της ἦσαν βουρκωμένα.

—Άλλοίμονο!... ψιθύρισε. Μοῦ ἀπῆρσαν, οἱ ἄθλιοι, ὅτι πολὺ μόνον εἶχα σ' αὐτὸν τὸν κόσμο...

—Ο σύζυγός σας, κυρία, ἦταν μασῶνος;

—Ποῦ τὸ ἔχετε; ρώτησε ἑκπληρητὴ ή κ. Έστράντ.

—"Ω! δὲν εἶνε δὰ καὶ τόσο δύσκολο νὰ τὸ μαντέψῃ κανεὶς αὐτό. Εἶδα τὰ σημάδια τῶν μασῶνων επάνω σ' ἓνα μπουκὸν τῆς ἀλυσίδας τοῦ ρολοιοῦ τοῦ συζύγου σας.

—Ναί, κύριε Χόλμς. Δὲν κάματε λάθος. Ο Παῦλος ἦταν πράγματι μασῶνος. Κατεῖχε μάλιστα σπουδαία θέσι στὴ στοὰ

ποῦ ἀνῆρε. Δὲν φαντάζομαι ὅμως νάχι καμμιὰ σχέση αὐτὸ μετ' ὁλοφρονία. Δὲν φαντάζομαι, θέλω νὰ πῶ, ὅτι ἔδολεφθησαν τὸν σὺζυγό μου οἱ μασῶνοι, γιὰτὶ ἐπρόδωσε τίποτε μυστικά τους...

—Όχι, πιθανῶς. Πάντως ή ἀλυσίδα καὶ τὸ ρολοῖο τοῦ συζύγου σας βρίσκονται επάνω του. Νὰ ἀκόμα κ' ἓνα πορτοφῶλό με 67 λίρες. "Ολ' αὐτὰ μὰς δείχνουν πὸς ὁ συζυγός σας δὲν ἔδολεφθη νήθη γὰ νὰ ληστευθῇ. "Οστόσο, ἔχετε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ πῆτε ποῖος εἶνε ὁ πρῶτος ὑπάλληλος τῆς Τραπεζῆς τοῦ συζύγου σας;

—Ο κύριος Σάρλεϋ Μπένσον, ἡλικίας ἑξήντα χρόνων. Τὸ δεξ χέρι τοῦ Παύλου, ἀπὸ τότε ποῦ άνοιξε τὴν Τραπεζά του.

—Μπορεῖτε νὰ καλέσετε ἐδῶ τὸν κύριον Μπένσον;

—Δὲν ἔξω ποῦ κατοικεῖ, κύριε Χόλμς.

—Θὰ ἔξω ὁ θυρωρός σας. Εἶνε ἀνάγκη νὰ μιλήσω μετὰ τὸν άρσο Μπένσον, τώρα άμέσως. "Εχετε τὴν καλωσύνη νὰ πῆτε στὸ θυρωρὸ σας νὰ τρεῖξῃ νὰ τὸν εἴρῃ;

—Πολὺ εὐχαρίστας, κύριε Χόλμς.

—Αὐτὸ ἤθελα κ' ἐγώ, μουρμούρισε ὁ Χόλμς, μόλις ή κ. Έστράντ βγήκε ἔξω καὶ τὸν ἄφησε μόνον. Καὶ τώρα, ἂν κάνουμε γρήγορα—γρήγορα τὴ δουλειά μας.

Λέγοντας τὰ λόγια αὐτὰ, ὁ δαιμόνιος άστυνομικός πλησίασε καὶ πάλι κοντὰ στὸ πτώμα, ἔβγαλε ἓνα μέτρο ἀπ' τὴν τσέπη του καὶ μέτρησε τὸ γύρο τοῦ λαμποῦ του καὶ τὸ μέτρος καὶ τὸ πλάτος τῶν πελμάτων τῶν παπουτσιῶν του.

—Καὶ τώρα τίς τσέτες, εἶπε σιγὰ ὁ Χόλμς κ' ἄρχισε νὰ ψάχνῃ τίς τσέτες τοῦ νεκροῦ τραπεζίτου.

Μέσα στῆς τσέτες τοῦ παντελονιοῦ τοῦ πτώματος βρῆκε ἓνα μαντῆλι ἀρωματισμένο, μετὰ τὸ άρωμα ποῦ χρησιμοποιοῦσε ή κ. Έστράντ, μιά λιμπίτα γιὰ τὰ νύχια, δυὸ κλειδιά κ' ἓναν πορτοκαλιτῆρα.

—Άρχισε νὰ ψάχνῃ κατόπιν τίς τσέτες τοῦ γιλέκου τοῦ νεκροῦ. "Εξαίρετα, τὰ δάχτυλά του συνάντησαν στὸ βάθος μιάς ἔξ αὐτῶν ἓνα χαρτάκι. Ο άστυνομικός τὸ τράβηξε άμέσως ἔξω.

—Μπὰ! εἶπε μόλις τοῦρξε τὴν πρῶτη ματιά, ἓνα σημείωμα... Χμ... "Ας τὰ διαβάσουμε γρήγορα—γρήγορα, πρὶν γυρίσει ή κ. Έστράντ.

Πράγματι, πλησίασε τὸ τυλιγμένο χαρτάκι στὸ φῶς τοῦ κεριοῦ καὶ διάβασε σ' αὐτὸ τὰ ἑξῆς:

«Φροντίστε νὰ ἐξαφανισθῇτε γιὰ κάμποσον καιρὸ ἀπ' τὸ Λονδίνον. Σὰς ἔχουν καταδικάσει σὲ θάνατο. "Οπως ἔχετε, ὅποιος προδίδει τὰ μυστικά μας, καταδικάζεται ἀνεκλήτως στὴν πῆνη αὐτὴ καὶ ποτε δὲν ἐφεύγει ἀπ' τὴ σκληρὴ τιμωρία ποῦ τὸν περιμένει. Τὸ χέρι ποῦ θὰ σὰς χτυπήσῃ καὶ θὰ σὰς κόψῃ τὴ ζωὴ βεβαιῶνεται πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι σας. Φυλαχθῆτε!... Μ' ἐδερετῆσατε ἄλλοτε καὶ θέλω νὰ σὰς σώσω ἀπ' τὸν τρομερὸ κίνδυνον ποῦ διατρέχετε. Φυλαχθῆτε!...

—Εἶνε φίλος σας ποῦ σὰς ἐδγνωνομέν'.
—Χμ... Νὰ ἔνα χάπι ἑτοιμασμένο γιὰ μένα, ψιθύρισε ὁ Χόλμς, ἔχοντας τὸ βλέμμα του γυρισμένο πρὸς τὴν πόρτα, μῦθος μετ' ἔξαφνα μέσα ή κ. Έστράντ. Μ' ἄλλα λόγια τὸ γραμμάτιο αὐτὸ μὰς λέει τὸ ἑξῆς: Πὸς ὁ Παῦλος Έστράντ καταδικάστηκε σὲ θάνατο ἀπ' τοὺς μασῶνους, γιὰτὶ πρόδωσε τὰ μυστικά τους. Κάποιος φίλος τοῦστειλε τὸ σημείωμα αὐτὸ γιὰ νὰ τὸν σώσῃ, μὰ δὲν πρόλαβε τὸ κακό. Τί χονδρονόμης φάρσα ἀλήθεια!... Μὰ ἔγνοια σας, "Ο κ. Χόλμς δὲν γελιέται ἔτσι εὐκολα. Δὲν εἶμα νήπιος, διάβολε! "Οστόσο, ἂς κρύψουμε τὸ σημείωμα αὐτό. "Ισως μὰς χρησιμεύει...

Τὴ στιγμή αὐτὴ άνοιξε ή πόρτα καὶ μπήκε μέσα ή κ. Έστράντ.

—Κύριε Χόλμς, εἶπε, ὁ κ. Μπένσον κατοικεῖ στὴν ὁδὸν Λίντν 333. Θέλετε νὰ στειλῶ νὰ τὸν φωνάξω;

—Εὐχαριστῶ, κυρία. Ἀλλά δὲν εἶν' ἀνάγκη πρὸς τὸ παρόν. Θὰ ἔξετάσω τὸν κύριο Μπένσον αὔριο, μετὰ τὴν ἡσυχία μου. Τώρα θὰ σὰς ἀφήσω γὰ νὰ τρεῖξῃ νὰ κάμω μερικὲς ἐρευνες ποῦ προηγούται τὸν άρσο.

ΤΟΥ ΚΟΝΑΝ ΝΤΟΥ

ΑΠ' ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΑΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Πὸς ἔγινε ὁ Λαφονταῖν ποιητής. Ἡ ἀφηρημάδα του καὶ ή γκάφες του. Πὸς δὲν ἀναγνώρισε τὸ γινεῖ του. Πὸς δὲν συμπληρώθηκε μετὰ τὴ γυναίκα του. Μιά μονομαχία ποῦ δὲν ἔγινε. Ο Βίσμαρκ καὶ ὁ Βίρχωβ ἀντιπάλαι, κτλ.

Ο μέγας Γάλλος μυθογράφος Λαφονταῖν προωφιζόταν ἀπ' τοὺς γονεῖς του γιὰ τὸ ἱερατικὸ στάδιο. Σὲ ἡλικία λοιπὸν δεκαεσσάρων ἔτῶν, τὸν ἔκλεισαν σὲ μιά ἱερατικὴ σχολή, ἀλλὰ ὁ ἀτίθασσος νέος ὕστερ' ἀπὸ ἐνάμιση χρόνον τῶσασε ἀπ' ἐκεῖ.

Ἦταν πειὰ εἰκοσιδύο χρόνων κ' ὅμως δὲν ἔδειχνε καμμιὰ κλίσι γιὰ κανένα ἐπάγγελμα, οὔτε δρεῖι γιὰ καμμιὰ δουλειά. "Ως δτον, μιά μέρα άκουσε τυχαίως νὰ διαβάξουν μερικὸς στίχους τοῦ Μαλέριμ.

Ἡ ἐντύπωσις ποῦ τοῦ προξένισαν οἱ πραγματικὰ ἀρμονικοὶ αὐτοὶ στίχοι, ἦταν ὅμοια μετὰ τὴν ἐντύπωσι ποῦ δοκιμάζει ἓνας ἀνθρωπος τῶν δασῶν, άκούγοντας τὴ μελωδία ἐνὸς παύου. Ο Λαφονταῖν δηλαδὴ, ἀισθάνθηκε μιά ἀκαθόριστη γοητεία καὶ μιά μουσικὴ μέθη νὰ πλημμυρίσῃ τὴν καρδιά του.

Απὸ τὴν ἡμέρα λοιπὸν ἐκείνη, άρχισε νὰ διαβάξῃ με λαχτάρα τὸν Μαλέριμ καὶ τόσος ἦταν ὁ ἐνθουσιασμός του, ὥστε ξενιτίζοντες ἀποστηθίζοντας ποιήματα, γιὰ νὰ τ' ἀπαγγεῖλῃ τὴν ἡμέρα, περπατώντας στὴν ἐξοχή.

Ἔτσι, δὲν άργησε νὰ μιμηθῇ τὸ δ δάσκαλό του καὶ νὰ δημιουργήσῃ κ' αὐτὸς ποιητικὰ ἔργα, ποῦ τὰ χαρακτορίζει ή ἀπλότης κ' ή ἀφέλεια κοντὰ στὴ γλυκύτητα καὶ τὴ μουσικότητα.

Ο Λαφονταῖν ἦταν διαρκῶς ἀρρηγμένος, τόσο πολὺ μάλιστα, ὥστε ἂν δὲν τὸν ἔξερε κανεὶς, θὰ τὸν περνοῦσε γιὰ... ἡλίθιο.

Μιά μέρα ἔβγαυε ἀπ' τὸ σπίτι του, συνοδευόμενος ἀπὸ ἓνα φίλο του.

Τὴ στιγμή ἐκείνη ἔμπαινε μέσα ὁ γινὸς τοῦ ποιητοῦ.

—Τί συμπέτωσις! εἶπε στὸ Λαφονταῖν ὁ φίλος του. Τώρα ποῦ βγαίνετε σεις, ἔρχεται ὁ γινὸς σας.

—Υστερ' ἀπὸ λίγη ὥρα ὅμως, ὁ Λαφονταῖν γύρισε καὶ μετὰ τὴ μεγαλειότερη ἀφέλεια τοῦ κόσμου, ρώτησε τὸ φίλο του:

—Ποῖος ἦταν ὁ νέος ἐκείνος ποῦ ἔμπαινε στὸ σπίτι, ὅταν εἰμεις βγαίναμε;

—Πὸς! δὲν γινωρίζετε λοιπὸν τὸ γινεῖ σας; ρώτησε κατὰπληκτος ὁ φίλος του.

—"Α! ναί... ναί, ἀπάντησε ὁ Λαφονταῖν. Νομίζω πὸς κάποιον τὸν εἶδα!...

Μιά ἐποχὴ πάλι, ὁ Λαφονταῖν εἶχε καλῶσαι μετὰ τὴ γυναίκα του, ή ὁποία, πεισιμονή, εἶχε ἀποσυρθεῖ σὲ κάποιο ἔξοχικό της κτήρια.

Ἄντιστο, ὁ ποιητής, κατόπιν μεσελάθησεν τῶν φίλων του, δέχθηκε νὰ ξεχώσῃ ὅλα τὰ περασμένα καὶ νὰ ξαναγατήσῃ μαζί της, ἑπιπῶντας τῆς συγγένει. Μὲ τὸν σκοπὸ λοιπὸν αὐτό, πῆγε νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ. Ο νέος ὅμως ὑπερηφής τῆς κυρίας του, ἐπειδὴ δὲν τὸν γινωρίζε, τὸν ἔδιωξε, λέγοντάς του, ὅτι ή κυρία εἶπε στὴν ἐκκλησία.

—Υστερ' ἀπ' αὐτό, ὁ Λαφονταῖν ἔφυγε κ' ἀποῦ ἔμεινε δυὸ μέρες στὸ σπίτι ἐνὸς φίλου του, στὴν ἐξοχή, ξαναγύρισε στὸ Παρίσι, ἔρχνόντας πειὰ γιὰ πάντα τὴ γυναίκα του κ' ὅλες τίς ὑποθέσεις του.

Ο Βίσμαρκ κ' ὁ σοφὸς ἐπιστήμιον Βίρχωβ, ἐρχόντουσαν πολὺ συχνὰ σὲ δεκάτες λογομαχίες, ἔνεκα πολιτικῶν διαφορῶν.

Μιά μέρα λοιπὸν, ὅτεσ' ἀπὸ μιά τέτοια σκηνή, ὁ Σίδηροῦς Ἀρχικαγγελώρος, νομίζοντας τὸν ἑαυτοῦ θανάσιμα προσβεβλημένον ἀπ' τὰ λόγια τοῦ Βίρχωβ, ἔστειλε δυὸ ὑπακόμους του νὰ ζητήσουν ἀπ' τὸν μεγάλο σοφὸ ἱκανοποίησι στὸ πεδίο τῆς τιμῆς.

—Θέλει λοιπὸν νὰ λῶσουμε τὴ διαφορά μας διὰ μονομαχίας; ρώτησε ὁ Βίρχωβ.

—Ναί. Ἀφίουμε σὲ σὰς τὴν ἐκλογὴ τῶν ὀπλῶν, ἀπάντησαν οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ Βίσμαρκ.

—Θαυμάσια! εἶπε ὁ Βίρχωβ. Ἐκλέγω λοιπὸν τὴ στουκνίνη. Θὰ βάσουμε δυὸ κομμάτια λαορὶ ἐπ' αὐτὸ ἓνα τραπέζι. Τὸ ἓνα ἀπ' αὐτὰ θὰ περιέχῃ στουκνίνη σὲ μεγάλη δόσι. Θὰ μὰς δέσουν τὰ μάτια κ' ὁ καθένας μὰς θὰ προχωρήσῃ, θὰ πάρῃ ἓνα κομμάτι λαορὶ καὶ θὰ τὸ φάῃ. Αὐτὸς εἶνε ὁ δοῖο μου. Ἰναρρίστε τοὺς στὸν κύριο Βίσμαρκ...

Εἶνε περὶτὸ νὰ ποῖμε, ὅτι ὁ Βίσμαρκ, ποῦ ὅποιον τὰ νεύρα εἶχαν καλῶσαι ἐντυπωσιασθῇ, δὲν ἔδεδῆχ τὸς δρους τοῦ ἀντιπάλου του καὶ ή μονομαχία ἀπεσοδίσθη.

καρτερον. Χαίρετε, κυρία Έστράντ.

—"Ω, Θεέ μου, τί μεγάλη συμφορά ποῦ με βρῆκε, ἐτραύλισε ή κ. Έστράντ, πνιγμένη στὰ δάκρυα. Παῦλε!... Άγαπημένε μου Παῦλε!...

Ο Χόλμς τῆς ἔσφιξε τὸ χέρι καὶ τῆς ψιθύρισε μερικά λόγια παρηγορίας.

—Κάμετε κοινάριο, κυρία. Σὰς δίνω τὸ λόγο μου, ὅτι οἱ δολοφονοὶ θὰ ἀνακαλυφθοῦν καὶ θὰ τιμωρηθοῦν, ὅπως τοὺς πρέπει.

Ἄνταν βγήκε στὸ δρόμο, ὁ Χόλμς τράβηξε ἱσὰ πρὸς τὸν Τάμεσι. Κοντὰ στὸ ποτάμι, πλάι στὴν ἐκκλησία τοῦ Ουεστμίνστερ, ὑπῆρχε μιά ἑλὶνη παράγκα, ἀνήκουσα σ' ἓναν πορθημέα, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀρκετὲς βάρκες, τίς ὁποῖες νοίκιασε σ' ὁσους ἤθελαν νὰ περάσουν στὴν ἀνατολὴν θάλη.

Ο Χόλμς στάθηκε ἔξω ἀπ' τὴν παράγκα καὶ φώναξε:
—Ε! Τζόννη, Τζόννη, άνοιξε!... Εἰμ' ἐγώ... Φίλος...

Σὲ λίγα δευτερόλεπτα ἓνα παράθυρον άνοιξε κ' ἓνας ἀνθρωπος πρὸβῆκε. Ἦταν σσοτός γιγαντας. Φοροῦσε ἓνα παντελὸν κ' ἓνα ποικίμο μ' ἀνδοσυμμομένα μὰ μαυνία. Μόλις ἀντίκρυσε τὸν άστυνομικό, ἔτρεξε ν' άνοιξῇ τὴν πόρτα, λέγοντας:

—Σεῖς, κ. Χόλμς! Περάστε.

—Εἶνε δὸ ὁ Δαβὶδ; ρώτησε ὁ Χόλμς.

—Μέσα εἶνε καὶ γεμίζει τὴν παραθαλάμη του, κ. Χόλμς.

Ο Χόλμς μπήκε στὴν παράγκα.

Ἐνα χαμίν, δώδεκα περίπου χρόνων, ἔτρωγε, καθισμένο σ' ἓνα τραπέζι. Ἦταν ἓνας ἔξυπνος διαβολώκος, με μάτια άστραφτερά καὶ σῶμα λιγρὸ, μὰ καὶ γερό.

Μόλις εἶδε τὸν άστυνομικό, ὁ μικρὸς πετάχτηκε ὀρθιος καὶ στάθηκε μεσοτά του.

—Ἐραγες; τὸν ρώτησε ὁ Χόλμς.

—Δὲν σημαίνει, κ. Χόλμς. Τελειώνω κατόπιν. Μὲ θέλετε τίποτε;

—Ναί. Μπορεῖς νὰ πεταχτῆς ὡς τὸ σπῆτι μου;

—Καὶ με ρωτᾷτε;

—Πήγαναι λοιπὸν, παιδί μου, αὐτὸ τὸ σημεῖομα στὸ Χάρρυ. Νὰ τοῦ τὸ δόσης στὰ χέρια του. Θὰ ῥητῇ πῶς μαζύ.

Συντόμως ὁ άστυνομικός ἔβγαλε τὸ σημειωματῖο του κ' ἔγραψε στὸ μαθητὴ του καὶ βοήθησε τὸν αὐτὸ τὰ λόγια:

—Εἶνα γρήγορα. Πάρε μαζί σου διαρρηκτικὰ ἔργαλεῖα, ρούχα αἰτήτου κ' ἓνα κλεφτοφάρσαρο. Θὰ μπορεῖς διὰ διαρρηξέως, σ' ἓναν τραπεζίτικο ἄρσο. Μὴν άργεῖς.

—Θὰ σὲ κρεμάσω ἂν χάσεις τὸ γραμματάκι αὐτό! εἶπε ὁ Χόλμς στὸ Δαβὶδ, δίνοντάς του τὸ σημείωμα.

—Ἐγνοια σας, κ. Χόλμς, ἀπάντησε τὸ χαμίν κ' ἔκρυψε τὸ σημείωμα στὸν κόφρο του.

Νὰ νὰ μὴ χάσῃ καιρὸ κατόπιν, πήδησε ἀπ' τὸ παράθυρο, ἀντὶ νὰ βρῇ ἀπ' τὴν πόρτα, καὶ χάθηκε μέσα στὸ σκοτάδι.

Ο ΧΟΛΜΣ... ΔΙΑΠΡΗΚΤΗΣ!

Τζόννη, εἶπε ὁ Χόλμς στὸν πορθημέα ὅταν ἔμειναν μόνον, θέλω νὰ σῆς μαζί μου αὐτοῦρε.

—Ἐχρηστίσας, κ. Χόλμς.

—Ἔχω ἀνάγκη ἀπ' τὰ γερά σου χέρια. Πρόκειται νὰ σπάσουμε μιά πόρτα ποῦ δὲν εἶνε οὔτε δική μου, οὔτε δική σου.

—Θὰ κάμω δι, μοῦ πῆτε, κ. Χόλμς.

—Θὰ πάσουμε μαζί μας καὶ τὸν Δαβὶδ. Θὰ μὰς χρειαστῇ ἀσφαλές. Εἶνε δώδεκα τώρα ή ὥρα, στή μιά θὰ ξεκινησοῦμε.

Κατόπιν ὁ άστυνομικός ξεπλῶθηκε σ' ἓνα καθίσμα κ' ἄρχισε νὰ καπνίζῃ, βυθισμένος σὲ σκέψεις.

Τρία τέταρτα τῆς ὥρας πέρασαν.

ἔξωθεν άκούστηκαν ἀπ' ἔξω πατήματα.

—Νὰ ὁ Χάρρυ κ' ὁ Δαβὶδ, ἔφτασαν! εἶπε ὁ Χόλμς. "Ανοιξε τὴν πόρτα.

Ἦσαν πράγματι οἱ δυὸ νέοι, οἱ ὁποῖοι ἔφτασαν τρέχοντας.

Ο Δαβὶδ κρατοῖσε παραμάγαλα ἓνα μπόγο ρούχα.

Ο Χόλμς τὸν άνοιξε καὶ εἶπε στὸ Χάρρυ:

—Εμπορός, παιδί μου, ἂς μεταμειρεσθοῦμε σ' ἀνθρώπους τοῦ Ουατςάστελ. (1)

Σὲ λίγα δευτερόλεπτα, ὁ άστυνομικός κ' ὁ βοηθὸς του εἶχαν ντυθεῖ, εἶχαν φορέσει περφοῦκτες καὶ ἡμέτερες γεννάδες κ' εἶχαν γίνεῃ ἀγνωρίστοι.

ΙΠΠΟΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

..... Η ΔΥΟ ΑΡΤΕΜΙΔΕΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου).
ΟΤΕ ο δούξ Φραγκίσκος ντε Γιάξ απάντησε στον Παρέ:

— Έπιθυμώ, ό,τι κι αν πάθω, να με μεταχειριστώ χωρίς πολλές διακρίσεις, όπως κινάτε μ' αυτό τον φτωχό διάβολο.

— Υψηλότε, απάντησε ο 'Αμβρόσιος Παρέ υποκλινόμενος, να είστε βέβαιος ότι θα κάνω αυτό που μου ζητάτε. Όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι μπροστά στον πόνο...

— Τι κρίμα, είπε τότε ο Γαβριήλ, που ο Μαριώ τραυματίστηκε, άπλωσε πού ίσως τον χρειαστώ μαζί με τους άλλους μου άνδρες...

— Πώς; Έκανε ο δούξ ντε Γιάξ κυττάζοντας τον Γαβριήλ ξαφνιασμένος. Τι θέλετε να πείτε;

Μά ο Γαβριήλ δεν του απάντησε. "Ήθελε να μείνουν μόνοι. Γι' αυτό, όταν σε λίγο ο 'Αμβρόσιος Παρέ έφυγε, ο Γαβριήλ απομακρύνει τους μισθοφόρους του και έμεινε μόνος με τον άρχιστράτηγο.

— Τι σκοπεύετε να κάνετε, φίλε μου; τον ρώτησε τότε ο δούξ.

— Α! απάντησε ο Γαβριήλ, δεν θα σας το πω αυτό. Είναι το μυστικό μου... "Αν σας το έλεγα, ίσως μ' έμποδίζατε να κάνω αυτό που θέλω και δεν έχω με πείρα καμιά για διαταγμούς. Έξ' άλλου ούτε σεις, ούτε το στρατεύμα σας θ' άνασταυρώσετε καθόλου απ' αυτή την έπιχειρήσι. Οι άντρωποί μου, οι μόνοι που θα χρησιμοποιήσω, είναι μισθοφόροι μου...

Έπιθυμώ να πραγματοποιήσω το σχέδιό μου ή να πεθάνω.

— Και γιατί αυτή ή περιφάνεια; ρώτησε ο δούξ.

— Δεν είναι καθόλου περιφάνεια, έξοχότητε... Έχω δώσει μόνο το λόγο μου και θέλω να τον κρατήσω. Αυτό που θέλω από σας, είναι, αν κυριευθεί το Καλαί, χάρις σε μένα, να μην το διακηρύξετε από δημοσίαι... "Όχι!... Μία τέτοια τιμή άνηκει σε σας, τον άρχιστράτηγο...

Έπιθυμώ μόνο να πείτε ιδιαίτερος στον 'Ερρίκο Β' που ολόο έταίσα στην έπιχειρήσι αυτή...

— Μά αυτό άπατεί το δικαίω! είπε ο Γιάξ. Αυτό είναι το καθήκον μου...

— Έ, λοιπόν, δεν θέλω τίποτε περισσότερο, είπε ο Γαβριήλ. "Ας μάθει ο βασιλεύς τις ύπηρεσιές μου κι' έχει στα χέρια του μία άνταμοιβή για μένα που άξιζει περισσότερο απ' όλες τις τιμές και τις εύτυχίες του κόσμου...

— Αφού είν' έτσι, είπε ο Γιάξ, ο βασιλεύς θα μάθει όλα όσα κάνετε γι' αυτόν... Μά εγώ δεν μπορώ να κάνω τίποτε περισσότερο για σας;...

— Ναι, έξοχότητε, έχω να ζητήσω μερικάς έκδουλεύσεις από την έξοχότητά σας...

— Μιλήστε, είπε ο δούξ.

— Έν πρώτοις, απάντησε ο Γαβριήλ, θέλω να μάθω το σύνθημα για να μπορέσω να βγω άπόψε, όποιωδήποτε ώρα, από το στρατόπεδο.

— Δεν έχετε παρά να πείτε: «Καλαί» και «Κάρολος» κι' οι σκοποί θα σας άφήσουν να περάσετε...

— Έπειτα, έξοχότητε, εξακολούθησε ο Γαβριήλ, αν σκοτωθώ κι' έσείς κυριεύσετε το Καλαί, σας ύπενθυμίζω ότι ή δουλειά μου άρτεμς ντε Κάστρο, κόρη του βασιλέως, είναι αλμάλωτη του λόρδου Βέντγουορθ κι' έχει δικαιώματα στην προστασία σας.

— Μην ξεχνάτε πως είμαι ευγενής, απάντησε ο πρίγκιπ Φραγκίσκος ντε Γιάξ. Τι άλλο θέλετε;

— Τέλος, έξοχότητε, εξακολούθησε ο Γαβριήλ, θ' αναλάβω άπόψε μία μεγάλη ύποχρέωσι απέναντι κάποιου φραζ των άκτών αυτών, όνομαζόμενου Άνσέλμης... "Αν ο φραζ αυτός χαθεί μαζί μου, έγραφα στον οικόνομό μου 'Έλντο να φροντίσει ώστε ή γιογένειά του να μη στερηθεί τίποτε... Μά για περισσότερη ασφάλεια, θα σας ή-μουν ύπόχρεος, έξοχότητε, αν φροντίζατε για την έκτέλεσι των διαταγών μου.

— Κι' αυτό θα γίνει, είπε ο Γιάξ.

— Αυτό είχα να σας πω, έξοχότητε. "Αν δεν με ξαναβείτε πεία, σας παρακαλώ να με συνλογίσετε με κάποια άγάπη και να μιλήτε για μένα με δση έκτακτοι με έχετε, είτε στο βασιλεύα, που άσφαλώς θα τον εύχαριστήση ο θάνατός μου, είτε στην 'Αρτεμίδα ντε Κάστρο, που έλπίζω πως θα ή λυτήση... Και τώρα δεν σας κρατάω πεία... Σας άποχωρετώ, ίσως για πάντα, έξοχότητε...

— Ο δούξ ντε Γιάξ σηκώθηκε...

— Διωχτε, φίλε μου, τις φθιβερές αυτές ιδέες, είπε. Φεύγω για να μη σας άσασχολήσω απ' την έκτέλεσι του μυστηριώδους σας σχεδίου... Μά να είστε βέβαιος ότι ως άδριο το πρωί θα είμαι πεία ά-νίσχυος για σας και δεν θα κοιμηθώ καθόλου... "Ώστόσο, κάτι μού λέει πως θα σας ξαναβώ και δεν σας άποχωρετώ, άγαπητέ μου φίλε.

— Εύχαριστώ για τους καλούς σας οίανους, έξοχότητε, απάντησε ο Γαβριήλ. Πιστά, αν με ξαναβείτε, θα με δέτε μέσα στο Καλαί που θα είναι πεία γαλλική πόλις...

— "Αν γίνει αυτό, απάντησε ο Γιάξ, θα μπορούτε να κοιχάστε πως σώσατε την τιμή της Γαλλίας και τη δική μου...

ΤΟΥ ΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ, ΠΑΤΡΟΣ

ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΣΚΟΤΑΔΙ ΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ

Και ο πρίγκιπ, αφού έσφιξε το χέρι του Γαβριήλ, βγήκε απ' τη σκηνή και χάθηκε μέσα στο σκοτάδι της νύχτας...

XV

— Όταν ο Γαβριήλ έμεινε μόνος, έκανε ένα νόημα στον Μαριώ Γκέο, ο οποίος βγήκε έξω, χωρίς να περιμένη άλλη έξήγησι.

Έπειτα από ένα τέταρτο, ο ίπποκόμος ξαναγύρισε μαζί μ' ένα άλλον άντρα με πρόσωπο ήλιοφωτισμένο και ντυμένο άθλια...

— Έξοχότητε, είπε ο Μαριώ-Γκέο, ή ο άνθρωπος μας...

— Α, καλά! Έκανε ο Γαβριήλ. Έσύ είσαι λοιπόν ο φραζ Άνσέλμης, για τον οποίο μού μίλησε ο Μαριώ-Γκέο; έπρόσθεσε άπειρο νόμος προς τον νεοφερμένο.

— Ναι, έξοχότητε, είμαι ο φραζ Άνσέλμης.

— Ξέρεις τον ρώτησε ο ύποκομος, ποιά ύπηρεσία περιμένουν απ' σένα;...

— Ο ίπποκόμος σας μού τ' άπε ελε, έξοχότητε, και είμαι έτοιμος...

— Ο Μαριώ-Γκέο θα σου ελε άκόμα, έπρόσθεσε ο Γαβριήλ, κι κινδυνεύει ή ζωή σου...

— "Ω! απάντησε ο φραζ. Αυτό δεν ήταν άνάγκη να μού το πεί. Το ήξερα πολύ καλά και μάλιστα καλύτερα απ' αυτόν...

— Και όμως ήρθε; ρώτησε ο Γαβριήλ. Αυτό φανερώνα πως ή-χες γενναία καρδιά...

— Μην ξεχνάτε πως μού πληρώσατε προκαταβολικά ή βάρη μου και τη ζωή μου... "Ώστόσο, πρέπει να πάτε στην Παναγία ένα μεγάλο κερί σαν το μού σας, αν φτάσουμε σόοι και θυγεί.

— Μά και όταν φτάσουμε, Άνσέλμης, είπε ο Γαβριήλ, ή άποσώ σου δεν θα έχη τελείωσι άκόμα...

— Μά πάλης να είσαι πεία βάρη της μας και θα γίνης συμπεριλαμβανής μας... Χωρίς δεκατέσσερα μέσα στη βάρη σου;

— "Ω! έχω χωρές και είκοσι... απάντησε ο φραζ. Μά ο αφέντης Μαριώ δεν μού ελε ένα πρόμα μόνο. Σε ποιά μέρος πρέπει να σας άποδίδω;

— Στο φρούριο Ρισμπαν; απάντησε ο Γαβριήλ.

— Στο φρούριο Ρισμπαν; επανέλαβε ο φραζ. Άνα-σα καλά; Στο φρούριο Ρισμπαν, έπαιτε;

— Ναι, απάντησε ο Γαβριήλ. Έχεις να παρατηρήσεις τίποτε σ' αυτό;

— Τίποτε, είπε ο Άνσέλμης, εκτός του ότι ή άσπ του φρουρίου Ρισμπαν είναι έντελώς άποσέγγιστη απ' έμά τοιλάχιον δεν έχω ρίξει ποτέ μου άκονα ενέ...

Είπε δύο μεγάλοι βόχοι...

— Άρνείσαι λοιπόν να μ' άσ οδηγήσι; ρώτησε ο Γαβριήλ.

— Μά την πίστι μου, όχι... Και μολονότι δεν έχω και τόσο αυτό το μέρος, θα κάνω ό,τι μπορώ για να σ' οδηγήσω!... Θα κάνουμε ώραση περιάτο...

— Ποιά ώρα πρέπει να είμαστε έτοιμοι; ρώτησε ο Γαβριήλ.

— Θέλετε να φτάσετε στις τέσσερες, δεν είν' έτσι; ρώτησε ο φραζ.

— Στις τέσσερες με πέντε το πολύ...

— Έ, λοιπόν, πρέπει να κάνουμε δύο ώρες όρση και τόσο αυτό το μέρος, θα κάνω ό,τι μπορώ για να σ' οδηγήσω!... Θα κάνουμε ώραση περιάτο...

— Ποιά ώρα πρέπει να είμαστε έτοιμοι; ρώτησε ο Γαβριήλ.

— Θέλετε να φτάσετε στις τέσσερες, δεν είν' έτσι; ρώτησε ο φραζ.

— Στις τέσσερες με πέντε το πολύ...

— Έ, λοιπόν, πρέπει να κάνουμε δύο ώρες όρση και τόσο αυτό το μέρος, θα κάνω ό,τι μπορώ για να σ' οδηγήσω!... Θα κάνουμε ώραση περιάτο...

— Ποιά ώρα πρέπει να είμαστε έτοιμοι; ρώτησε ο Γαβριήλ.

— Θέλετε να φτάσετε στις τέσσερες, δεν είν' έτσι; ρώτησε ο φραζ.

ΕΥΘΥΜΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ο ΤΡΟΜΕΡΟΣ ΞΙΦΟΜΑΧΟΣ

Τώραμε ο φιλαράκος...

— Όταν έφτασε ή κανονική ώρα, ο κ. Άλφρέδος Ζιτενά, ιδιοκτήτης του γνωστού καταστήματος «Μπαζάρ Πα-ριζιέν», έβλεπε το μαγαζί του και, κατά τη συνήθειά του, πήγε να πάρη το δρεκέτιό του στο μεγάλο καφενείο της πλατείας. Το Πιτιβιέρ είχε μία μικρή κομμάτι, σχεδόν χωριά, έχει όμως πλατεία και μεγάλο καφενείο.

Καθώς περνούσε άφηρημένος ανά-μεσα από τα τραπέζια για να πάη στη συνήθισμένη του θέσι, π' ές από άνω-κάτω άρχισαν να τον κυκλώνουν και κατά-ρωποι σκύλοι του κ. Προτεστόν, που μοναδικό συντάκτου και κατά-στέφαν άρχισαν να τον «φάγουν».

— "Ο κ. Προτεστόν σηκώθηκε άμέσως άγριέμένος:

— Ποι τάχεις τα μάτια σου, έδον!... "Ήλθες!... φώναξε.

— "Ο κυνέας ο κ. Ζιτενά τάχισε. Θυμήθηκε καταπραγμαμένος πως ο κ. Προτεστόν είχε την φήμη τρομερού ξιφομάχου σ' όλο το Πιτι-βιέρ. "Αλήθεια είναι πως από τότε που ήθελε για να βγάλη το φραζ, πέντε χρόνια τώρα, δεν έμνησχεσθε ούτε μία φορά. Όλοι όμως τον έπαιναν φουγοντας τα κατορθώματά του καθώς τους τα δούσαν δ' όποις. Κόπο και κομμάκι είχε σουβίσει και πετσόκοψει, και τα λείωνό του.

— Σας... Σας ζητώ... συγγνώμη... χίλιες φορές συγγνώμη... τρώει τα αυτιά μου... "Ώστόσο, πρέπει να πάτε στην Παναγία ένα μεγάλο κερί σαν το μού σας, αν φτάσουμε σόοι και θυγεί.

— Μά και όταν φτάσουμε, Άνσέλμης, είπε ο Γαβριήλ, ή άποσώ σου δεν θα έχη τελείωσι άκόμα...

— Μά πάλης να είσαι πεία βάρη της μας και θα γίνης συμπεριλαμβανής μας... Χωρίς δεκατέσσερα μέσα στη βάρη σου;

— "Ω! έχω χωρές και είκοσι... απάντησε ο φραζ. Μά ο αφέντης Μαριώ δεν μού ελε ένα πρόμα μόνο. Σε ποιά μέρος πρέπει να σας άποδίδω;

— Στο φρούριο Ρισμπαν; απάντησε ο Γαβριήλ.

— Στο φρούριο Ρισμπαν; επανέλαβε ο φραζ. Άνα-σα καλά; Στο φρούριο Ρισμπαν, έπαιτε;

— Ναι, απάντησε ο Γαβριήλ. Έχεις να παρατηρήσεις τίποτε σ' αυτό;

— Τίποτε, είπε ο Άνσέλμης, εκτός του ότι ή άσπ του φρουρίου Ρισμπαν είναι έντελώς άποσέγγιστη απ' έμά τοιλάχιον δεν έχω ρίξει ποτέ μου άκονα ενέ...

Είπε δύο μεγάλοι βόχοι...

— Άρνείσαι λοιπόν να μ' άσ οδηγήσι; ρώτησε ο Γαβριήλ.

— Μά την πίστι μου, όχι... Και μολονότι δεν έχω και τόσο αυτό το μέρος, θα κάνω ό,τι μπορώ για να σ' οδηγήσω!... Θα κάνουμε ώραση περιάτο...

— Ποιά ώρα πρέπει να είμαστε έτοιμοι; ρώτησε ο Γαβριήλ.

— Θέλετε να φτάσετε στις τέσσερες, δεν είν' έτσι; ρώτησε ο φραζ.

— Στις τέσσερες με πέντε το πολύ...

— Έ, λοιπόν, πρέπει να κάνουμε δύο ώρες όρση και τόσο αυτό το μέρος, θα κάνω ό,τι μπορώ για να σ' οδηγήσω!... Θα κάνουμε ώραση περιάτο...

— Ποιά ώρα πρέπει να είμαστε έτοιμοι; ρώτησε ο Γαβριήλ.

— Θέλετε να φτάσετε στις τέσσερες, δεν είν' έτσι; ρώτησε ο φραζ.

— Στις τέσσερες με πέντε το πολύ...

— Έ, λοιπόν, πρέπει να κάνουμε δύο ώρες όρση και τόσο αυτό το μέρος, θα κάνω ό,τι μπορώ για να σ' οδηγήσω!... Θα κάνουμε ώραση περιάτο...

— Ποιά ώρα πρέπει να είμαστε έτοιμοι; ρώτησε ο Γαβριήλ.

— Θέλετε να φτάσετε στις τέσσερες, δεν είν' έτσι; ρώτησε ο φραζ.

— Στις τέσσερες με πέντε το πολύ...

— Έ, λοιπόν, πρέπει να κάνουμε δύο ώρες όρση και τόσο αυτό το μέρος, θα κάνω ό,τι μπορώ για να σ' οδηγήσω!... Θα κάνουμε ώραση περιάτο...

— Ποιά ώρα πρέπει να είμαστε έτοιμοι; ρώτησε ο Γαβριήλ.

μάθημα ξιφασίας. Θέλει, δεν θέλει θα μού προσφέρει τη μικρή αυτή ύπηρεσία.

— Έξαφνα ή πόρτα χτύπησε και ο κ. Ζιτενά μπήκε μέσα.

— Αφού δότασε για μία στιγμή, έφτασε στο προκείμενο.

— Θα μάτατε ίσως, κ. Κοτινάς, είπε, το χθεσινό επεισόδιό μου με τον κ. Προτεστόν. Άναγκάστηκε να του στείλω τους μάτρες μου...

— Άλλά, δυστυχώς, δεν έχω πεία ποτέ μου σπαθί στα χέρια μου... Σας παρακαλώ, λοιπόν, να μού δώσετε όπως-όπως μερικά μα-θήματα...

— Εύχαριστώ, κ. Ζιτενά... άγαπητέ μου κ. Ζιτενά... εύχαριστώ... απάντησε ο διπλοδιδάσκαλος.

— "Ο κ. Κοτινάς ήταν όλος χαρά για την εύκαιρία που του παρου-σιαζόταν. Είπε λοιπόν στον καινούργιο μαθητή του να βγάλη το σπα-θί του και κατόπιν, παραδίδοντας το σπαθί που κρατούσε, πρό-σθεσε:

— Πάτε το παιχνιδάκι αυτό. Με το δεξί... Έτσι... Και τώρα πρώτα-πρώτα θα σας μάθω την έφοδο.

— "Ώστερα από λίγα λεπτά, όταν ο μαθητής άρχισε να καταφέρνει τη στάσι—το δεξί πόδι πενήντα πόντους μπροστά από τ' άριστερό—πηρε και ο κ. Κοτινάς ένα άλλο ξίφος και στάθηκε απέναντί του.

— Και τώρα, άγαπητέ μου κ. Ζιτενά, αν θέλετε, προχωρούμε από την θεωρία στην πράξι... Βαστάτε γερά το ξίφος σας... Και όταν σας πω μάς! θα δεινίσετε άπάνω μου... μη ξεχνάτε πως είμαι ο αντίπαλός σας αυτήν τη στιγμή... Λοιπόν... Μάς!

Είπε πάντοτε δυσάρεστο να γίνη κανείς φονής χωρίς να θέλη. Άσφαλώς όμως κανείς δεν τάχισε τόσο σόο ο κ. Ζιτενά, όταν — έ-πα δεύτερόλεπτα μετά την έφοδό του—άντε-λήφθη ότι δεν είχε πεία απέναντί του τον κ. Κοτινάς, αλλά τον μακαρίτη κ. Κοτινάς, σουβλιμένο περα για πέρα.

— Νά πόρ' ή δογή!... Καλά τ' ά κατά-φερα, μουμυώθηκε... Ένας μονάχα καθηγη-τής της ξιφασίας ήταν στο Πιτιβιέρ... Και ίσα-ίσα την παραμονή της μονομαχίας μου, τώρα που είχα άνάγκη από μερικά μαθήμα-τα... Κατάφερα ο άλλος με την άδεξιότη-τά μου να τον σκοτώσω... Μπράβο μου... Καλά να πάθω... *

— "Ώστερα από λίγα λεπτά, όταν ο μαθητής άρχισε να καταφέρνει τη στάσι—το δεξί πόδι πενήντα πόντους μπροστά από τ' άριστερό—πηρε και ο κ. Κοτινάς ένα άλλο ξίφος και στάθηκε απέναντί του.

— Και τώρα, άγαπητέ μου κ. Ζιτενά, αν θέλετε, προχωρούμε από την θεωρία στην πράξι... Βαστάτε γερά το ξίφος σας... Και όταν σας πω μάς! θα δεινίσετε άπάνω μου... μη ξεχνάτε πως είμαι ο αντίπαλός σας αυτήν τη στιγμή... Λοιπόν... Μάς!

Είπε πάντοτε δυσάρεστο να γίνη κανείς φονής χωρίς να θέλη. Άσφαλώς όμως κανείς δεν τάχισε τόσο σόο ο κ. Ζιτενά, όταν — έ-πα δεύτερόλεπτα μετά την έφοδό του—άντε-λήφθη ότι δεν είχε πεία απέναντί του τον κ. Κοτινάς, αλλά τον μακαρίτη κ. Κοτινάς, σουβλιμένο περα για πέρα.

— Νά πόρ' ή δογή!... Καλά τ' ά κατά-φερα, μουμυώθηκε... Ένας μονάχα καθηγη-τής της ξιφασίας ήταν στο Πιτιβιέρ... Και ίσα-ίσα την παραμονή της μονομαχίας μου, τώρα που είχα άνάγκη από μερικά μαθήμα-τα... Κατάφερα ο άλλος με την άδεξιότη-τά μου να τον σκοτώσω... Μπράβο μου... Καλά να πάθω... *

— "Ώστερα από λίγα λεπτά, όταν ο μαθητής άρχισε να καταφέρνει τη στάσι—το δεξί πόδι πενήντα πόντους μπροστά από τ' άριστερό—πηρε και ο κ. Κοτινάς ένα άλλο ξίφος και στάθηκε απέναντί του.

— Και τώρα, άγαπητέ μου κ. Ζιτενά, αν θέλετε, προχωρούμε από την θεωρία στην πράξι... Βαστάτε γερά το ξίφος σας... Και όταν σας πω μάς! θα δεινίσετε άπάνω μου... μη ξεχνάτε πως είμαι ο αντίπαλός σας αυτήν τη στιγμή... Λοιπόν... Μάς!

Είπε πάντοτε δυσάρεστο να γίνη κανείς φονής χωρίς να θέλη. Άσφαλώς όμως κανείς δεν τάχισε τόσο σόο ο κ. Ζιτενά, όταν — έ-πα δεύτερόλεπτα μετά την έφοδό του—άντε-λήφθη ότι δεν είχε πεία απέναντί του τον κ. Κοτινάς, αλλά τον μακαρίτη κ. Κοτινάς, σουβλιμένο περα για πέρα.

— Νά πόρ' ή δογή!... Καλά τ' ά κατά-φερα, μουμυώθηκε... Ένας μονάχα καθηγη-τής της ξιφασίας ήταν στο Πιτιβιέρ... Και ίσα-ίσα την παραμονή της μονομαχίας μου, τώρα που είχα άνάγκη από μερικά μαθήμα-τα... Κατάφερα ο άλλος με την άδεξιότη-τά μου να τον σκοτώσω... Μπράβο μου... Καλά να πάθω... *

— "Ώστερα από λίγα λεπτά, όταν ο μαθητής άρχισε να καταφέρνει τη στάσι—το δεξί πόδι πενήντα πόντους μπροστά από τ' άριστερό—πηρε και ο κ. Κοτινάς ένα άλλο ξίφος και στάθηκε απέναντί του.

— Και τώρα, άγαπητέ μου κ. Ζιτενά, αν θέλετε, προχωρούμε από την θεωρία στην πράξι... Βαστάτε γερά το ξίφος σας... Και όταν σας πω μάς! θα δεινίσετε άπάνω μου... μη ξεχνάτε πως είμαι ο αντίπαλός σας αυτήν τη στιγμή... Λοιπόν... Μάς!

Είπε πάντοτε δυσάρεστο να γίνη κανείς φονής χωρίς να θέλη. Άσφαλώς όμως κανείς δεν τάχισε τόσο σόο ο κ. Ζιτενά, όταν — έ-πα δεύτερόλεπτα μετά την έφοδό του—άντε-λήφθη ότι δεν είχε πεία απέναντί του τον κ. Κοτινάς, αλλά τον μακαρίτη κ. Κοτινάς, σουβλιμένο περα για πέρα.

— Νά πόρ' ή δογή!... Καλά τ' ά κατά-φερα, μουμυώθηκε... Ένας μονάχα καθηγη-τής της ξιφασίας ήταν στο Πιτιβιέρ... Και ίσα-ίσα την παραμονή της μονομαχίας μου, τώρα που είχα άνάγκη από μερικά μαθήμα-τα... Κατάφερα ο άλλος με την άδεξιότη-τά μου να τον σκοτώσω... Μπράβο μου... Καλά να πάθω... *

— "Ώστερα από λίγα λεπτά, όταν ο μαθητής άρχισε να καταφέρνει τη στάσι—το δεξί πόδι πενήντα πόντους μπροστά από τ' άριστερό—πηρε και ο κ. Κοτινάς ένα άλλο ξίφος και στάθηκε απέναντί του.

— Και τώρα, άγαπητέ μου κ. Ζιτενά, αν θέλετε, προχωρούμε από την θεωρία στην πράξι... Βαστάτε γερά το ξίφος σας... Και όταν σας πω μάς! θα δεινίσετε άπάνω μου... μη ξεχνάτε πως είμαι ο αντίπαλός σας αυτήν τη στιγμή... Λοιπόν... Μάς!

Είπε πάντοτε δυσάρεστο να γίνη κανείς φονής χωρίς να θέλη. Άσφαλώς όμως κανείς δεν τάχισε τόσο σόο ο κ. Ζιτενά, όταν — έ-πα δεύτερόλεπτα μετά την έφοδό του—άντε-λήφθη ότι δεν είχε πεία απέναντί του τον κ. Κοτινάς, αλλά τον μακαρίτη κ. Κοτινάς, σουβλιμένο περα για πέρα.

— Νά πόρ' ή δογή!... Καλά τ' ά κατά-φερα, μουμυώθηκε... Ένας μονάχα καθηγη-τής της ξιφασίας ήταν στο Πιτιβιέρ... Και ίσα-ίσα την παραμονή της μονομαχίας μου, τώρα που είχα άνάγκη από μερικά μαθήμα-τα... Κατάφερα ο άλλος με την άδεξιότη-τά μου να τον σκοτώσω... Μπράβο μου... Καλά να πάθω... *

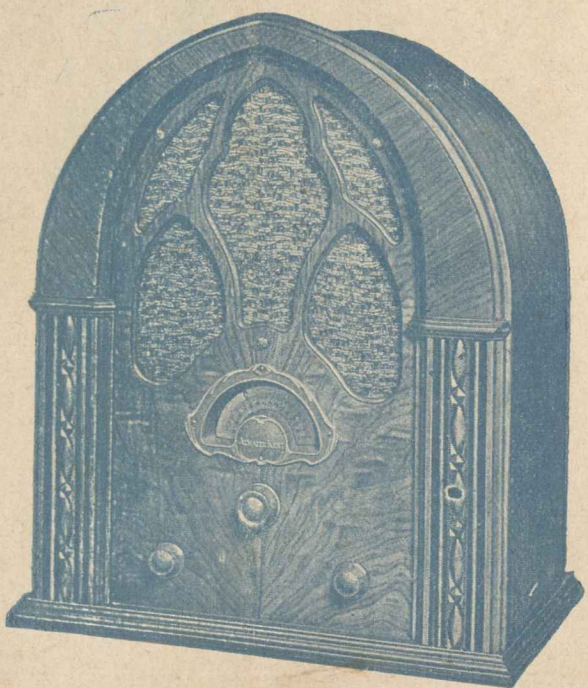
— "Ώστερα από λίγα λεπτά, όταν ο μαθητής άρχισε να καταφέρνει τη στάσι—το δεξί πόδι πενήντα πόντους μπροστά από τ' άριστερό—πηρε και ο κ. Κοτινάς ένα άλλο ξίφος και στάθηκε απέναντί του.

— Και τώρα, άγαπητέ μου κ. Ζιτενά, αν θέλετε, προχωρούμε από την θεωρία στην πράξι... Βαστάτε γερά το ξίφος σας... Και όταν σας πω μάς! θα δεινίσετε άπάνω μου... μη ξεχνάτε πως είμαι ο αντίπαλός σας αυτήν τη στιγμή... Λοιπόν... Μάς!

Είπε πάντοτε δυσάρεστο να γίνη κανείς φονής χωρίς να θέλη. Άσφαλώς όμως κανείς δεν τάχισε τόσο σόο ο κ. Ζιτενά, όταν — έ-πα δεύτερόλεπτα μετά την έφοδό του—άντε-λήφθη ότι δεν είχε πεία απέναντί του τον κ. Κοτινάς, αλλά τον μακαρίτη κ. Κοτινάς, σουβλιμένο περα για πέρα.

— Νά πόρ' ή δογή!... Καλά τ' ά κατά-φερα, μουμυώθηκε... Ένας μονάχα καθηγη-τής της ξιφασίας ήταν στο Πιτιβιέρ... Και ίσα-ίσα την παραμονή της μονομαχίας μου, τώρα που είχα άνάγκη από μερικά μαθήμα-τα... Κατάφερα ο άλλος με την άδεξιότη-τά μου να τον σκοτώσω... Μπράβο μου... Καλά να πάθω... *

— "Ώστερα από λίγα λεπτά, όταν ο μαθητής άρχισε να καταφέρνει τη στάσι—το δεξί πόδι πενήντα πόντους μπροστά από τ' άριστερό—πηρε και ο κ. Κοτινάς ένα άλλο ξίφος και στάθηκε απέναντί του.

MODEL 92 (8 λυχνιδν).

ΑΤΓΩΤΕΡ ΚΕΝΤ ΡΑΔΙΟ

Τὸ συμφέρον σας εἶναι νὰ ἔχετε τὸ καλλίτερο...

Πρὶν ἀγορᾶστε, ἰδέτε, ἀκούστε ἓνα

ΑΤΓΩΤΕΡ ΚΕΝΤ

ATWATER KENT MFG CO, PHIL. PA

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ:

ΡΑΔΙΟ ΕΛΛΕΝΙΚ ΚΟΜΠΑΝΥ

ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ 9 (ΤΗΛ. 24-311)

ΑΘΗΝΑΙ

MODEL 112 (12 λυχνιδν—2 ἡλκων
μεγᾶλες).

